

PROJEKT

STRATEGIA ROZWOJU

MIASTA ŻAGAŃ NA LATA 2021 - 2031

Contract Consulting Spółka z o.o.

Przygotowanie dokumentu: Contract Consulting Sp. z o.o.

Spis treści

Wprowadzenie	4
Metodologia	5
Część 1. Podstawowe informacje o Mieście Żagań	11
Część 2. Podsumowanie diagnozy społecznej	15
Część 3. Podsumowanie diagnozy gospodarczej.	26
Potencjał gospodarczy	26
Część 4. Wnioski z diagnozy środowiskowej.....	31
Środowisko naturalne	31
Stan i ochrona środowiska	37
Część 5. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej.....	40
Model struktury funkcjonalno - przestrzennej Miasta Żagań	40
Kierunki rozwoju przestrzennego Żagania, planowane inwestycje	45
Komunikacja drogowa	47
Część 5. Ocena jakości życia w mieście na podstawie wyników badań ankietowych.....	53
Część 6. Analiza SWOT	71
Część 7. Wizja rozwoju i misja Miasta Żagań na lata 2021-2031.	77
Część 8. Rozwój strategiczny Miasta Żagań na lata 2021-2031.....	84
Cele strategiczne	84
Część 9. Powiązanie Strategii Rozwoju z innymi dokumentami strategicznymi.	115
Część 10. System zarządzania, wdrażania i monitoringu programu Strategii.	125
Dokumentacja monitoringu oraz ewaluacji Strategii	128
Źródła finansowania realizacji Strategii.....	128
Część 11. Wytyczne dla sporządzania dokumentów wykonawczych.	131
Część 12. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.	132
Spis tabel	133
Spis rysunków	134
Spis wykresów	135

Wprowadzenie

Planowanie przyszłości Miasta polega na dysponowaniu jego zasobami oraz podejmowaniu decyzji, które w jak największym stopniu przysłużą się do rozwoju mieszkańców miasta Żagania i zapewnią warunki do dogodnego życia. Strategia rozwoju jest narzędziem, które powinno wskazywać kierunek, w którym podąża Żagań. Główną misją i celem tego dokumentu jest podwyższenie jakości warunków, które wpływają na życie mieszkańców. Strategia Rozwoju Miasta Żagań na lata 2021-2031 wskazuje zatem cele, główne założenia rozwoju miasta na najbliższe lata, które najlepiej przysłużą się do jego zrównoważonego rozwoju, a więc będą najlepszą drogą do wykorzystania szans na budowanie przewag konkurencyjnych miasta i wykorzystania jego potencjałów. Kluczowym zamysłem jest zaplanowanie, a następnie konsekwentne realizowanie działań, zmierzających do zapewnienia harmonijnego rozwoju Żagania. Do ustaleń w niej zawartych będzie należało przed wszystkim zapewnienie jak najlepszych warunków życia mieszkańców Żagania oraz tworzenia sprzyjających podstaw dla dalszego rozwoju gospodarczego.

Przygotowana Strategia ma pełnić dwie zasadnicze funkcje:

- zarządczą (administracyjną) – Strategia jest dokumentem, na podstawie którego będzie realizowana polityka rozwoju Żagania w oparciu o podejmowane kluczowe przedsięwzięcia,
- informacyjno-edukacyjną - w tym ujęciu Strategia będzie dokumentem informującym o aspiracjach rozwojowych Żagania i jego zamierzeniach, a z drugiej strony edukuje interesariuszy (już na etapie planowania), dając im tym samym możliwość wglądu w proces stanowienia polityki lokalnej.

Rozpoczęcie prac nad Strategią w miesiącu lutym 2021 r. zbiegło się z panującą epidemią Covid-19 w kraju, co istotnie miało wpływ na realizację dalszych działań partycypacyjnych.

Większość prac nad Strategią oraz diagnozą aktualnej sytuacji w mieście przeniesiona została do przestrzeni internetowej. Głównie drogą internetową przeprowadzono badania ankietowe z mieszkańcami, z organizacjami pozarządowymi oraz spotkania z przedstawicielami Rady Miasta. Po dotarciu do przedstawicieli różnych grup społecznych i zastosowaniu szeregu metod i analiz oraz prac eksperckich i partycypacyjnych udało się wypracować zapisy, które odpowiadają na faktyczne potrzeby mieszkańców Żagania a zarazem wcielone w życie podniosą jakość życia w mieście.

Metodologia

W opracowaniu Strategii Rozwoju Miasta Żagań na lata 2021-2031 przyjęto metodę ekspercko-partycypacyjną (społeczną).

Przyjęta przy powstawaniu dokumentu Strategii Rozwoju Miasta Żagań metoda partycypacyjno-eksperska, pozwoliła na wyodrębnienie dwóch zasadniczych i komplementarnych elementów tworzenia dokumentu, a mianowicie warstwy analitycznej oraz warstwy konsultacyjnej.

W warstwie analitycznej prac nad Strategią uwzględniono:

- analizę zrealizowanych oraz aktualnych inwestycji i działań wpływających na rozwój Miasta,
- zebranie i analizę dostępnych informacji statystycznych dotyczących miasta Żagań zawartych w GUS oraz danych będących w posiadaniu Urzędu Miasta i jednostek podporządkowanych;
- przegląd dostępnych i cytowanych informacji w zakresie prognozy rozwoju gospodarczego i społecznego regionów Polski;
- analizę dokumentów strategicznych Polski, planów rozwoju Województwa Lubuskiego oraz powiatu żagańskiego.

Warstwa konsultacyjna prac nad Strategią objęła natomiast:

- analizę warsztatową obecnie obowiązujących dokumentów strategicznych Miasta,
- spotkania z udziałem społeczności lokalnej, przedsiębiorców, lokalnych liderów, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli instytucji zajmujących się kulturą, sportem i rekreacją, edukacją, opieką społeczną oraz opieką zdrowotną, prowadzone były w 2021 roku, ze względu na pandemię miały charakter spotkań on-line oraz indywidualnych;
- spotkania z przedstawicielami poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu Miasta prowadzone były w trakcie opracowania dokumentu w 2021 roku,
- spotkania warsztatowe z Kierownictwem oraz Radą Miasta, prowadzone były w 2021 roku.

Rysunek 1. Elementy tworzenia dokumentu Strategii Rozwoju Miasta Żagań na lata 2021-2031.

Źródło: opracowanie Contract Consulting.

Etapy opracowania Strategii:

- **ETAP 1. Uchwała Rady Miasta określająca szczegółowy tryb i harmonogram opracowania projektu Strategii Rozwoju Miasta, w tym tryb konsultacji.**
- **ETAP 2. Diagnoza - analiza danych statystycznych, przygotowanie diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej, środowiskowej i przestrzennej Żagania, wyciągnięcie wniosków do Strategii.**

Wstępem do prac nad Strategią było zebranie i analiza danych ukazujących aktualną sytuację społeczno - gospodarczą Żagania oraz zmiany, jakie zaszły w mieście w ostatnich latach. W pierwszej kolejności analizie poddano dane statystyczne przy uwzględnieniu danych ogólnodostępnych (jak np. dane Głównego Urzędu Statystycznego, Banku Danych Lokalnych) i statystyki będącej w posiadaniu Urzędu Miasta w Żaganiu i jednostek podporządkowanych. Wynikiem tychże prac było opracowanie kompleksowej diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej, uwarunkowań i potrzeb rozwojowych oraz potencjału miasta Żagań.

- **ETAP 3. Diagnoza - Badania ankietowe z udziałem mieszkańców Żagania.**

Niezwykle istotnym elementem wpływającym na zdefiniowanie obecnych celów rozwojowych Miasta i zadań inwestycyjnych oraz uzupełnieniem diagnozy były badania społeczne w formie ankietyzacji skierowane do mieszkańców Żagania, które ze względu na ograniczenia pandemiczne zrealizowane zostały głównie przez Internet.

Wyniki badań pozwoliły na określenie preferencji i potrzeb mieszkańców, oceny jakości poziomu życia oraz wskazaniu priorytetów i kierunkowych działań, jakie należałoby podjąć, aby zapewnić systematyczny rozwój miasta. Respondenci odpowiadali na pytania dotyczące przywiązania do miejsca zamieszkania, oceniające warunki życia oraz jakość i dostępność usług publicznych w Żaganiu a także dotyczące możliwości i kierunków rozwoju miasta.

Badania zostały przeprowadzone przy pomocy ankiet, które zostały rozpowszechnione wśród mieszkańców miasta, w tym reprezentantów samorządu lokalnego, instytucjach organizacyjnych miasta, m.in. placówek oświatowych, kulturalnych, sportowych i pomocy społecznej.

Ankieta została opracowana w wersji elektronicznej, wersji do wydruku i udostępniona została w serwisach informacyjnych Urzędu Miasta Żagania. Sondaż trwał od dnia 15 lutego 2021 r. do 11 marca 2021 r. i wzięły w nim udział 303 osoby. Na podstawie wyników ankiety powstał raport, stanowiący część 5 dokumentu Strategii.

- **ETAP 4. Diagnoza - spotkania z udziałem Rady Miasta Żagań i organizacji pozarządowych.**

Celem wypracowania diagnozy w dniu 24 maja 2021 odbyło się spotkanie z przedstawicielami Rady Miasta w ramach Komisji Gospodarski Miejskiej oraz odrębne spotkanie z przedstawicielami organizacji pozarządowych.

- **ETAP 5. Spotkania robocze - wyznaczenie misji i kierunków rozwoju.**

Kierunki rozwoju miasta Żagań zostały wyznaczone właśnie ze względu na potrzebę zaspokojenia potrzeb społeczeństwa, zrównoważonego rozwoju Żagania ze wskazaniem nowych kierunków zintegrowanych działań na rzecz miasta Żagań, stanowiąc odniesienie do zgłoszonych potrzeb oraz propozycji Radnych Miasta Żagań, przedstawicieli organizacji pozarządowych, pracowników Urzędu Miasta.

- **ETAP 6. Prace eksperckie -opracowanie projektu dokumentu Strategii Rozwoju Miasta Żagań na lata 2021-2031.**

W tym etapie dopełnieniem działań partycypacyjnych były prace eksperckie, w trakcie których zebrano i spisano głosy wszystkich interesariuszy. Zapisy dokumentu Strategii poddano kolejno konsultacjom społecznym.

➤ **Etap 7. Konsultacje społeczne z mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorcami nad opracowaniem projektu Strategii Rozwoju Miasta Żagań na lata 2021-2031.**

Etapem kończącym prace nad Strategią były konsultacje społeczne, w trakcie których chętni mieszkańcy i zainteresowane podmioty miały okazję do wyrażenia swojej opinii na temat dokumentu i wprowadzenia ewentualnych propozycji i zmian.

➤ **ETAP 8. Ostateczny dokument Strategii Rozwoju Miasta Żagań na lata 2021-2031.**

Zwieńczeniem etapu konsultacji społecznych były prace uwzględniające wnioski i opinie mieszkańców formujące ostateczny kształt dokumentu Strategii.

Planowanie przyszłości Żagania na najbliższe 10 lat było okazją do dialogu z mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi, przedstawicielami przedsiębiorców, lokalnych liderów, przedstawicielami organizacji pozarządowych, przedstawicielami instytucji zajmujących się kulturą, sportem i rekreacją, edukacją, opieką społeczną oraz opieką zdrowotną, przedstawicielami Rady Miasta. Wypracowanie wspólnych celów i kierunków działań zapewniło stworzenie warunków do poprawy jakości życia i spędzania czasu wolnego jego mieszkańcom. W poczuciu odpowiedzialności za Miasto Żagań powstał dokument projektujący rozwój Żagania do 2031 roku.

Rysunek 2. Etapy prac nad Strategią Rozwoju Miasta Żagań na lata 2021-2031.

Źródło: opracowanie Contract Consulting.

Głównym założeniem opracowania Strategii było włączenie w proces stanowienia polityki lokalnej interesariuszy, m.in.: lokalnych liderów oraz społeczności lokalnej. Szczególną rolę w procesie konsultacji pełnił Koordynator ds. opracowania Strategii wraz z Zespołem Roboczym, stanowiącym przedstawiciele samorządu lokalnego.

Prace nad opracowaniem Strategii Rozwoju przebiegały etapowo. Poniższe zestawienie zawiera etapy opracowywania Strategii z uwzględnieniem partycypacji społecznej.

Rysunek 3. Proces zarządzania strategicznego w Żaganiu.

Źródło: opracowanie Contract Consulting.

1

Podstawowe informacje o Żaganiu

Część 1. Podstawowe informacje o Mieście Żagań

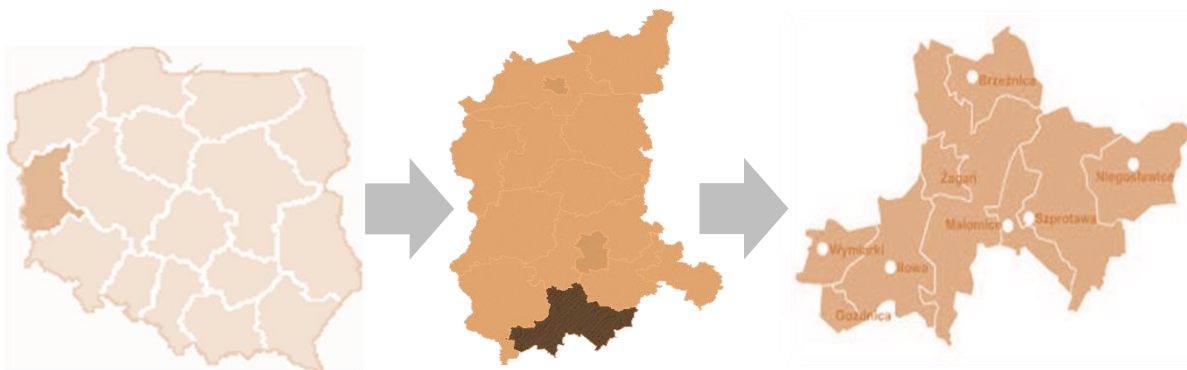
Charakter Miasta warunkowany jest przez zespół czynników, które wpływają na jego unikalny obraz i decydują w znacznej mierze o jego aktualnej pozycji społeczno-gospodarczej oraz potencjale rozwojowym. Wśród czynników o znaczącej wadze dla rozwoju Miasta znajdują się:

- położenie geograficzno-administracyjne, które w znacznym stopniu wpływa na bardzo dynamiczny rozwój miasta;
- uwarunkowania przestrzenne, determinujące rozwój poszczególnych obszarów działalności takich jak m.in. rozwój budownictwa mieszkaniowego;
- uwarunkowania środowiskowe, umożliwiające mieszkańcom zagospodarowanie czasu wolnego w obszarze wypoczynku i rekreacji;
- uwarunkowania gospodarcze, wpływające na poziom życia lokalnej społeczności;
- potencjał kapitału ludzkiego ambitnej lokalnej społeczności oraz rozwijające się organizacje pozarządowe, lokalnych liderów oraz osób zainteresowanych rozwojem miasta;
- lokalna historia, kształtująca tożsamość kulturową mieszkańców oraz wpływająca na ich poczucie przynależności do regionu oraz wzajemnej integracji.

Żagań (pol. hist. *Żegań*, *Żegan* lub *Zegan*; niem. *Sagan*, *Sagan in Schlesien* lub *Sagan am Bober*; łąż. *Zahań*; cz. *Zaháň*; łac. *Saganensis*, *Saganum*, *Sagnum*, *Zagano* lub *Zager*) – miasto, będące jednocześnie gminą miejską i siedzibą gminy wiejskiej Żagań, zlokalizowane w zachodniej Polsce, w województwie lubuskim, na pograniczu Niziny Śląsko-Lużyckiej i Wału Trzebnickiego, nad Bobrem i Czarną Wielką. Siedziba powiatu żagańskiego. Na wysokości 102 m n.p.m. (centrum). Położenie geograficzne miasta określają współrzędne 51°37'N 15°19'E. Miasto znajduje się w odległości 40 km od granicy polsko-niemieckiej i 100 km od granicy polsko - czeskiej.

Opisywany teren zajmuje powierzchnię 40,38 km², co stanowi 3,57% powierzchni powiatu żagańskiego. Ponad 54% obszaru miasta zajmują lasy, zaś gospodarstwa i działki rolne zlokalizowane na terenie miasta zajmują 15% powierzchni Żagania. Obszar chronionego krajobrazu stanowi niespełna 4% powierzchni miasta.

Rysunek 4. Położenie miasta Żagań.

Źródło: opracowanie Contract Consulting.

Grunty zabudowane i zurbanizowane ogółem obejmują obszar 874 ha w tym:

- tereny mieszkaniowe 210 ha,
- tereny przemysłowe 59 ha,

- tereny inne zabudowane 165 ha,
- tereny zurbanizowane niezabudowane 87 ha,
- tereny rekreacji i wypoczynku 52 ha,
- tereny komunikacyjne (drogi) 177 ha,
- tereny komunikacyjne (kolejowe) 124 ha.

Ponadto na terenie Żagania występują: użytki kopalne - 4 ha, użytki rolne - 565 ha, grunty pod wodami - 133 ha, nieużytki - 24 ha oraz tereny różne - 91 ha.

Na terenie Miasta funkcjonuje 5 spółek komunalnych i zgodnie z obowiązującymi przepisami Burmistrz Miasta Żagań pełni w nich funkcję Zgromadzenia Wspólników. Są to:

1. Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania i Robót Drogowych Sp. z o.o. w Żaganiu,
2. Pałac Książęcy Sp. z o.o., który z dniem 1 stycznia 2020 r. zmienił nazwę na Arena Żagań Sp. z o.o. w Żaganiu,
3. Miejski Zakład Komunikacyjny Sp. z o.o. w Żaganiu,
4. Żagańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego,
5. Żagańskie Wodociągi i Kanalizacje Sp. z o.o.

Żagań oficjalnie nie jest podzielony na dzielnice. Powszechnie jednak przyjęto nazwy Moczyń oraz Kolonia Laski. Dodatkowo w zakresie osiedli mieszkaniowych można wyróżnić: osiedle Łąkowa, Kolonia, osiedle na Górcze, osiedle Bema, Rybaki i Lutnia.

Herb Miasta Żagania wzorowany jest na najstarszej pieczęci Miasta Żagania. W jego polu znajdują się mury obronne z blankami. Pośrodku dwuokienna blankowana wieża bramna nakryta trójkątnym dachem. W otwartej bramie stoi rycerz bez nakrycia głowy z włócznią w prawej i trójkątą tarczą z wizerunkiem orła w lewej ręce. Po bokach wieży nad murem: z prawej strony hełm zdobny w półkolisty grzebień z pawich piór. Z lewej strony trójkątna tarcza z wizerunkiem orła z półksiężycem (herb Piastów dolnośląskich) w polu.

Barwy herbu: tło - czerwone, mur i wieża - białe, srebrne; brama, orzeł z białym półksiężycem - czarne; na tarczy żółtej - złotej, hełm z pióropuszem, rycerz i dach wieży - srebrny.

Żagań należy do miast, które zgodnie z obowiązującą ustawą samorządową oprócz herbu używa także swojej flagi. Ponadto barwy flagi nawiązują do historycznych barw Księstwa Żagańskiego. Flaga wywieszana jest z okazji obchodów uroczystości miejskich.

Miasto Żagań jest członkiem Zrzeszenia Gmin Województwa Lubuskiego, Związku Miast Polskich i Stowarzyszenia Gmin Euroregion Sprewa- Nysa-Bóbr. W 2020 r. zakończyła się działalność Łużyckiego Związku Gmin.

Gmina Żagań o statusie miejskim prowadzi współpracę z partnerami zagranicznymi służącą poza promocją miasta, inspirowaniu współpracy mieszkańców oraz instytucji. Szczególną formę współpracy zagranicznej stanowi partnerstwo miast, które stwarza możliwości zaangażowania mieszkańców w procesy integracji europejskiej. Niezmiernie ważną dziedziną tych kontaktów jest wymiana doświadczeń w zakresie funkcjonowania samorządów lokalnych. Dobra współpraca z partnerami zagranicznymi daje możliwości ubiegania się o fundusze z programów europejskich na potrzeby rozwoju regionu, co przyczynia się do wzmocnienia atrakcyjności Gminy Żagań o statusie miejskim. Lista miast partnerskich, z którymi władze Żagania podpisały umowę o współpracy:

- 1) Duns (Szkocja, Wielka Brytania) – od 1994 roku,
- 2) Netphen (Nadrenia Północna- Westfalia, Niemcy) – od 1995 roku,
- 3) Ortrand (Brandenburgia, Niemcy) – od 26 kwietnia 2006 roku,
- 4) Teltow (Brandenburgia, Niemcy) – od 5 maja 2006 roku,
- 5) Saint-Omer (Pas-de-Calais, Francja) – od 5 września 2015 roku.

Ponadto w 2020 roku pozyskano partnerów do czterech projektów dofinansowanych z Funduszu Małych Projektów. Dwóch partnerów to niemieckie miasta partnerskie Żagania- Ortrand i Teltow, do udziału w pozostałych projektach zaproszono Miasto Forst oraz Fundację Stiftung Fürst- Pückler-Museum Park i Schloss Branitz.

2

Diagnoza sytuacji społecznej Żagania

Część 2. Podsumowanie diagnozy społecznej

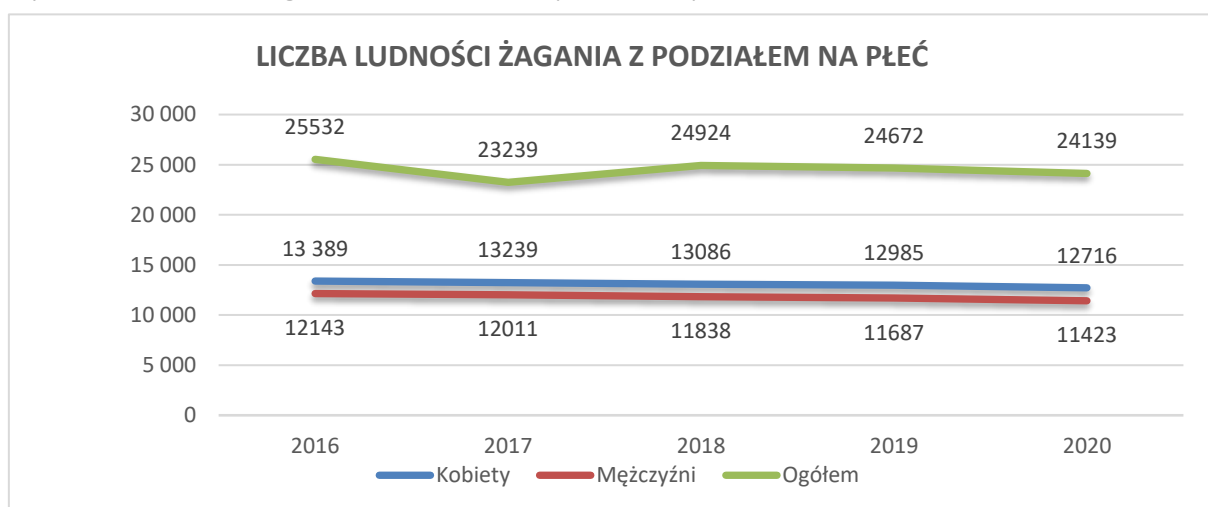
Zagadnienie dotyczące ludności jest jednym z najważniejszych wyzwań i problemów rozwojowych miasta Żagań. Z diagnozy sytuacji społecznej Żagania wynika, że w ostatnim okresie obserwowany jest powolny ale postępujący spadek liczby mieszkańców przy jednoczesnym starzeniu się społeczeństwa.

Postępując proces starzenia się społeczeństwa, wyraża się m.in. rosnącym udziałem ludności w wieku nieprodukcyjnym w populacji ogółem, przy spadku udziału ludności w wieku produkcyjnym.

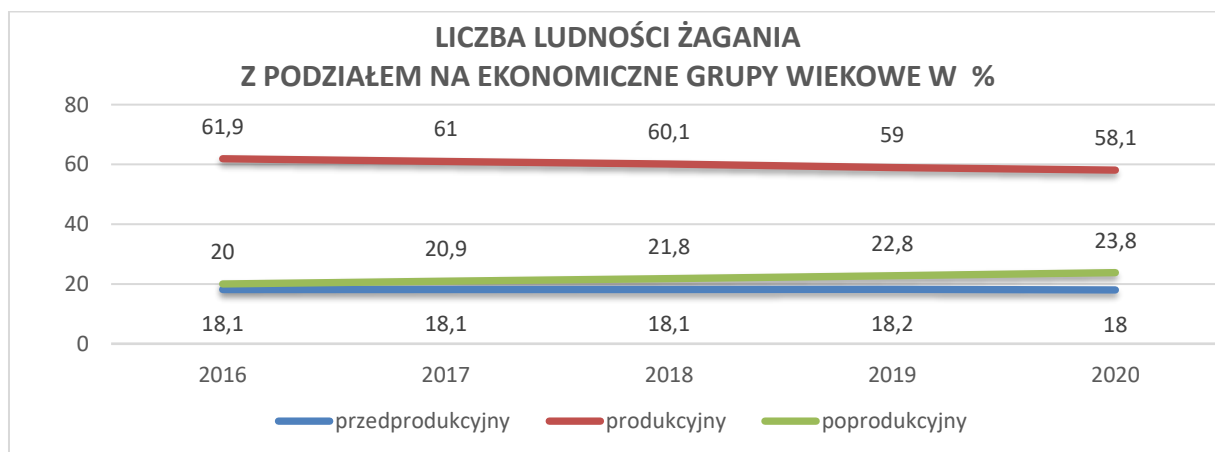
W rozpatrywanym okresie 2016-2020 nastąpił spadek ogólnej liczby ludności miasta o około -5,0%. Zjawisko depopulacji dotyczy także okolicznych miast i całego województwa lubuskiego. W 2020 r. Żagań znalazł się na 387 wśród 954 najszybciej wyludniających się miast Polski.

Wykres 1. Liczba ludności Żagania w latach 2016-2020 z podziałem na płeć.

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Żagań, opracowanie własne.

Wykres 2. Liczba ludności Żagania w latach 2016-2020 z podziałem na ekonomiczne grupy wiekowe.

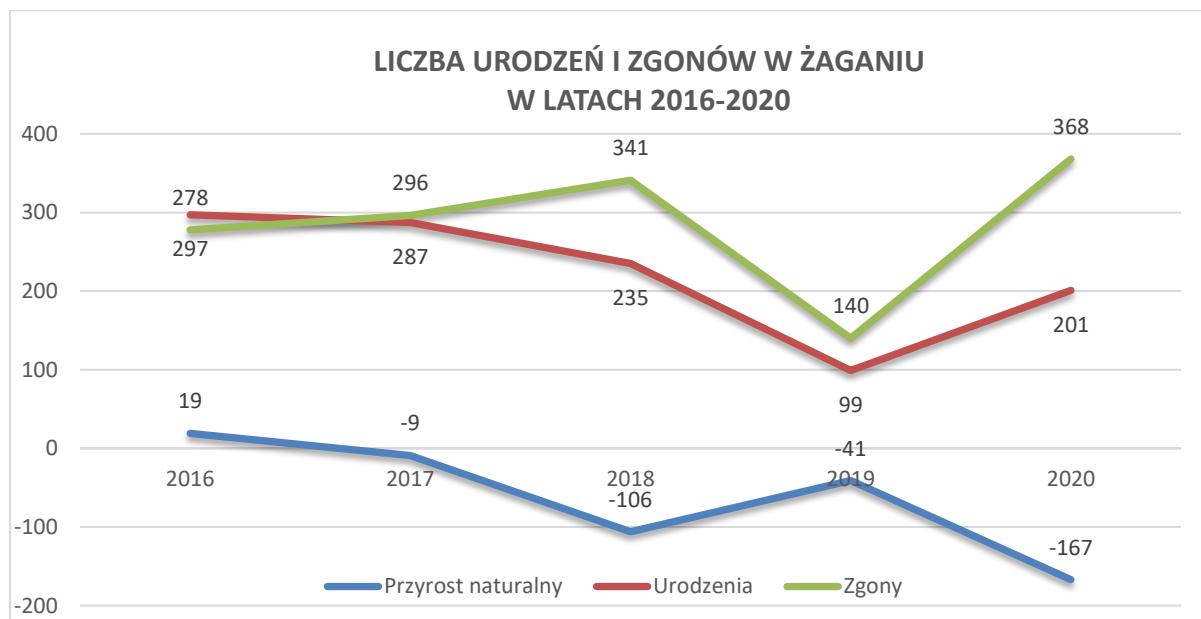

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Żagań, opracowanie własne.

Niezmiernie istotnym wyzwaniem dla Żagania jest skoncentrowanie się na efektywniejszym wdrażaniu polityki młodzieżowej oraz polityce senioralnej. Pesymistyczna prognoza demograficzna Miasta Żagań nie różni się istotnie od ogólnopolskich procesów demograficznych i powinna skłaniać władze do zwiększenia atrakcyjności regionu.

Wpływ na strukturę ludności w przyszłości i zmiany demograficzne ma przyrost naturalny, który w Żaganiu ma wartość ujemną i wyraźnie się pogłębia co stanowi o wyjątkowo niekorzystnej sytuacji demograficznej Żagania. Obserwuje się dalszą przewagę zgonów mieszkańców nad urodzeniami. Jest to negatywna tendencja demograficzna, pomimo niewielkiej liczby zgonów noworodków.

Wykres 3. Liczba urodzeń i zgonów Żagania w latach 2016-2020.

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Żagań, opracowanie własne.

Na koniec 2020 roku Żagań ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -167. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,54 i jest znacznie mniejszy od średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

Kolejnym czynnikiem mającym wpływ na liczbę mieszkańców w Żaganiu stanowi ruch migracyjny. Wymeldowania z miasta Żagań przewyższają zameldowania w mieście. Można założyć, że położenie geograficzne Żagania jest czynnikiem sprzyjającym rozwojowi migracji za granicę w celach zarobkowych, co przekłada się w pewnym stopniu na istniejące problemy społeczne. Ma to również związek z brakiem atrakcyjnych miejsc pracy i możliwości zatrudnienia w mieście lub w jego pobliżu, co może sprzyjać migracji z miasta osób młodych i wykształconych.

Jeżeli nie ma możliwości zatrudnienia dla pewnych grup ludności, to ważniejszymi czynnikami są jakość środowiska przyrodniczego i społecznego, cena nieruchomości (w tym gruntów), koszty utrzymania, dostępność do infrastruktury, a także więź społeczna.

Te demograficzne przeobrażenia związane z depopulacją nie odbiegają od tendencji ogólnych, zatem trudno doszukać się tutaj jakichś elementów lokalnej specyfiki. Jednakże prognozy demograficzne wskazują, że Powiat Żagański do 2050 r. ulegnie największemu wyludnieniu spośród wszystkich powiatów województwa lubuskiego - aż o 26%.

Zmiany społeczno-kulturowe, rozpowszechnienie się wiedzy medycznej i psychologicznej, przemiany wartości, rozwój sektora usług materialnych i niematerialnych, powodują przekształcenie komórki społecznej, jaką jest rodzina. Do skutków tych przemian należy zmniejszenie znaczenia małżeństwa na rzecz swobodnych związków, późniejsze zawieranie małżeństw, opóźnienie urodzenia pierwszego dziecka, a tym samym zmniejszenie ilości dzieci w jednej rodzinie, przejście od rodziny skoncentrowanej na dzieciach do rodziny skoncentrowanej na rodzicach, wzrost liczby rozwodów oraz ogólne zmniejszenie dzietności. Tendencje te nie są z pewnością atutami miasta, z drugiej strony stanowią poważne wyzwania dla lokalnego samorządu, poprzez inicjowanie działań zmierzających do wstrzymania lub przynajmniej spowolnienia negatywnych trendów demograficznych (np. wsparcie w tworzeniu nowych, atrakcyjnych miejsc pracy, poprawa atrakcyjności miasta, potrzeba wspomagania modelu rodziny wielopokoleniowej itp.).

Wyzwanie 1. Przeciwdziałanie niekorzystnym trendom demograficznym:

- działania na rzecz zwiększenia dzietności, skuteczna polityka prorodzinna
- rozwój polityki młodzieżowej, zwiększenie atrakcyjności Żagania dla tej grupy wiekowej
- przyjazna polityka senioralna - aktywizacja osób starszych na rynku pracy i w życiu społecznym,
- przeciwdziałanie emigracji z Żagania, w szczególności zatrzymanie odpływu młodzieży,
- budowanie przyjaznego i pozytywnego wizerunku miasta, atrakcyjnego zarówno dla mieszkańców jak i potencjalnych przyjezdnych,
- inicjowanie działań sprzyjających spowolnieniu negatywnych tendencji demograficznych (np. pomoc w tworzeniu nowych, atrakcyjnych miejsc pracy, poprawa atrakcyjności miasta).
- ograniczenie skutków zmiany struktury ludności przez elastyczne dostosowanie poziomu usług do zmieniających się potrzeb mieszkańców (np. potrzeba tworzenia warunków aktywności pozazawodowej osób starszych, potrzeba wspomagania modelu rodziny wielopokoleniowej).

W Żaganiu rośnie liczba placówek szkolnych i przedszkolnych (10 placówek publicznych - 4 przedszkola i 6 szkół podstawowych), które w większości zaspokajają potrzeby mieszkańców. Szkoły posiadają wysoko wykwalifikowaną i zaangażowaną kadrę pedagogiczną. Poza tym, istniejące placówki oświatowe są utrzymane w dobrym stanie, dysponują dobrymi warunkami lokalowymi oraz zapleczem dydaktycznym. Miasto zapewnia mieszkańcom opiekę nad dziećmi do lat 3 w publicznym żłobku, jednocześnie dofinansowując pobyt i opiekę nad dziećmi do lat 3 w niepublicznych placówkach. Żagań wspiera dzieci i młodzież uzdolnioną, przyznając stypendia oraz wspierając organizację zajęć sportowych i rekreacyjnych podczas ferii zimowych dla uczniów żagańskich szkół podstawowych. Dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego pokrywane są koszty dowozu uczniów do szkół. Dodatkowo, młodzież w Żaganiu może kontynuować naukę w szkołach ponadpodstawowych, w których z uwagi na istnienie jednostki wojskowej oraz tradycję wojskową miasta, tworzone są klasy mundurowe i kierunki wojskowe.

W badaniu ankietowym ponad połowa mieszkańców pozytywnie ocenia kwestię dostępności infrastruktury i usług edukacyjno - wychowawczych w Żaganiu, dostrzegając jednak ofertę zajęć pozalekcyjnych jako niewystarczającą.

Miasto Żagań posiada relatywnie duży potencjał kapitału społecznego i rozwija się też dzięki działalności grupy sprawdzonych i doświadczonych organizacji pozarządowych. Wzmocnienia wymaga w dalszym ciągu rozwój społeczeństwa obywatelskiego, wsparcie sektora pozarządowego czy stymulowanie współpracy NGO z samorządem i instytucjami publicznymi. Organizacje te są aktywne i otwarte na współpracę z Samorządem, a co za tym idzie chętnie podejmą działania dodatkowe na rzecz otoczenia i społeczności Żagania w różnych obszarach działalności

skoncentrowanych na udzielaniu pomocy osobom i rodzinom, profilaktyce uzależnień, wspieraniu kultury i edukacji oraz aktywizowaniu lokalnej społeczności. Dodatkowo rosnąca świadomość regionalnej tożsamości powinna zostać wykorzystana do pobudzania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, w tym do większego zaangażowania społeczności regionalnej w życiu publicznym. Konieczność dalszego rozwoju NGO i zakresu działania jest niezbędna społeczności Żagania, aby jeszcze pełniejszy sposób odpowiadać na potrzeby rozwoju wszystkich grup wiekowych mieszkańców.

Wybór miast takich jak Żagań podyktowany mógłby być zarówno względami ekonomicznymi, gdyż mieszkania są tu tańsze, jak i psychologicznymi, gdyż małomiasteczkowy klimat i bliskość zielonych terenów dają możliwość odpoczynku od większych przesyconych bodźcami miast czy metropolii.

Wzrastająca liczba ludności wymagałaby organizacyjnego „zabezpieczenia i zagospodarowania” w sferach edukacji, kultury czy sportu. Istniejące obecnie placówki oświatowe (szkoły podstawowe i przedszkola) zaspokajają potrzeby edukacyjne mieszkańców. Miasto Żagań konsekwentnie realizuje politykę edukacyjną, dzięki której stwarza coraz lepsze warunki nauczania, dając możliwość wszechstronnego rozwoju uczniów.

Oświata i wychowanie na terenie Żagania jest jednym z mocnych punktów funkcjonowania miasta, które utrzymuje dosyć wysoki poziom nauczania w szkołach, a także zarządzania placówkami oświatowymi na swoim terenie, rokrocznie przeznaczając na ten cel znaczne środki z budżetu miasta. Placówki kształcące w Żaganiu systematycznie są modernizowane i dysponują dobrymi warunkami lokalowymi oraz zapleczem dydaktycznym.

W zakresie elastycznego dostosowywania się do zmian demograficznych oraz potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży istotna jest współpraca jednostek publicznych, niepublicznych. Sądząc po analizie demograficznej trend spadkowy liczby uczniów uczęszczających do żagańskich placówek publicznych będzie się utrzymywał także w kolejnych latach, natomiast w jednej grupie wiekowej 3-6 lat (przedszkole, zerówka, klasa I szkoły podstawowej) widoczna jest tendencja wzrostowa, co będzie wiązało się z potrzebą zwiększenia miejsc w przedszkolach i szkołach podstawowych. Największy spadek zaś, obserwuje się wśród uczniów kończących szkołę podstawową, udających się do szkół średnich (13-15 lat). Pomimo posiadania wysoko wykwalifikowanej i zaangażowanej kadry pedagogicznej, w Żaganiu obserwuje się powolny, lecz systematyczny spadek liczby nauczycieli.

Kwestię oceny dostępności infrastruktury i usług edukacyjno-wychowawczych (szkoły, przedszkola, żłobki) podjęto w badaniu ankietowym, gdzie ponad 51,1% respondentów pozytywnie ocenia ten aspekt działalności miasta, jednak zdaniem 36,0% mieszkańców oferta zajęć pozalekcyjnych jest niewystarczającą.

Funkcjonujące w Żaganiu instytucje kultury proponują mieszkańcom pełen zakres usług świadczonych na najwyższym, profesjonalnym poziomie. Zadania te są realizowane zarówno przez Urząd Miasta jak i przez trzy miejskie instytucje kultury tj. Żagański Pałac Kultury, Miejską Bibliotekę Publiczną im. Papuszy oraz Muzeum Obozów Jenieckich.

Instytucje te w 2020 r. zorganizowały łącznie 643 imprezy, z tego:

- Żagański Pałac Kultury - 197 wydarzeń kulturalnych,
- Miejska Biblioteka Publiczna im. Papuszy - 101 przedsięwzięć bibliotecznych
- Muzeum Obozów Jenieckich - 5 wydarzeń.

Żagański Pałac Kultury w liczbach:

- zrealizowano **197** zadań dotyczących wydarzeń kulturalnych
- w wydarzeniach wzięło udział ok. **76 402** osób
- ŻPK prowadzi Szkołę Talentów tj. **9** sekcji, w których bierze udział **406** uczestników.

Miejska Biblioteka Publiczna im. Papuszy w liczbach:

- ponad **4 tysiące** czytelników rocznie,
- księgozbiór składający się z **92 000** woluminów; w tym **88 758** książek oraz **3 119** zbiorów specjalnych.

Muzeum Obozów Jenieckich w liczbach:

- w 2020 r. muzeum odwiedziło **6.049** osób, natomiast w 2019 r. - **21.200** osób.

Niemniej jednak, dynamiczna działalność instytucji kulturalnych takich jak Żagański Pałac Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna im. Papuszy oraz Muzeum Obozów Jenieckich umożliwia organizację wydarzeń kulturalnych o zasięgu ponadlokalnym, a także międzynarodowym, a instytucje te starają się umożliwić wszystkim mieszkańcom aktywny udział w interesujących, cyklicznych zajęciach.

Miasto Żagań planuje dalsze wsparcie rozwoju działalności istniejących placówek kulturalnych poprzez ich promocję, dostosowując szerszą ofertę do potrzeb różnych grup wiekowych mieszkańców, tym samym zachęcając do uczestnictwa w życiu kulturalnym coraz większej liczby mieszkańców łącząc działalność instytucji kulturalnych z innymi rodzajami aktywności, szczególnie w dziedzinach: sportu, rekreacji, gastronomii czy rozrywki.

Dostępność infrastruktury i usług kulturalnych pozytywnie ocenia ponad 31,1%. Mieszkańcy Żagania są aktywni w sferze kultury, dostrzegają jednak konieczność zapewnienia miejsc spotkań na potrzeby lokalnej społeczności oraz stworzenie dodatkowej oferty spędzania czasu wolnego dla młodzieży. Świadczą o tym wyniki badań ankietowych. Działalność instytucji kultury jest uzupełniana przez propozycje lokalnych stowarzyszeń i fundacji.

Mieszkańcy widzą potrzebę organizacji imprez integrujących różne grupy wiekowe mieszkańców, a co za tym idzie rozwój kulturalny generuje wartości tworzące nową jakość życia. Należy przy tym mieć na uwadze, że mieszkańcy Żagania korzystają także z atrakcji poza miastem, m.in. w Zielonej Górze,

który przyciąga mieszkańców terenów sąsiednich szeroką ofertę kulturalną oraz usługami kultury wyższego i formami - zazwyczaj ograniczonymi w mniejszych ośrodkach, takimi jak: kino, teatr, filharmonia.

Można więc przypuszczać, iż organizowane w mieście koncerty, imprezy czy festiwale nie zaspakajają odpowiednio potrzeb wszystkich Mieszkańców w zakresie dostępu do rozrywki, co podkreśla zwłaszcza młodsza część społeczeństwa.

Warto zatem włączyć młodzież w tworzenie oferty kulturalnej i rozrywkowej, tak aby odpowiadała ona jej rzeczywistym zainteresowaniom. Uwzględnienie głosu osób młodych może przynieść bardzo dobre rezultaty, ponieważ to młodzież najlepiej wie, jakie są ich potrzeby w tym zakresie.

Organizacja ciekawych festiwali, zlotów, imprez czy innych wydarzeń kulturalnych może być okazją nie tylko do lepszego zaspokojenia potrzeb lokalnej młodzieży, ale ma również szansę ściągnąć zainteresowanych daną tematyką z okolicznych miejscowości lub nawet regionu.

Ważną dziedziną życia społeczności lokalnej oraz jednym z kluczowych obszarów rozwoju polityki społecznej Żagania jest sport. Poza głównym kompleksem sportowo - rekreacyjnym "ARENA" zaplecze sportowe Żagania tworzą obiekty sportowe tworzące szkolną infrastrukturę sportową. Oferta sportowo-rekreacyjna jest stale rozwijana i jest to kierunek, który mieszkańcy chcieliby, aby został utrzymany. Na terenie Żagania organizowane są różnorodne imprezy sportowe umożliwiające integrację Mieszkańców oraz aktywne zagospodarowanie ich wolnego czasu.

Żagań zapewnia aktywność fizyczną mieszkańcom, urządzając na jego obszarze place zabaw i miejsca rekreacji. Infrastruktura sportowo-kulturalna stwarza możliwości do organizowania imprez masowych, jednak dostrzega się niewystarczający dostęp do wydarzeń miejskich. Wypracowanie zdrowego trybu życia wśród mieszkańców miasta powinno pójść w parze z rozwijającą się przestrzenią sportową poprzez tworzenie szlaków spacerowych i ścieżek rowerowych.

Zdaniem ankietowanych do najważniejszych obszarów Żagania, w które należy zainwestować w pierwszej kolejności należy budowa/rozbudowa i modernizacja ścieżek rowerowych. W Żaganiu brakuje wewnętrznej sieci ścieżek rowerowych, których dalszy rozwój mógłby pozytywnie wpłynąć na rozwój turystyki. Ścieżki rowerowe na terenie miasta to odcinki 8,2 km długości, jednak nie są one jednak ze sobą powiązane. Mieszkańcy w badaniu ankietowym wskazują na brak połączeń pomiędzy gminami. Zapytani o ocenę poszczególnych aspektów funkcjonowania miasta, szczególnie nisko respondenci oceniają dostępność ścieżek rowerowych - 73,3% ocen negatywnych.

Żagań jest atrakcyjnym miejscem z punktu widzenia funkcjonowania oraz rozwoju potencjału turystycznego. Walory przyrodnicze i kulturowe Żagania determinują jej atrakcyjność turystyczną. Oferta turystyczna Żagania jest bezkonkurencyjna. Dalszy rozwój bazy turystycznej oraz promocja miasta wymagają istotnych nakładów finansowych m.in. na renowację wybranych obiektów. Główną barierą rozwoju turystyki w oparciu o zasoby historyczne i przyrodnicze jest słabość infrastruktury i brak usług turystycznych koniecznych do obsługi ruchu, który mogłyby generować wyznaczone szlaki turystyczne. Brak dostatecznie rozwiniętej sieci tras rowerowych, punktów gastronomicznych i bazy noclegowej powoduje, że te zasoby są wykorzystywane nieproporcjonalnie do ich potencjału w Żaganiu.

Z tego też względu turystyka (wraz z usługami współistniejącymi - np. gastronomią) stanowią jedno z ważniejszych gałęzi rozwoju Żagania a zarazem są wyzwaniem w programowaniu dalszego rozwoju miasta. Żagań z racji na atrakcyjne środowisko przyrodnicze, ciekawą architekturę miejską i zabytki kultury, stwarza zarówno mieszkańcom, jak i turystom, dogodne warunki dla wypoczynku i rekreacji. Wielu mieszkańców uważa Pałac Książęcy wraz z parkiem za wizytówkę miasta.

Atrakcje turystyczne miasta to przede wszystkim: zabytki budownictwa i architektury zlokalizowane na terenie Starego Miasta z Pałacem Książęcym na czele oraz Zespół Poaugustiański, Kościół św. Krzyża, Kościół św. Piotra i Pawła, wieża ratuszowa, wieża kościoła poewangelickiego, „Dom Wdów”, Kościół

mentarny - p.w. Nawiedzenia NMP, Zespół szpitalny św. Doroty, Kaplica Bożego Grobu przy kościele p.w. Nawiedzenia NMP, mury i kamienice miejskie.

Główną barierą rozwoju turystyki w oparciu o zasoby historyczne i przyrodnicze jest słabość infrastruktury i brak usług turystycznych koniecznych do obsługi ruchu, który mogłyby generować wyznaczone szlaki turystyczne. Brak dostatecznie rozwiniętej sieci tras rowerowych, punktów gastronomicznych i bazy noclegowej powoduje, że te zasoby są wykorzystywane nieproporcjonalnie do ich potencjału Żagania. Słabą stroną jest znikoma współpraca turystycznych podmiotów publicznych i prywatnych. Dużym wyzwaniem będzie dalsza rozbudowa infrastruktury turystycznej z zaangażowaniem prywatnych podmiotów, a także intensywna, spójna promocja działalności turystycznej przez samorząd oraz podmioty z branży turystycznej. Szansą na uatrakcyjnienie oferty turystycznej jest całoroczna turystyka.

Usługi zdrowotne na terenie miasta, poza działalnością państwowych i prywatnych gabinetów lekarskich, zabezpiecza Kresowy Szpital Wojskowy z Przychodnią SP ZOZ w Żarach - Filia w Żaganiu, który dysponuje specjalistycznymi poradniami lekarskimi, szeroką bazą diagnostyczną oraz gabinetami lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej. Posiada on wykwalifikowany personel i wdraża nowe systemy zarządzania. Mimo dużej ilości odbytych porad lekarskich, ilości poradni specjalistycznych i personelu, zdaniem ankietowanych - dostępność infrastruktury i usług społecznych w zakresie ochrona zdrowia jest niezadowalająca.

Podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców regionu w dalszym ciągu jest kluczowym wyzwaniem cywilizacyjnym na następne lata. Usługi pomocy społecznej w Żaganiu realizuje natomiast Ośrodek Pomocy Społecznej, który zapewnia osobom wymagającym wsparcia w trudnych sytuacjach życiowych optymalną pomoc organizacyjną, materialną oraz psychologiczną. Jak wskazują statystyki, że liczba rodzin objętych pomocą społeczną systematycznie nieznacznie spada. Z uwagi na przeobrażenia demograficzne i społeczne (np. wzrastająca liczba osób w wieku poprodukcyjnym, wydłużanie się życia,) ważnym zadaniem a zarazem potrzebą Żagania jest rozwój wsparcia w formie usług opiekuńczych dla osób starszych. Zadania te realizowane są również przez istnienie Domu Dziennego Pobytu.

Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych będzie stale rosło, co wiąże się z koniecznością podjęcia działań w celu dostosowania systemu pomocy społecznej do aktualnych i przyszłych wymagań społecznych, mając na względzie specyficzne potrzeby osób w podeszłym wieku.

Dokonując analizy badań społecznych oraz z uwagi na zmiany demograficzne i społeczne (np. wzrastająca liczba osób w wieku poprodukcyjnym, wydłużanie się życia, praca zarobkowa za granicą, migracje innego typu) ważnym zadaniem a zarazem potrzebą Żagania jest rozwój wsparcia w formie usług opiekuńczych dla osób starszych.

Miasto Żagań rozwija się też dzięki działalności organizacji pozarządowych, które koncentrują się na udzielaniu pomocy osobom i rodzinom, wspieraniu kultury i edukacji oraz aktywizowaniu lokalnej społeczności. Potrzeba ich dalszego rozwoju i zakresu działania jest bardzo potrzebna społeczności Miasta, aby jeszcze pełniejszy sposób odpowiadać na potrzeby rozwoju wszystkich grup wiekowych mieszkańców. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych będzie rosło, co wiąże się z koniecznością podjęcia działań w celu dostosowania systemu pomocy społecznej do aktualnych i przyszłych potrzeb społecznych, z uwzględnieniem specyficznych potrzeb osób w podeszłym wieku. Szczególnie ważne jest rozwijanie takich rozwiązań jak centra usług opiekuńczych, wolontariat opiekuńczy, czy opieka ze strony grup sąsiedzkich. Działania podmiotów powinny skoncentrować się na zabezpieczeniu potrzeb tych kategorii odbiorców, w szczególności podejmowania działań zmierzających do pobudzania aktywności osób starszych i o specjalnych

potrzebach. To spowoduje poprawę kondycji osób starszych i możliwości utrzymania tej grupy osób w środowisku zamieszkania.

Wyzwanie 2: ŻAGAŃ - MIASTO DLA MIESZKAŃCÓW O SILNIEJSZYM WYMIARZE SPOŁECZNYM.

Dostosowanie wysokiej jakości usługi publicznych do zmieniających się potrzeb mieszkańców:

- rozwój infrastruktury oraz atrakcyjnej oferty kształcenia na wszystkich poziomach edukacji,
- wzmocnienie e-edukacji na wszystkich szczeblach nauczania,
- rozwój szkolnictwa branżowego i kwalifikacji rynkowych, które są najbardziej potrzebne na lokalnym rynku pracy, co z pewnością przyczyni się do zmniejszenia liczby osób bezrobotnych i wpłynie na zatrzymanie procesu migracji osób młodych z Żagania,
- dostosowanie edukacji do potrzeb nowoczesnej gospodarki i życia społecznego, a także do wzrastającego zapotrzebowania na różnego typu usługi,
- kreowanie postaw sprzyjających uczeniu się przez całe życie;
- nacisk na promowanie umiejętności cyfrowych w edukacji, wykorzystywanie w większym stopniu nowoczesnych technologii (w nauce zdalnej), co w przyszłości przyczyni się do rozwoju lokalnej przedsiębiorczości m.in. przez gotowość do wykonywania pracy zdalnej,
- współpracę szkół ponadpodstawowych z lokalnymi przedsiębiorcami,
- wzrost dostępności do opieki nad najmłodszymi dziećmi, umożliwiającą powrót na rynek pracy ich rodzicom,
- poprawa dostępu do wysokiej jakości usług medycznych oraz skuteczna profilaktyka (przeciwdziałanie chorobom cywilizacyjnym),
- zwiększona dostępność poradnictwa specjalistycznego, terapeutycznego (w tym psychologów) dla dzieci, młodzieży i dorosłych,
- wsparcie i rozwój oferty usług kulturalnych oraz popularyzacja i promocja dziedzictwa kulturowego i efektywniejsze wykorzystanie go w ramach rozwoju turystyki kulturowej,
- rewitalizacja potencjału - zabytkowych części miasta w odpowiedzi na zmieniające się potrzeby oraz społeczne oczekiwania mieszkańców,
- tworzenie infrastruktury oraz oferty sportowo – rekreacyjnej, miejsc spędzania czasu wolnego dla aktywnego, zdrowego stylu życia i integracji mieszkańców, stworzenie dodatkowej oferty spędzania czasu wolnego dla młodzieży, budowa/rozbudowa i modernizacja ścieżek rowerowych,
- rozwój wsparcia w formie usług opiekuńczych dla osób starszych.
- utrzymanie osób starszych i o specjalnych potrzebach w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym,
- wdrożenie działań niwelujących negatywne skutki sytuacji kryzysowych (klęski żywiołowe, epidemie itp.) w sferze usług społecznych.

3

Wnioski wynikające z diagnozy gospodarczej

Część 3. Podsumowanie diagnozy gospodarczej.

Potencjał gospodarczy

Na stabilne funkcjonowanie miasta oraz jego perspektywy rozwojowe, niebagatelny wpływ posiadają uwarunkowania gospodarcze w postaci podmiotów gospodarczych, ich liczby, rodzaju, skali działania.

Dane statystyczne Żagania związane z aktywnością podmiotów gospodarczych, rynkiem pracy i poziomem bezrobocia, wskazują na występowanie zarówno korzystnych, jak i niekorzystnych zjawisk w sferze rozwoju gospodarczego. Żagańska gospodarka rozwija się pod względem innowacyjności procesów produkcyjnych oraz handlu. Przemysł produkcyjny w Żaganiu to duża różnorodność branż, w której przeważają zakłady obróbki metali, włókiennicze oraz opakowań.

Na terenie Żagania w roku 2020 wg rejestru REGON zarejestrowanych było 3144 podmiotów gospodarki narodowej w 2020 r. Jako nowo zarejestrowany dominował sektor własnościowy prywatny nad sektorem publicznym.

3 144

podmioty gospodarki narodowej
zarejestrowane na terenie Żagania w 2020 r.
(wg rejestru REGON)

Maleje ilość pojawiających się wyrejestrowań przedsiębiorstw, dzięki poprawiającym się warunkom do prowadzenia działalności i kondycji lokalnej gospodarki. Jest to zachęta dla nowych przedsiębiorców do zlokalizowania swojego biznesu na obszarze Żagania.

Pozytywnym zjawiskiem jest stopniowy, stały wzrost liczby podmiotów gospodarczych.

W ostatnich latach największy udział oraz wzrost w sektorze przedsiębiorstw Żagania notują przedsiębiorstwa małe i mikroprzedsiębiorstwa, zajmujące się handlem oraz działalnością usługową. W polskiej gospodarce ważna jest mikroprzedsiębiorczość, która w Żaganiu w 2019 r. stanowiła 96,7% wśród podmiotów ogółem. Samorząd stawia na rozwój małych i średnich przedsiębiorstw, gdyż opieranie lokalnego rynku na mikroprzedsiębiorczości stanowi pewien gwarant stabilizacji w perspektywie pojawiających się szoków gospodarczych.

Mimo, iż to duże podmioty generują największe wpływy do gminnych budżetów, na terenie Żagania nie funkcjonuje żaden duży podmiot gospodarczy, zatrudniający ponad 250 pracowników.

To właśnie głównie mikroprzedsiębiorstwa, firmy rodzinne zajmujące się handlem oraz działalnością usługową a także średnie przedsiębiorstwa notują największy udział oraz wzrost w sektorze przedsiębiorstw w Żaganiu. Największy spadek (16,3%) w Żaganiu notują przedsiębiorstwa małe zatrudniające do 50 osób.

To właśnie mniejsze podmioty gospodarcze potrafią lepiej i szybciej reagować na zmieniające się warunki (uruchamiając oszczędności, przenosząc siedzibę, zawieszając działalność). Społeczności skupione wokół dużych zakładów pracy są silniej narażone na negatywne skutki kryzysu, takie jak masowe zwolnienia i idące za tym często bezrobocie strukturalne, czy też cięcia wynagrodzeń, co przynosi złe konsekwencje dla całej miejscowej gospodarki. Podkreśla się też, że stawianie na mikroprzedsiębiorczość sprzyja bardziej dynamicznemu wzrostowi dochodów ludności czy też na ograniczenie marginalizacji.

Największe zakłady z sektora prywatnego zlokalizowane na terenie miasta deklarują zatrudnienie pomiędzy 59-249 pracowników, co pozwala na zaliczenie ich do średnich przedsiębiorstw. Największym pracodawcą w Żaganiu jest wojsko tj. 11 Lubuska Dywizja Kawalerii Pancerniej.

Przedsiębiorczość lokalna z punktu widzenia rozwoju gospodarczego i podnoszenia poziomu życia mieszkańców Żagania ma kluczowe znaczenie. Jednakże mikroprzedsiębiorstwa w Żaganiu napotykać szereg barier i ograniczeń w rozwoju.

Najważniejszymi czynnikami hamującymi rozwój przedsiębiorczości lokalnej są: zbyt wysokie składki ZUS, wysokie podatki lokalne oraz zbyt rozbudowany i skomplikowany system podatkowy. Jedną z istotniejszych barier rozwoju jest również brak wykwalifikowanych pracowników oraz brak działań promujących lokalną gospodarkę ze strony lokalnych władz.

Miasto Żagań posiada też możliwości rozwojowe w postaci terenów inwestycyjnych tworzących Żagańską Strefę Gospodarczą (ŻSG). Powierzchnia dostępnych terenów inwestycyjnych w Strefie Asnyka wynosi - 5,5 ha terenu na sprzedaż, w Strefie Würtha (ul. Chrobrego) - ok. 24 ha, a przy ul. Węglowej - 5,37 ha. To niezwykle istotny element wpływający na rozwój przedsiębiorczości, umożliwiający w przyszłości wzrost miejsc pracy oraz dynamiczny rozwój społeczno – gospodarczy. Strefa ta podnosi potencjał gospodarczy miasta umożliwiając potencjalnym inwestorom i miastu dynamiczny rozwój społeczno - gospodarczy Żagania, a w przyszłości wzrost atrakcyjnych miejsc pracy.

Ulokowanie inwestycji na terenie Żagania przynosi dla inwestorów takie korzyści jak:

- walory lokalizacyjne - Żagań położony jest w pobliżu granic tj. 45 km od granicy niemieckiej i 80 km od granicy czeskiej,
- położenie miasta i dostępność komunikacyjna - sąsiedztwo głównych szlaków komunikacyjnych, dużych ośrodków administracyjnych i gospodarczych, dobre połączenie drogowe z Berlinem i pobliskimi lotniskami, podobnie w kierunku Wrocławia i dalej Krakowa, gwarantują szybki dostęp do większych aglomeracji i ośrodków gospodarczo - biznesowych,
- zasoby aktywnej siły roboczej,
- sprzyjający klimat pod inwestycje (dobrze przygotowane tereny, ulgi podatkowe, obecność wojska, elastyczna polityka władz miasta itp.)

Wszystkie te czynniki te sprawiają, że w Żaganiu inwestuje coraz więcej firm. Dlatego bardzo ważna jest dalsza skuteczna promocja gospodarcza i inwestycyjna.

W ramach promowania przedsiębiorczości i zatrudnienia w Żaganiu prowadzony jest odrębny serwis internetowy - Invest Żagań, w którym na bieżąco udostępniane są informacje dla przedsiębiorców na temat spotkań, konferencji, webinarów, projektów i dofinansowaniach. Co ważne w mieście ma siedzibę Zachodnia Izba Przemysłowo-Handlowa w Gorzowie Wlkp. - Oddział w Żaganiu.

Rynek pracy jest niezwykle istotnym przejawem życia społeczno-gospodarczego danego miasta. Z jednej strony bowiem jest pochodną zachodzących procesów gospodarczych, z drugiej natomiast warunkuje w dużej mierze rozwój społeczny (np. miejsca pracy dają możliwość zarobkowania i zaspokajania przez mieszkańców różnego rodzaju potrzeb), jak również napędza rozwój gospodarki w dziedzinach istotnych z punktu widzenia zaspokajania potrzeb ludzi (np. branże czasu wolnego).

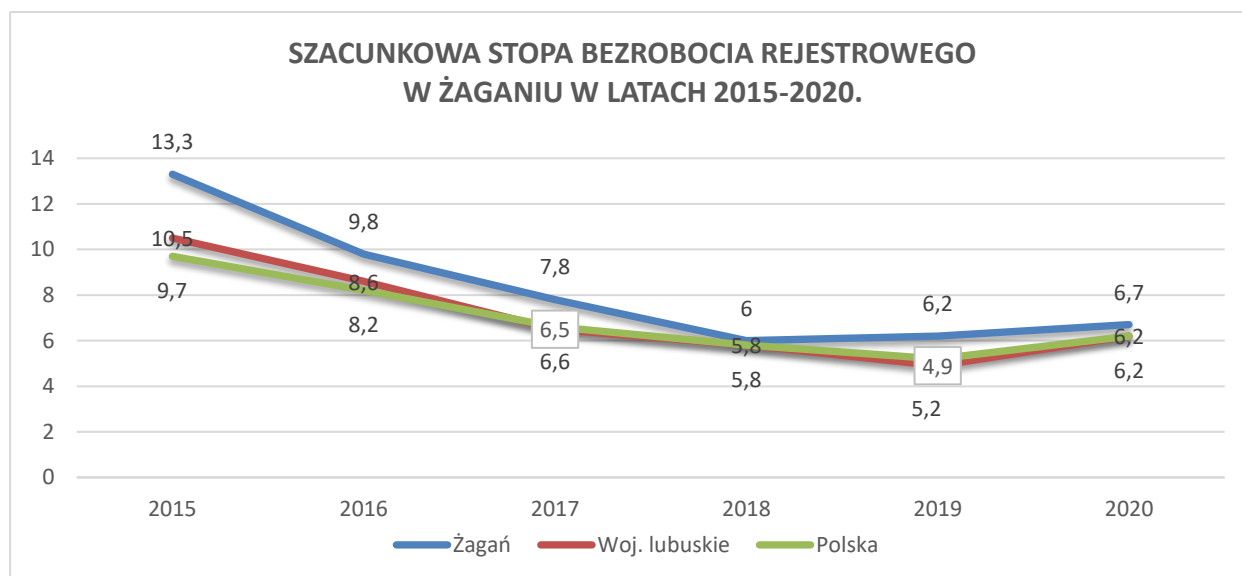
Sytuacja na rynku pracy w Żaganiu nie wiąże się ściśle z granicami administracyjnymi miasta. Lokalny rynek pracy z uwagi na dobrze rozwiniętą komunikację publiczną i sieć dróg, rozszerza się o pobliskie miasta położone o 30 - 50 km od miejsca lokalizacji potencjalnej inwestycji.

Na przestrzeni ostatnich kilku lat zmieniła się sytuacja na rynku pracy w obszarze bezrobocia. Rynek pracy z rynku pracodawcy przekształcił się w rynek pracownika a lokalna i krajowa gospodarka odczuła brak rąk do pracy. Brak pracowników a także zmniejszanie się grupy osób zdolnych do pracy będzie

skutkowało zmniejszeniem wpływów podatkowych do budżetu oraz zmianą potrzeb mieszkańców. Lokalny rynek pracy napotyka na pewne problemy rozwojowe związane ze zmianami demograficznymi tj. pogarszającą się strukturą wiekową, zmniejszeniem się liczby mieszkańców oraz migracją osób młodych. Należy mieć na względzie potrzeby ludzi młodych, skłonnych do wyjazdów za granicę lub do nieodległych wielkich miast Polski. Większe miasta posiadają konkurencyjną ofertę dla osób młodych, oferując znacznie większe możliwości zarówno płacowe jak i edukacyjne czy spędzania wolnego czasu.

Według danych GUS w latach 2015-2018 systematycznie następował spadek bezrobocia rejestrowanego w Żaganiu, w województwie lubuskim i całej Polsce. Od 2019 r. obserwuje się w Żaganiu wzrost bezrobotnych mieszkańców Żagania. Dane te przewyższają szacunkową stopę bezrobocia rejestrowego dla województwa i dla całego kraju, jednakże skala wzrostu jest mniejsza niż w porównywanych jednostkach.

Wykres 4. Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowego w Żaganiu w latach 2015-2020.

Źródło: opracowanie własne - na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS.

Wyzwaniem pozostaje wciąż aktywizacja grup bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, tj. długotrwale bezrobotnych, osób młodych i po 50 roku życia. Kategoria bezrobocia zmniejszyła swoją rolę w obszarze ekonomicznym, pozostaje jednak wyzwaniem w obszarze społecznym (aktywizacja osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy).

Lokalny rynek pracy jest zależny od poziomu rozwoju ekonomicznego miasta a zjawiskiem zauważalnym w mieście jest niedostatek atrakcyjnych ofert pracy. Praktycznie niemożliwe jest utworzenie kilkuset nowym miejsc pracy ze środków własnych samorządu, dlatego szansą na poprawę sytuacji jest przyciągnięcie nowych inwestorów mogących zatrudnić kilkuset pracowników każdy. Żagań posiada odpowiednie warunki infrastrukturalne i tereny do przyjęcia nowych inwestorów.

Obecnie z uwagi na pandemię COVID - 19 sytuacja na rynku pracy jest dynamiczna. Nastąpił ponowny, lecz niewielki wzrost bezrobocia i należy spodziewać się, że po opanowaniu sytuacji pandemicznej bezrobocie będzie się zmniejszać, jednakże w dalszym ciągu sytuacja na rynku pracy będzie zależeć głównie od zarysowanych wcześniej negatywnych tendencji demograficznych.

Wszelkie działania dotyczące możliwości sukcesywnego zmniejszania osób bezrobotnych, stymulowania rozwoju gospodarczego i miejscowego rynku pracy prowadzone przez lokalne władze, są obecnie utrudnione przez globalny kryzys gospodarczy związany z pandemią Covid - 19. Sam

przebieg epidemii, a co za tym idzie, polityka gospodarcza rządu, są na tyle nieprzewidywalne, że trudno oszacować, jak wielkie straty poniosą lokalne gospodarki, w tym gospodarka miasta Żagań. Wśród propozycji mieszkańców dotyczących działań, które Miasto Żagań powinno podjąć w przyszłości pojawiły się m.in. rozwój przedsiębiorczości i rozwój gospodarczy (wsparcie, dofinansowanie dla nowych firm, ulgi dla przedsiębiorców, pozyskiwanie inwestorów).

Wyzwanie 3. PRZEDSIĘBIORCZY ŻAGAŃ - NOWOCZESNYM MIEJSCEM ATRAKCYJNYM DLA INWESTORÓW

- rozwijanie zaawansowanych, wyspecjalizowanych i udoskonalonych usług doradczych dostosowanych do potrzeb przedsiębiorstw, w tym wsparcie działalności przedsiębiorstw opierających swoją działalność na rozwoju innowacyjnej i proekologicznej przedsiębiorczości.
- wsparcie rozwoju innowacyjnych modeli biznesowych umożliwiających międzynarodową współpracę gospodarczą,
- działania prowadzące do poprawy sytuacji na rynku pracy osób młodych, w tym absolwentów szkół, poprzez organizowanie zajęć kursów, praktyk i szkoleń u lokalnych pracodawców pod kątem zatrzymania ich na lokalnym rynku pracy,
- łagodzenie skutków gospodarczych związanych z epidemią koronawirusa i wypracowanie mechanizmów reagowania na podobne wydarzenia w przyszłości,
- rozwój korzystnych warunków do powstawania i wzmacniania przedsiębiorczości, w tym przygotowanie terenów inwestycyjnych wyposażonych w niezbędną infrastrukturę techniczną,
- tworzenie i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w przedsiębiorstwach,
- bieżące monitorowanie sytuacji na rynku pracy z wdrażaniem odpowiednich mechanizmów,
- promocja i podniesienie atrakcyjności gospodarczej i konkurencyjności Żagania, celem przyciągnięcia inwestorów,
- wsparcie dla tworzenia nowych i atrakcyjnych miejsc pracy na terenie Żagania,
- promowanie samozatrudnienia,
- rozwój kształcenia odpowiadającego potrzebom rynku pracy,
- działania na rzecz podniesienia jakości oraz atrakcyjności szkolnictwa branżowego i zawodowego,
- tworzenie zasobu atrakcyjnych miejsc pracy i zwiększenia aktywności zawodowej, zapewnienia wykwalifikowanych kadr,
- Wzmocnienie aktywności i zaangażowania mieszkańców Żagania w życie publiczne poprzez zastosowanie technologii informacyjno-komunikacyjnych celem wspierania innowacyjności, rozwoju gospodarczego, zwiększenia wydajności i efektywności administracji.

4

Wnioski wynikające z diagnozy środowiskowej

Część 4. Wnioski z diagnozy środowiskowej.

Środowisko naturalne

W granicach administracyjnych miasta Żagań znajdują się dwa Obszary Chronionego Krajobrazu (OChK): Dolina Bobru oraz Bory Dolnośląskie.

Obszar chronionego krajobrazu Dolina Bobru (241.0 ha) obejmuje północne i wschodnie krańce miasta. Został on wyznaczony ze względu na mało zniekształcone środowisko przyrodnicze zachowujące zdolność równowagi biologicznej. Działalność gospodarcza na obszarach chronionego krajobrazu podlega niewielkim ograniczeniom, polegającym na zakazie lokalizowania obiektów uciążliwych dla środowiska i stosowania niszczących form użytkowania przyrody, wynikającym z przepisów odrębnych.

Obszar chronionego krajobrazu Bory Dolnośląskie (222.0 ha), który swym zakresem obejmuje południowo-zachodnią część miasta, utworzono ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach oraz w celu zapewnienia korytarzy ekologicznych.

Na terenie Żagania, a dokładnie na jego krańcach północnych i południowo - wschodnich, zlokalizowane są obszary Natura 2000. Sieć Natura 2000 to sposób wypełnienia zobowiązań Unii Europejskiej nałożonych przez Konwencję z Rio (1992). Jej zadaniem jest utrzymanie różnorodności biologicznej poprzez ochronę najcenniejszych i najrzadszych elementów przyrody - ważnych z punktu widzenia całej Europy. Ta forma ochrony nie tylko uzupełnia krajowy system ochrony, ale daje merytoryczne podstawy do zachowania dziedzictwa przyrodniczego regionów biogeograficznych w skali kontynentu. Polega na wybraniu (według określonych kryteriów), a następnie objęciu skuteczną ochroną określonych obszarów.

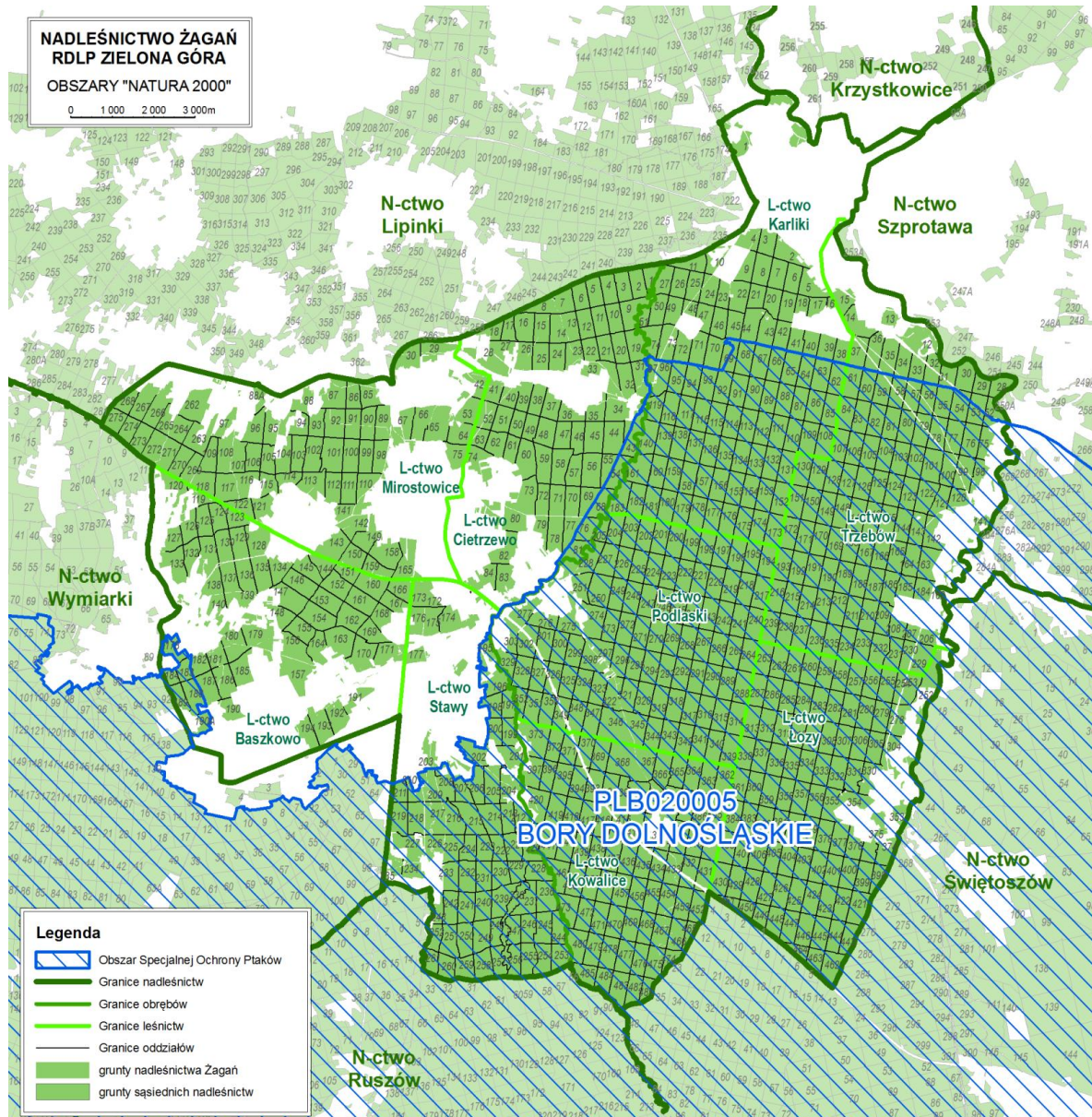
Podstawą wyznaczania obszarów Natura 2000 są ginące na terenie państw Unii Europejskiej siedliska i gatunki wymienione w dwóch dyrektywach:

- Dyrektywa Ptasia (2009/147/WE, wcześniej 79/409/EWG) – tworzy się na jej podstawie obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) wyznaczone w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków,
- Dyrektywa Siedliskowa (92/43/EWG) - na jej podstawie tworzy się specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) wyznaczone w celu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt.

Na terenie Nadleśnictwa Żagań wyznaczone są trzy obszary Natura 2000:

- PLB020005 Bory Dolnośląskie - ostoja ptasia, obejmuje jeden z największych w zachodniej Polsce kompleks leśny – Bory Dolnośląskie. Na obszarze ostoi lęguje ok. 26 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej.

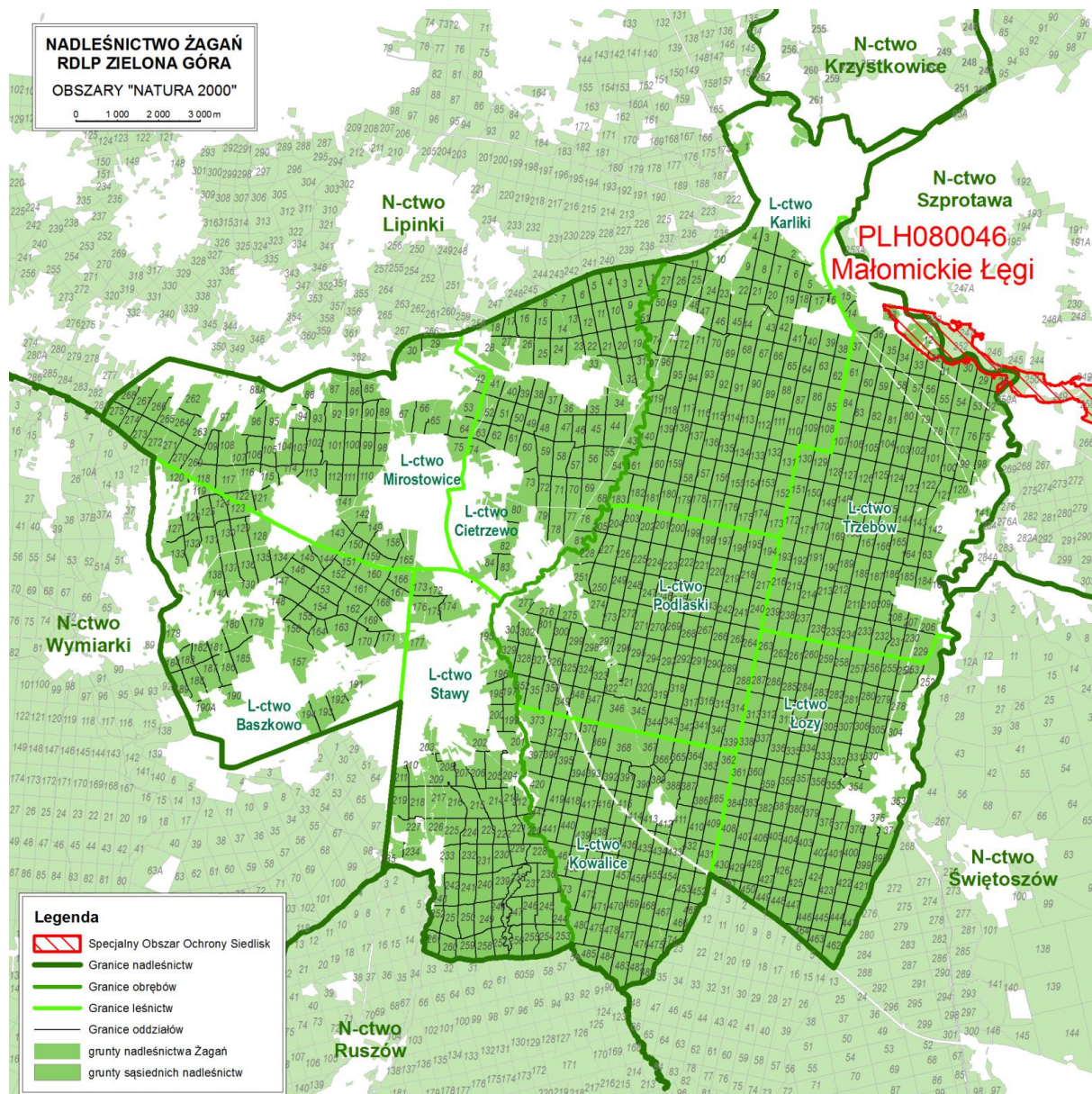
Rysunek 5. Ostoja ptasia Bory Dolnośląskie na tle Nadleśnictwa Żagań.

Źródło: Nadleśnictwo Żagań.

- PLH 080046 Małomickie Łęgi – ostoja siedliskowa, obejmuje dolinę środkowego biegu rzeki Bóbr na odcinku od miasta Szprotawa do południowo-wschodnich granic miasta Żagania. Na tym odcinku rzeka Bóbr w znacznym stopniu zachowała swój naturalny charakter. W ostoi zarejestrowano 7 typów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej.

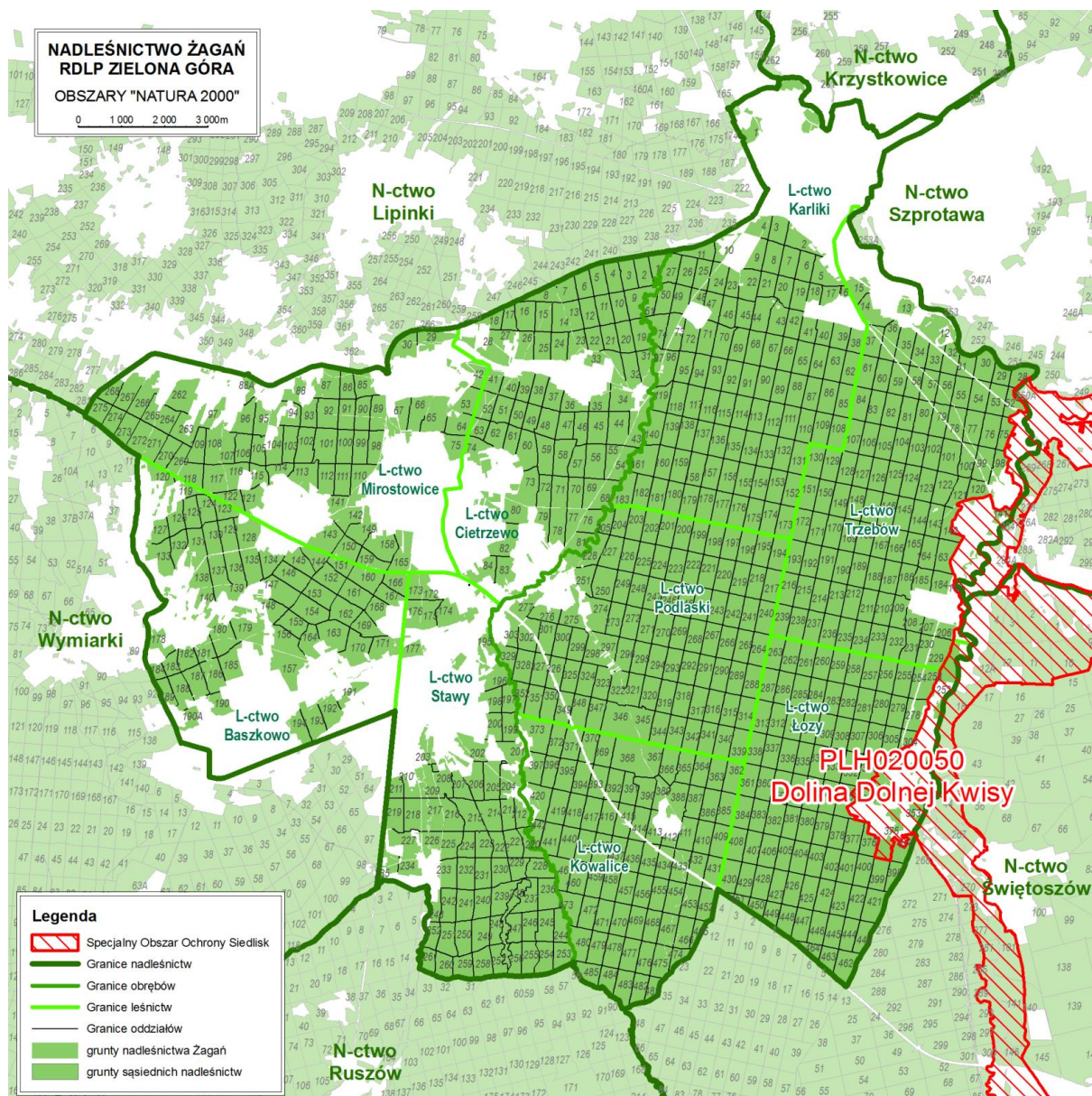
Rysunek 6. Ostoja siedliskowa Małomickie Łęgi na tle Nadleśnictwa Żagań.

Źródło: Nadleśnictwo Żagań.

- PLH 020050 Dolina Dolnej Kwisy - ostoja siedliskowa, (Obszar Mający Znaczenie dla Wspólnoty) obejmuje dolinę rzeki Kwisy od Nowogrodzca po ujście do rzeki Bóbr. Na tym odcinku rzeka Kwisa w znacznym stopniu zachowała swój naturalny charakter. W ostoji zarejestrowano 16 typów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Należący do Nadleśnictwa Żagań (na terenie leśnictw Trzebów i Łoży), zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 12 grudnia 2008 r. obszar ma powierzchnię 158,99 ha.

Rysunek 7. Ostoja siedliskowa Dolina Dolnej Kwisy na tle Nadleśnictwa Żagań.

Źródło: Nadleśnictwo Żagań.

Ponadto w północnej części miasta znajduje się obszar PLH080068 Dolina Dolnego Bobru (35.0 ha, wyznaczony ze względu na duże znaczenie dla zachowania ciągłości korytarza ekologicznego doliny rzeki Bóbr). Łącznie stwierdzono tu 15 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Na tym obszarze znajdują się także ważne stanowiska trzepli zielonej, jelonka rogacza, a także bobra europejskiego. Ostoja ma duże znaczenie dla ochrony kozy złotawej. Zgodnie z ustaleniami opracowywanego mpzp pozostanie niezmieniony korytarz ekologiczny w postaci wolnych od zabudowy terenów wzdłuż rzeki Czarna Wielka.

Na terenie miasta Żagań objęto ochroną w formie pomników przyrody 5 obiektów (drzewa):

- Sosna czarna (położona na działce nr 796)
- Buk zwyczajny (odmiana purpurowa, położony na działce nr 796)
- Dąb szypułkowy (położony na działce nr 3909),
- Dwa dęby szypułkowe (położone na działce nr 24470).

W ramach polityki kształtowania zieleni i środowiska przyrodniczego dla obszarów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody, należy dążyć do:

- zachowania komponentów środowiska naturalnego będących celem ochrony Natura 2000,
- utrzymania unikatowych w skali miasta ekosystemów leśnych, wodnych i łąkowych, zachowania różnorodności ekosystemów i wyjątkowo cennych krajobrazów,
- ustalenia priorytetu dla ochrony przyrody i krajobrazu przed zaspokajaniem potrzeby rekreacji i wypoczynku,
- prowadzenia zrównoważonej gospodarki leśnej z uwzględnieniem przebiegu tras pieszo-rowerowych, miejsc rekreacji i odpoczynku,
- tworzenia ścieżek przyrodniczo-edukacyjnych,
- wprowadzania zagospodarowania (m.in. wyposażenie w urządzenia rekreacyjne, wprowadzenie nowych form zieleni) nienaruszającego funkcjonowania ekosystemów leśnych, wodnych, łąkowych i innych podlegających ochronie oraz przebiegu korytarzy ekologicznych,
- zagospodarowania rekreacyjno-sportowego poza cennymi przyrodniczo siedliskami i miejscami występowania chronionych gatunków,
- ograniczania wprowadzania nowej zabudowy,
- niewprowadzania gatunków obcych, szczególnie gatunków inwazyjnych,
- zachowania jak największej liczby drzew, w szczególności wiekowych okazów dendroflory.

W ramach polityki ochrony środowiska należy dążyć do:

- obniżenia negatywnego wpływu emisji zanieczyszczeń do powietrza poprzez:
 - stosowanie ekologicznych paliw do celów grzewczych,
 - tworzenie lokalnych sieci ciepłowniczych,
 - wykorzystywania alternatywnych źródeł ciepła i energii (kolektory słoneczne, pompy ciepła itp.),
 - tworzenia świadomości ekologicznej mieszkańców,
 - poprawę stanu dróg w celu redukcji spalin,
 - tworzenie naturalnych barier w postaci zieleni izolacyjnej, szczególnie wzdłuż ciągów komunikacyjnych,
- ochrony wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniem poprzez:
 - odpowiednią gospodarkę ściekową w tym bieżącą konserwację i modernizację systemów kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków,
 - likwidację nielegalnych zrzutów ścieków do rzek,
 - edukację ekologiczną w tym stworzenie świadomości konieczności oszczędzania wody, promowanie wykorzystania dostępnych zasobów czystych wód powierzchniowych w procesach niewymagających wód podziemnych (np. hydrotransport, prace porządkowe, podlewanie zieleni),
 - zachowania zieleni łąkowej wzdłuż linii brzegowej rzek,
 - w miarę możliwości nieingerowanie w istniejące koryta rzek i ich brzegi.
- ochrony gleb przed ich degradacją poprzez:
 - stosowanie kompleksowej gospodarki ściekowej,
 - przeciwdziałanie degradacji chemicznej gleb poprzez ochronę powietrza i wód powierzchniowych,
 - przeciwdziałanie erozji gleb,
 - zachowanie torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych;
- zmniejszenia uciążliwości dla mieszkańców wywołanych hałasem poprzez:
 - wyeliminowanie z użytkowania środków transportu, maszyn i urządzeń, z których emisja hałasu nie odpowiada przyjętym standardom,

- wprowadzenie koniecznych zmian w inżynierii ruchu drogowego oraz budowa obwodnicy południowo-zachodniej,
- poprawienie organizacji ruchu ułatwiającej płynność jazdy,
- poprawę stanu nawierzchni ulic,
- rozbudowę ścieżek rowerowych,
- zwiększenie ilości izolacyjnych pasów zieleni,
- właściwe kształtowanie linii zabudowy i brył powstających budynków w celu zminimalizowania wpływu hałasu drogowego,
- działania ograniczające hałas przemysłowy, zwłaszcza przez obowiązek wprowadzania pasów zieleni izolacyjnej;
- ograniczenia negatywnego wpływu promieniowania elektromagnetycznego na mieszkańców poprzez dotrzymanie obowiązujących norm w zakresie promieniowania elektromagnetycznego jonizującego i niejonizującego.

Gmina Żagań o statusie miejskim nie posiada statusu uzdrowiska albo obszaru ochrony uzdrowiskowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych, w związku z czym w niniejszym Studium nie określono obszarów oraz zasad ochrony uzdrowisk.

Stan i ochrona środowiska

Stan środowiska na obszarze miasta Żagań kształtuje się na poziomie dopuszczalnym. Głównymi komponentami środowiska narażonymi na zanieczyszczenia jest powietrze i gleba.

Znacznym zagrożeniem jest występowanie tzw. niskiej emisji, pochodzącej przede wszystkim z sektora bytowo – komunalnego, obejmującego zarówno indywidualne źródła wytwarzania ciepła i przygotowania ciepłej wody, jak również małe ciepłownie komunalne. Ogrzewanie za pomocą pomp ciepła, czy kolektorów słonecznych stanowi niewielki procent stosowanych rozwiązań, mimo coraz większego zainteresowania tematem alternatywnych źródeł energii. Wobec powyższego stężenie zanieczyszczeń gazowych (m.in. dwutlenku węgla, dwutlenku siarki) oraz pyłów powstających podczas procesów spalania uwalnianych do powietrza jest relatywnie duże.

Konieczne jest wspieranie działań na rzecz zwalczania źródeł niskiej emisji oraz zmniejszanie emisji gazów cieplarnianych, w tym dwutlenku węgla do atmosfery. W tym celu wskazane jest promowanie zużycia ciepła z lokalnych systemów ciepłowniczych oraz użytkowania gazu ziemnego oraz biogazu w gospodarstwach domowych w celach grzewczych.

Miasto Żagań w celu zapobiegania w negatywnym skutku zarówno zdrowotnym, jak i środowiskowym realizuje politykę zmniejszania niskiej emisji korzystając ze środków Unii Europejskiej m.in. przez udział w projekcie dot. wymiany kotłów węglowych na ekologiczne wymieniono 101 kotłów. Ze środków własnych, w wyniku częściowej realizacji projektu na lata 2020-2023 pt. „Wymiana źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych na terenie miasta Żagań” w 2020 r. wymieniono 199 kotłów/pieców/urządzeń grzewczych. Poza tym Miasto Żagań realizuje projekt pn. „Kompleksowy program komunikacji w Żarsko - Żagańskim Obszarze Funkcjonalnym” dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020. Główną osią priorytetową projektu jest gospodarka niskoemisyjna, celem ograniczenia niskiej emisji w mieście.

Miasto Żagań ma dobre warunki do produkcji energii ze źródeł odnawialnych, w szczególności przy wykorzystaniu energii wiatrowej, instalacji opartych o spalanie biomasy czy technologii produkcji biogazu. Region leży w korzystnym obszarze dla działania siłowni wiatrowych. Szansą dla wzmocnienia sektora OZE w regionie jest wykorzystanie energii słonecznej, zarówno lokalnych farm fotowoltaicznych, jak i mikroinstalacji.

Zarówno w samym Żaganiu jak i w województwie lubuskim znacząco wzrósł odsetek odpadów zebranych selektywnie. Z drugiej strony masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca również rośnie, stawiając województwo na 3. miejscu w kraju. Dlatego też niezmiernie ważnym projektem dla Samorządu będzie wypromowanie i upowszechnienie gospodarki o obiegu zamkniętym, a tym samym promowanie nowoczesnych i inteligentnych rozwiązań technologicznych przyjaznych środowisku naturalnemu.

Niezmiernie ważnym wyzwaniem są zmiany klimatu, którym towarzyszą często katastrofalne zjawiska pogodowe jak gwałtowne ulewy, wichury, które zagrażają życiu i zdrowiu mieszkańców, powodując znaczne straty w infrastrukturze. Wśród tych zagrożeń jako najważniejsze należy wskazać obniżenie poziomu wód gruntowych i susze. Wiąże się to z koniecznością wzmocnienia możliwości skutecznej interwencji służb publicznych, szczególnie straży pożarnej i minimalizacją skutków ekstremalnych.

W celu obniżenia wpływu emisji zanieczyszczeń do powietrza należy:

- stosować ekologiczne paliwa do celów grzewczych (energia elektryczna, gaz, oleje opałowe, itp.),

- tworzyć lokalne sieci ciepłownicze i podłączać do nich budynki z przestarzałymi kotłowniami i piecami węglowymi,
- wprowadzać alternatywne, ekologiczne systemy wytwarzania ciepła i energii (kolektory słoneczne, pompy ciepła, itd.),
- poprawiać stan techniczny dróg w celu zmniejszenia emisji spalin,
- prowadzić akcję edukacyjną i informacyjną dla mieszkańców miasta o aktualnych, korzystnych dla środowiska systemach spalania paliw,
- tworzyć naturalne bariery izolacyjne (bufory zanieczyszczeń) wzdłuż ciągów komunikacyjnych,
- kształtować proekologiczne wzorce,
- promować i zwiększać atrakcyjność zbiorowych i proekologicznych środków transportu (w tym niskoemisyjnej lub zeroemisyjnej komunikacji publicznej)
- w dalszym stopniu rozwijać termomodernizację budynków.

W celu obniżenia wpływu emisji zanieczyszczeń do gleby należy:

- w dalszym stopniu rozwijać scentralizowany system gospodarki wodno-ściekowej,
- właściwie składować i zagospodarowywać odpady komunalne i przemysłowe, w tym zapobiegać występowaniu dzikich wysypisk.

W celu ochrony środowiska akustycznego należy:

- wprowadzić konieczne zmiany w inżynierii ruchu drogowego, w tym budowę obwodnicy południowo-zachodniej,
- poprawić organizację ruchu (ułatwiająca płynność jazdy),
- poprawić stan nawierzchni ulic,
- rozbudować ścieżki rowerowe,
- zwiększyć ilość izolacyjnych pasów zieleni,
- właściwie kształtować linię zabudowy i bryły powstających budynków w celu zminimalizowania wpływu hałasu drogowego, wprowadzić działania ograniczające hałas przemysłowy, w tym zwłaszcza przez obowiązek wprowadzania pasów zieleni izolacyjnej. Zagospodarowanie obszarów narażonych na uciążliwości akustyczne powinno odbywać się w sposób minimalizujący zasięg i wpływ negatywnego oddziaływania zabudowy niewrażliwej na hałas.

Wyzwanie 4. PROEKOLOGICZNY ŻAGAŃ - MIEJSCEM PRZYJAZNYM DLA ŚRODOWISKA.

- przejście na gospodarkę niskoemisyjną,
- zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych, w tym CO₂ i innych pyłów oraz gazów do powietrza, jako element proekologicznej restrukturyzacji gospodarki regionalnej,
- większa efektywność wykorzystania energii,
- rozwój nowoczesnych przewozów publicznego transportu zbiorowego (wzrost liczby taboru nisko i bezemisyjnego, intermodalnego), ograniczeniu odpływu pasażerów komunikacji publicznej oraz ograniczeniu niskiej emisji zanieczyszczeń z komunikacji.
- wykorzystanie potencjału energetycznego OZE,
- promowanie nowoczesnych i inteligentnych rozwiązań technologicznych przyjaznych środowisku naturalnemu,
- promowanie adaptacji do zmian klimatu (w tym ochrona przed suszą i powodzią), przeciwdziałanie katastrofom naturalnym a także ochrona różnorodności biologicznej Żagania,
- podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców.
- efektywna gospodarka odpadami komunalnymi oraz zrównoważona gospodarka wodna i ściekowa.

5

Wnioski wynikające z diagnozy przestrzennej

Część 5. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej

Model struktury funkcjonalno - przestrzennej Miasta Żagań

Miasto Żagań położone jest w zachodniej Polsce, w części południowej województwa lubuskiego, w środkowo-zachodniej części powiatu żagańskiego, w środkowym biegu Bobru - lewobrzeżnego dopływu Odry, na wysokości 102 m n.p.m. (centrum). Najniższym terenem w mieście jest obszar wzdłuż rzeki Bóbr, najwyższym zaś punktem jest Wzgórze Zamkowe, gdzie zlokalizowana jest Wieża Bismarcka.

Położenie geograficzne Żagania określają współrzędne i wynoszą odpowiednio: szerokość: 51°37'03"N, długość: 15°18'53"E. Żagań graniczy z:

- gminą wiejską Żagań - od północy, wschodu i południa,
- gminą wiejską Żary - od zachodu,
- gminą miejsko - wiejską Łłowa - od południowego zachodu.

Rysunek 8. Powierzchnia terenów leśnych w Żaganiu.

Źródło: opracowanie Contract Consulting.

Położenie geograficzne Miasta Żagań jest korzystne pod względem dostępności komunikacyjnej do dużych miast. Miasto znajduje się w odległości 40 km od granicy polsko-niemieckiej i 100 km od granicy polsko-czeskiej. Dzięki drodze krajowej nr 12 biegnącej Żagań oraz dwóm drogom wojewódzkim: nr 295 i nr 296 posiada dobre połączenie z resztą kraju. Ponadto przez miasto przechodzi kilka linii kolejowych. Obecność drogi o znaczeniu krajowym, także umożliwia rozwój powiązań funkcjonalnych z większymi miastami w niedalekiej odległości.

Rozwój gospodarczy umożliwią rozbudowa drogi woj. nr 295 na odcinku Nowogród Bobrzański - Żagań (dojazd do węzła autostrady A18) oraz zakończenie budowy zaplanowane jest na koniec 2023 r. będzie autostrada A18 relacji: Olszyna - Krzyżowa.

Mieszkańcy Żagania będą mogli włączyć się do ruchu na autostradzie poprzez drogowy węzeł, zlokalizowany na skrzyżowaniu dróg nr A18 i 296. Będzie ona stanowić europejski korytarz drogowy

E36. Autostrada przebiegać będzie w odległości 13 km na południe od Żagania, a wraz z autostradą A4 będzie stanowić najważniejszą oś komunikacyjną w południowej Polsce i jedną z najważniejszych w centralnej Europie. Finalnie będzie ona łączyć na terenie kraju miejscowość Olszyna (na granicy Polski z Niemcami) z miejscowością Korczowa (na granicy Polski z Ukrainą).

Poza zależnościami zewnętrznymi wyróżnia się również powiązania wewnętrzne, które stymulują procesy rozwojowe Żagania. Miasto Żagań pełni funkcję administracyjną, usługowo-handlową, edukacyjną, kulturalną, turystyczną, mieszkaniową, gospodarczą i społeczną również dla mieszkańców gminy wiejskiej Żagań.

Dominującymi funkcjami w Mieście są: funkcja mieszkaniowa, usługowa oraz przemysłowo-usługowa. Największą powierzchnię zajmują tereny leśne (2360 ha - 58 %), tereny zabudowy mieszkaniowej (210 ha) oraz tereny komunikacyjne - drogi (177 ha).

Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, w której dominuje zabudowa wielkopłytowa, zrealizowana w latach 70-tych XX w. - Osiedle XXX-lecia i w latach 90-tych - Bema. Zabudowa jednorodzinna rozmieszczona jest w całym obszarze miasta, w formie ukształtowanych osiedli położonych: w południowo - zachodniej – Osiedle Kolonia Laski, południowo-wschodniej - Osiedle Moczyń i północnej części miasta - Osiedla Łąkowa, Kolonia, Rybaki i Lutnia).

Tereny przemysłowo-produkcyjne to rejon ulicy Asnyka i Bolesława Chrobrego i Wurtha tworzące Żagańską Strefę Przemysłową. Poza tym zespoły zabudowy usługowej, produkcyjnej, baz i składów wraz z towarzyszącą zabudową mieszkalną położone na północny - zachód (ul. Fabryczna), południowy - zachód (ul. Dworcowa) oraz wschód (ul. Kożuchowska) od Starego Miasta.

W Żaganiu występują też tereny zamknięte wojskowe położone w północno-zachodniej części miasta (ul. Żarska) oraz w południowej części (okolice Karlików). W mieście znajdują się również tereny po byłych obozach jenieckich Stalag VIII C i Stalag Luft 3 położone w południowej części miasta (ul. Lotników Alianckich).

Tereny pełniące funkcje usługowe towarzyszące zabudowie mieszkaniowej, rozmieszczone są na całym obszarze miasta, przy czym obszary największej koncentracji usług występują w centrum Miasta i obejmują usługi z zakresu oświaty, opieki zdrowotnej, sportu, administracji, handlu i kultury. Miasto jest zatem ośrodkiem wielofunkcyjnym.

Atutem Miasta jest występowanie dużej powierzchni terenów zieleni, w tym lasów, parków o cennych walorach przyrodniczych i architektonicznych, jednak brak jest pomiędzy nimi powiązań. Konieczne jest zatem utworzenie lub wzmocnienie korytarzy, które pozwoliłyby na połączenie określonych terenów o funkcji biologicznej i klimatycznej w Mieście.

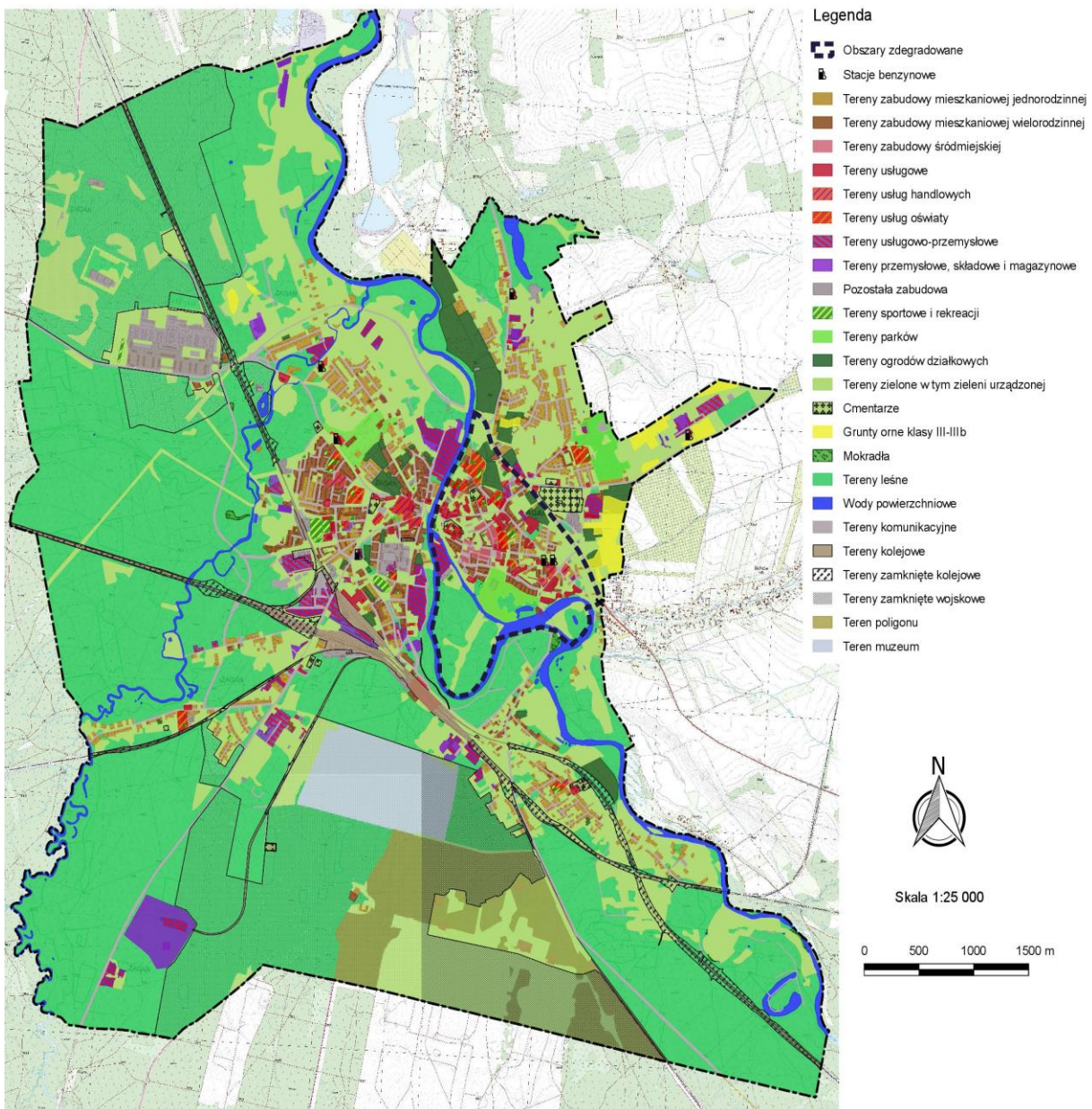
W Żaganiu występują również tereny zdegradowane wymagające rewitalizacji. Zgodnie z Lokalnym Program Rewitalizacji Miasta Żagań na lata 2009 -2020 to tereny ścisłego centrum miasta ograniczony od północy ul. Jana Pawła II, od wschodu ul. Józefa Piłsudskiego, a od zachodu i południa rzeką Bóbr. W 2016 r. teren ten został poszerzony o dwie wyspy: Bażanciarnię i Kępę Ludwika oraz teren między ul. Nowogródzką a ul. Piłsudskiego i ul. Jana Pawła II. Teren zdegradowany zajmuje ok. 201 ha, co stanowi 5,02% powierzchni Żagania. Obszary zdegradowane pokrywają się terytorialnie z obszarami rewitalizacji i są zagrożone wykluczeniem w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Celem przywrócenia do życia zdegradowanej części miasta, uzupełniając ją o nowe funkcje zaktualizowany będzie Lokalny Program Rewitalizacji.

Na rozwój przestrzenny Miasta Żagań bez wątpienia miała wpływ historia miasta. Rzeka była głównym czynnikiem determinującym początki osadnictwa, w późniejszym okresie wpływającym na układ przestrzenny miasta. Historyczne miasto rozwinęło się na prawym brzegu rzeki Bóbr. Stopniowo, w późniejszym okresie rozwój miasta postępował wzdłuż lewego brzegu Bobru, w kierunku

południowo - zachodnim, gdzie ulokowała się dzielnica przemysłowa. Bardzo często rzeka definiuje charakter miasta. To właśnie rzeka Bóbr w Żaganiu jest ważnym elementem rozwoju miasta, tworzy kierunek rozwoju przestrzeni publicznej oraz odgrywa znaczącą rolę w rozwoju turystyki miejskiej, w tym kajakowej.

Rysunek 9. Przeznaczenie terenów w Żaganiu - zgodnie z Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Żagań.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZEGO MIASTA ŻAGAŃ, UWARUNKOWANIA - PRZEZNACZENIE TERENÓW

Źródło: dane Urzędu Miasta w Żaganiu.

Celem szeroko zaplanowanych działań na obszarze Miasta Żagań są przede wszystkim podniesienie jakości życia mieszkańców, aktywizacja ekonomiczna, poprawa jakości przestrzeni i środowiska naturalnego.

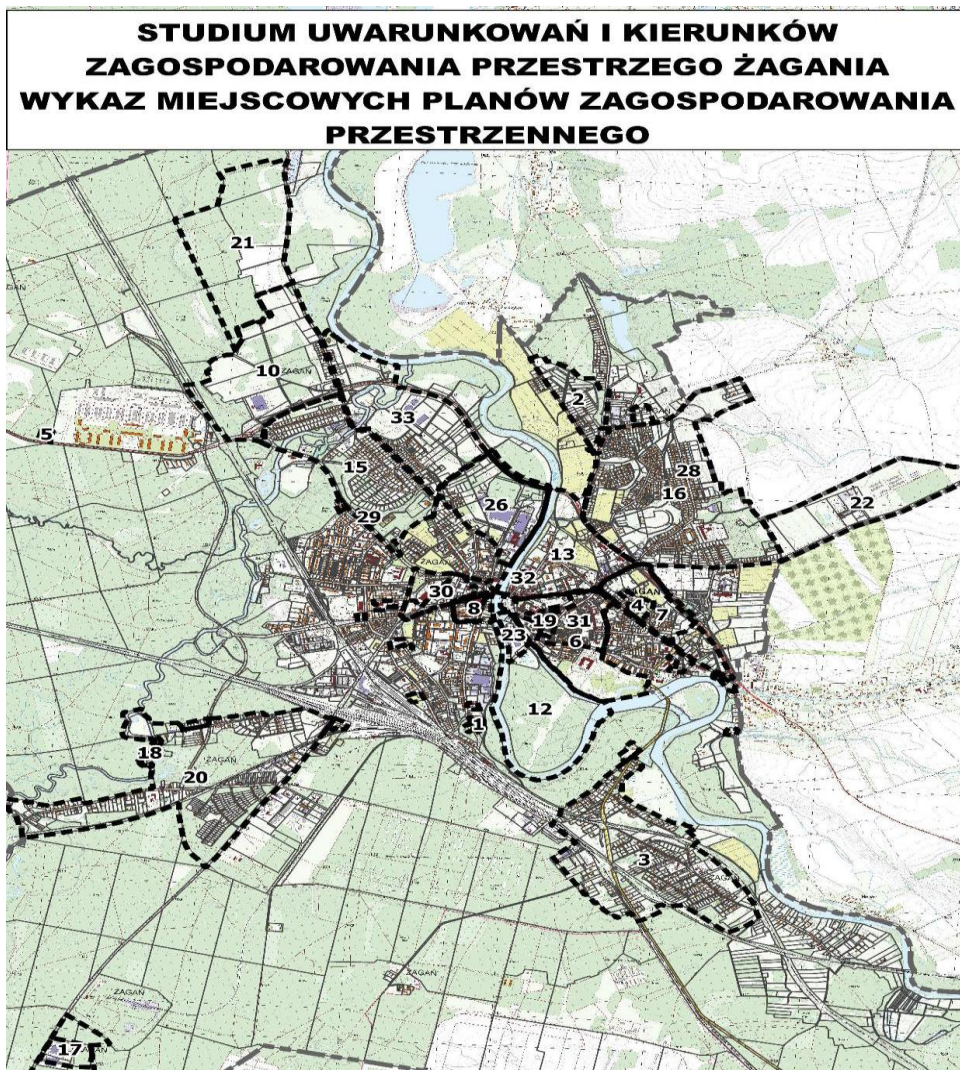
Obecnie, kiedy spopularyzowano idee zrównoważonego rozwoju i projektowania miasta, głos społeczności, dotyczący kształtu przestrzeni miejskiej, staje się coraz ważniejszy. Wzrastająca świadomość społeczna, dotycząca coraz lepszych warunków do życia spowodował, że mieszkańcy chcą uczestniczyć w procesie projektowania nowych przestrzeni publicznych.

Żagań prowadzi politykę i gospodarkę przestrzenną na podstawie dokumentów: studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego Gminy Żagań o statusie miejskim obejmują obszar 9.640,88 ha, co stanowi 23,9% powierzchni Gminy. Przy czym w opracowaniu jest duży plan, którego uchwalenie jest planowane w pierwszym półroczu 2022 roku. W 2020 r. wydano łącznie 130 wypisów i wyrysów oraz zaświadczenia z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz 49 decyzji o warunkach zabudowy (dot. obszarów nieobjętych mpzp).

Stosunkowo niewielka powierzchnia Żagania jest pokryta mpzp, co ma istotny związek z mnogością terenów leśnych, zamkniętych i terenów zalewowych. Przy zachowaniu ładu przestrzennego należy dążyć do zachowania odpowiednich proporcji między poszczególnymi strefami funkcjonalnymi. Na niektórych obszarach wskazane byłoby uzupełnienie o inne funkcje, które sprawiłyby, że mieszkańcy mieliby pełniejszy dostęp do poszczególnych atutów płynących z zamieszkiwania na danych terenach.

Planowanie przestrzenne w Żaganiu wymaga uzupełnienia o brakujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Pokrycie planami miejscowymi przedstawia poniższa mapa.

Rysunek 10. Pokrycie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Źródło: dane Urząd Miasta w Żaganiu.

Brak planów miejscowych skutkuje osłabieniem kontroli nad przeznaczaniem gruntów pod konkretne funkcje, co może prowadzić w przyszłości do konfliktów przestrzennych i chaotycznego rozprzestrzeniania się zabudowy. Ponadto istotne jest kontrolowanie rozwoju zabudowy w kontekście funkcji przemysłowej i mieszkaniowej.

Kształtowanie przestrzeni publicznej w Żaganiu powinno opierać się przede wszystkim na tworzeniu wspólnych przestrzeni publicznych sprzyjających integracji społecznej, budującej poczucie wspólnoty oraz troskę mieszkańców o wspólną przestrzeń przy uwzględnieniu walorów historycznych i dziedzictwa kulturowego.

Celem poprawy jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznych należy:

- zapewnić mieszkańcom miejsca integracji, rekreacji i miejsca spędzania czasu wolnego, tworzyć warunki komfortu przebywania dostosowane do potrzeb różnych grup wiekowych,
- tworzyć społecznie akceptowalną estetykę przestrzeni, zapewnić lepszą dostępność do przestrzeni publicznych, w tym ułatwić przemieszczania się po mieście pieszym i rowerzystom,
- zapewnić dostępność do terenów osobom o specjalnych potrzebach,

- zwiększyć powierzchnię zieleni w przestrzeniach publicznych, w tym ilości nasadzeń drzew, traw i krzewów oraz gromadzić wodę prowadząc tzw. małą retencję, której element stanowią kwietne łąki,
- budować system zieleni miejskiej z wykorzystaniem terenów zieleni pomiędzy budynkami, ciągów spacerowych z elementami rekreacji sportowej i edukacyjnej,
- zapewnić funkcjonalność i bogate wyposażenie miejsc odpoczynku elementami małej architektury: ławek, parkingów rowerowych, oświetlenia, koszy na śmieci, wiat przystankowych,
- zagospodarowywać nabrzeża kanału i rzeki Bóbr rozwijając turystykę wodną,
- wspierać rozwój różnorodności usług, szczególnie działalności w parterach budynków, dostępnych bezpośrednio z przestrzeni publicznej,
- rozwijać spójny system informacji przestrzennej o powiązaniach z przestrzeniami publicznymi,
- stwarzać bezpieczną przestrzeń poprzez odpowiednie urządzenie i utrzymanie zieleni miejskiej, oświetlenie terenów,
- nie dopuszczać do degradacji „obudowy” przestrzeni, eliminować elementy przestrzeni sprzyjające rozwojowi przestępczości, prowadzić nadzór w postaci monitoringu, zastosować obiekty małej architektury z materiałów odpornych na wandalizm,
- prowadzić politykę reklamową odpowiednią do typu przestrzeni publicznej, uporządkować informacje wizualne (w tym reklamy i szyldy),
- dbać o atrakcyjne wyposażenie elewacji, szyldów i witryn sklepowych,
- stosować inteligentne rozwiązania, technologię energooszczędną,
- ograniczyć ruch kołowy strefy śródmieścia oraz parkingów, dojazdów indywidualnych samochodami osobowymi.

Kierunki rozwoju przestrzennego Żagania, planowane inwestycje

Na dalszy kierunek rozwoju Miasta Żagań będzie miał rozwój układu komunikacji i przez rozbudowę drogi woj. nr 295 na odcinku Nowogród Bobrzański - Żagań oraz ukończenie budowy autostrady A18 relacji: Olszyna – Krzyżowa, które usprawnią obsługę komunikacyjną w Mieście i przyczynią się do rozwoju terenów aktywności gospodarczej.

Tereny przeznaczone pod inwestycje gospodarcze i usługowe

- Żagańska Strefa Gospodarcza (ŻSG), w stanie faktycznym nie ma możliwości rozszerzenia przestrzennego terenów inwestycyjnych w strefie z uwagi na sąsiadujące tereny leśne i tereny zamknięte.
 - Strefa Asnyka wynosi - 8,5 ha terenu, jest to teren uzbrojony, w strefie tej funkcjonują głównie mikro i średnie przedsiębiorstwa.
 - Strefa Würtha (ul. Chrobrego) - 24 ha – zmieniany jest mpzp pod względem wysokościowym, teren ten wymaga dozbrojenia.
 - Strefa przy ul. Węglowej - 5,37 ha- z uwagi na sąsiedztwo zabudowań jednorodzinnych przewiduje się rozwój terenów w kierunku usługowym bez funkcji produkcyjnych i drobnego przemysłu, mniej uciążliwego dla mieszkańców.
- Inne tereny o potencjale zabudowy usługowej, produkcyjnej, położone na zachód (okolice ul. Spółdzielczej, ul. Bema w kierunku ul. Węglowej), południowy - zachód (ul. Dworcowa) oraz wschód (ul. Kozuchowska) od Starego Miasta. Są to mini strefy gospodarcze, tereny wielofunkcyjne, które mogą rozwijać się pod kątem usługowo-produkcyjnym. Zgodnie ze Studium obecnie przewiduje się przeznaczenie terenów wzdłuż ulicy Reymonta na rozwój wielkopowierzchniowych centrów usługowo-handlowych powyżej 2000 m².
- W centrum Żagania - ul. Dworcowa terenie po byłym Zakładzie POLAR oraz teren powojkowy - teren z przeznaczeniem pod zabudowę usługowo - mieszkaniową.

Tereny przeznaczone na zabudowę mieszkaniową

Udrożnienie układu komunikacji poprzez wybudowanie nowych dróg i modernizację dróg istniejących, a przede wszystkim realizacja miejskich środków komunikacji publicznej, przyczyni się do rozwoju funkcji mieszkaniowej.

Głównymi ograniczeniami rozbudowy mieszkalnictwa są z jednej strony wynikające ze Studium zapobieganiu niekontrolowanemu rozprzestrzenianiu się nowej zabudowy poza centrum (dostosowanie nowej zabudowy mieszkaniowej do historycznej kompozycji urbanistycznej w zakresie skali zabudowy) z drugiej tereny zalewowe, tereny leśne oraz tereny zamknięte.

Rozbudowa terenów mieszkaniowych w Żaganiu to głównie uzupełnienie istniejącej zabudowy. Obecne kierunki rozwoju zabudowy mieszkaniowej:

- wschodnia część miasta - ul. Podmiejska - wydane decyzje o warunkach zabudowy pod zabudowę jednorodzienną oraz przewidziane w okolicy tereny rekreacyjne
- północnej części miasta - Osiedle Łąkowa, Rybaki i Lutnia,
- południowo - wschodniej - ul. Strumykowa - w kierunku Bożnowa i Osiedle Moczyń
- ul. K. Wielkiego, ul. Długosza, ul. Pluty
- ul. Dworcowa - uzupełnienie luk w dotychczasowej zabudowie
- południowo - zachodniej (Kolonja Laski).

Tereny przeznaczone na funkcje społeczne, w tym rekreację:

Czynnikami regulującym rozwój terenów mieszkaniowych pozostają wciąż walory środowiska przyrodniczego, które podnoszą atrakcyjność i poprawiają jakość życia mieszkańców, a rozwój tras rowerowych jest podstawą do rozwoju oferty turystyczno-rekreacyjnej. Zasoby naturalne Miasta, w szczególności zespoły lasów, parków, wody powierzchniowe, a także istniejąca już oferta kulturalna, turystyczna i rekreacyjna (obiekty sportowe, obiekty zabytkowe) sprzyjają rozwojowi rekreacji całorocznej i inwestycji z nią związanych:

- Bulwar wzdłuż rzeki Bóbr - przestrzenie społecznej użyteczności w różnej formie m.in. pump truck, wykorzystanie potencjału Rzeki Bóbr- zbudowanie dwóch przystani kajakowych;
- Teren przy ul. Bema- tworzony jest plan miejscowy z przeznaczeniem na rekreację, szczególnie dla młodzieży aniżeli osób starszych.
- Park przypałacowy- przewiduje się kontynuację projektu rozbudowy przypałacowego placu zabaw;
- Oranżeria Pałacu Książęcego - nadanie funkcjonalności temu miejscu;
- Rewitalizacja kąpieliska na parkowej wyspie - nadanie nowej funkcji: użyteczności całorocznej;
- Wyspa Kępa Ludwika - miejsce z przeznaczeniem na zieleni rekreacyjną (np. pola kampingowe, miejska piknikowe);
- Budynek powojenny przy ul. Dworcowej z przeznaczeniem na nową siedzibę Urzędu Miasta w Żaganiu lub inne usługi społeczne;
- Obecna siedziba Urzędu Miasta tzw. „Dom Wdowi” z przeznaczeniem usługi społeczne np. Muzeum Ziemi Żagańskiej;
- ul. Podmiejska - przewidziane tereny rekreacyjne.

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Polityka przestrzenna Żagania powinna skupiać się na kilku zasadniczych aspektach związanych z potencjałami obszaru. Rekomendacje dla polityki przestrzennej brzmią następująco:

- Kontrolowany proces suburbanizacji - opracowanie i aktualizowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego począwszy od obszarów cechujących się najintensywniejszymi zmianami użytkowania,
- Zrównoważone gospodarowanie przestrzenią - w szczególności w zakresie przeznaczania terenów pod zabudowę mieszkaniową poprzez zapobieganie antropopresji na terenach cennych przyrodniczo,
- Wielowymiarowy rozwój społeczno - gospodarczy - oparty na procesach rozwojowych funkcji obszarów o wysokim potencjale,
- Kierowanie się zasadami ładu przestrzennego w planowaniu przestrzeni w aspekcie estetycznym, społecznym, gospodarczym, środowiskowym i funkcjonalnym,
- Zapewnienie spójności w planowaniu przestrzennym w układzie wertykalnym: na poziomie lokalnym ze szczeblem krajowym i regionalnym - uwzględnienie w planowaniu rozwoju przestrzennego inwestycji krajowych i wojewódzkich,
- Zapewnienie spójności w planowaniu przestrzennym w układzie horyzontalnym: uwzględnienie i konsultowanie dokumentów planistycznych sąsiednich gmin w celu zapewnienia ciągłości struktur przestrzennych,
- Budowanie poparcia społecznego w gospodarowaniu przestrzenią – prowadzenie jawnych i dostępnych dla mieszkańców konsultacji społecznych w zakresie planowania inwestycji, opracowywania dokumentów planistycznych,
- Wykorzystanie korzyści osi rozwojowej Żagania – racjonalne gospodarowanie przestrzenią w celu zapewnienia odpowiedniej przepustowości dróg i wyznaczenia przestrzeni dla działalności gospodarczej.

Komunikacja drogowa

Na obszarze miasta Żagań jest dość mocno rozbudowana sieć drogowa, która obecnie jest niedostosowana do warunków wynikających z dynamicznego wzrostu natężenia ruchu i w przeważającej mierze jej stan można określić jako „średni”.

Jednak z roku na rok jej poszczególne odcinki są systematycznie remontowane i modernizowane. Mimo to nakłady inwestycyjne są niedostateczne w stosunku do potrzeb. Priorytetowym celem jest rozładowanie zakorkowanego centrum miasta poprzez zastosowanie rozwiązań upłynniających ruch i zwiększających przepustowość istniejących dróg. Udrożnienie układu komunikacji poprzez wybudowanie nowych dróg i modernizację dróg istniejących, a przede wszystkim realizacja miejskich środków komunikacji publicznej, przyczyni się do rozwoju funkcji nie tylko gospodarczej, ale i mieszkaniowej.

Ponadto należy stworzyć lepsze warunki dla rozwoju transportu publicznego oraz podjąć działania mające na względzie poprawę bezpieczeństwa dla pieszych i rowerzystów. Nowe inwestycje powinny być ukierunkowane na reorganizację ruchu (modernizację dróg, rond, przejść dla pieszych, budowy chodników wraz z infrastrukturą towarzyszącą, budowa miejsc parkingowych) i rozwój systemów transportowych przyjaznych środowisku, aby ograniczyć zużycie paliw kopalnych i emisję zanieczyszczeń.

Do priorytetowych inwestycji należy zaliczyć:

- przebudowę skrzyżowania ul. Keplera, ul. Piłsudskiego, ul. Wojska Polskiego i ul. Armii Krajowej do skrzyżowania o ruchu okrężnym - budowa ronda,
- budowę drogi w południowo-zachodniej części miasta w kierunku węzła na autostradzie A-18 oraz A-4 odciążającej ruch tranzytowy,
- budowę przejścia dla pieszych z sygnalizacją ostrzegawczą i doświetleniem na ul. Nowogródzkiej w obrębie skrzyżowania z ul. Lipową i Augustynów,
- modernizacja chodników m.in. na ulicy Myśliwskiej, ul. Klonowej,

- budowę chodnika przy ul. Nowogródzkiej działka nr. ewid. 651/5 na odcinku od ul. Północnej do Starowiejskiej odcinek 260 m od strony ogródków działkowych,
- wyodrębnienie z jezdni chodnika dla pieszych przy przejeździe kolejowym przy ul. Konopnickiej działka nr.ewid.1841/5,
- remont nawierzchni przy nowo powstałych domach mieszkalnych przy ulicy Bocznej i Dolnej, oraz ulicy Klonowej i ul. Dębowej,
- budowa miejsc parkingowych oraz remont chodników i drogi przy ul. Libelta wraz z poszerzeniem jej na odcinku łączącym z ul. Rybacką. Rozbudowa parkingu przy ul. Rybackiej i Libelta,
- budowę zintegrowanego systemu ścieżek rowerowych umożliwiającego skomunikowanie wszystkich części miasta, umożliwiającego mieszkańcom dojazdu do pracy, szkoły itp.
- w miarę potrzeb stopniową rozbudowę układu dróg miejskich, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów przewidzianych pod rozwój zabudowy przemysłowej.

Zgodnie z uchwałą Nr XLIV 667/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 23 kwietnia 2018 r., zaprezentowane zostały zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych na terenie miasta Żagań, które wynikają z ustaleń Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego (PZPWL) i są one zgodne z założeniami dla Strategii.

W granicach miasta Żagań znalazły się następujące priorytety inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

W zakresie systemu przyrodniczego:

- działania udrażniające w zakresie potrzeb przywracania ciągłości morfologicznej cieków województwa lubuskiego (rz. Bóbr),
- osiągnięcie właściwego stanu ochrony lub jego poprawę w odniesieniu do typów siedlisk przyrodniczych i gatunków o znaczeniu priorytetowym występujących w obszarach Natura 2000, które wymagają ochrony czynnej,
- poprawa lub osiągnięcie właściwego stanu ochrony w odniesieniu do pozostałych typów siedlisk przyrodniczych i gatunków występujących w obszarach Natura 2000.

W zakresie komunikacji i transportu:

- modernizacja DK12 wraz z obwodnicami Wschowy, Szlichtyngowej i Szprotawy,
- DK12 - budowa przejścia dla pieszych z azylem, sygnalizacją ostrzegawczą i doświetleniem - ul. Nowogródzka w obrębie skrzyżowania z ul. Lipową i Augustynów w m. Żagań,
- budowa obwodnicy Żagania w ciągu DW296 – dojazd w kierunku węzła na autostradzie A-18 oraz A-4,
- rozbudowa i modernizacja infrastruktury linii kolejowych 275 na odcinku granicy województwa Żagań oraz linii 14 na odcinku Żagań - Żary - Forst.

W zakresie infrastruktury technicznej:

- linia napowietrzna WN -110 kV relacji GPZ Jankowa Żagańska (JAZ) - kier. GPZ Bolesławiec (stacja innego OSD) planowana do modernizacji celem zwiększenia jej przepustowości,
- linia napowietrzna WN - 110 kV relacji GPZ Jankowa Żagańska (JAZ) - GPZ Żagań (ZAG) planowana do modernizacji,
- budowa nowych punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

W zakresie obronności i bezpieczeństwa:

- zakup sprzętu do monitorowania obiektów ochrony przeciwpowodziowej województwa lubuskiego,

- ochrona/zwiększenie retencji na obszarach rolniczych; opracowanie szczegółowej analizy i projektu możliwości zwiększenia retencji obszarów rolniczych w zlewniach nizinnych (dotyczy zlewni Bobru i Nysy Łużyckiej),
- odtwarzanie retencji dolin rzek: opracowanie programu możliwości i efektywności rozstawu lub likwidacji wałów przeciwpowodziowych w regionie wodnym,
- renaturyzacja koryt cieków i ich brzegów; opracowanie szczegółowej koncepcji możliwości renaturyzacji dolin rzecznych w regionie wodnym,
- modernizacja konstrukcji istniejących budynków i budowa nowych o konstrukcjach odpornych na zalanie; uszczelnianie budynków, stosowanie materiałów wodoodpornych, trwałe zabezpieczanie terenu wokół budynków, identyfikacja i sporządzanie wyceny działań modernizacyjnych wraz z opracowaniem programu dopłat dla właścicieli budynków przeznaczonych do umocnienia w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią o Q1%,
- koncepcja zabezpieczenia przeciwpowodziowego miasta Żagań wraz z ujściowym odcinkiem rzeki Czarna Wielka - opracowanie w I cyklu planistycznym wielowariantowej koncepcji zabezpieczenia obszaru problemowego wraz z wykonaniem dokumentacji projektowej dla wariantu rekomendowanego.

Dopuszcza się odstąpienie od realizacji wyżej wymienionych inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, jeżeli decyzja taka wynikać będzie ze zmian w strategii rozwojowej państwa i województwa lub z innych przyczyn realizacja wyżej wymienionych inwestycji celu publicznego nie będzie leżała w interesie publicznym.

Dopuszcza się na całym obszarze miasta Żagań realizację inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym zgodnie z ustaleniami przyjętych programów zawierających zadania rządowe, służące realizacji celu publicznego o znaczeniu krajowym.

Obszary zintegrowanego inwestowania oraz o wyjątkowym potencjale rozwojowym - Założenia struktury przestrzennej terenów położonych przy ul. Bolesławieckiej, Asnyka, Chrobrego, Würtha w Żaganii.

W strukturze funkcjonalno - przestrzennej wyodrębniono tereny rozwoju przemysłu, funkcji usługowo-składowych w sąsiedztwie obszarów zabudowy mieszkaniowej.

Obszar aktywności gospodarczej usługowo-produkcyjnej zakłada możliwości rozwoju funkcji usługowych, produkcyjnych, drobnej wytwórczości i rzemiosła, magazynowo - składowych. Zakłada się rozwój potencjału gospodarczego strefy przemysłowej poprzez zwiększenie atrakcyjności terenów aktywności gospodarczej w sąsiedztwie istniejących już terenów zainwestowanych poprzez opracowania i zmiany planów miejscowych wprowadzając dynamicznie rozwijające się powiązania i dostępności komunikacyjne.

Strefa aktywności gospodarczej stanowi element strategicznej oferty inwestycyjnej i podnoszący konkurencyjność miasta Żaganii w regionie a co za tym idzie jest wyznacznikiem jego rozwoju. Jednocześnie rozwój inwestycji niesie ze sobą możliwości tworzenia nowych miejsc pracy dostosowanych do potrzeb lokalnego rynku.

Podstawowym przeznaczeniem w obszarach strefy aktywności gospodarczej jest produkcja, składy i magazyny, a inwestorzy mogą mieć preferencyjne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej. Dopuszcza się na tych obszarach prowadzenie działalności przemysłowej i innych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, która nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska zgodnie z przepisami określających zasady ochrony środowiska. Strefy pełnią wiodącą rolę w pobudzaniu rozwoju gospodarki w mieście i wzroście zamożności jej mieszkańców a tym samym tworzą otoczenie atrakcyjne dla biznesu. Rozwój strefy aktywności gospodarczej daje obopólne korzyści, zarówno dla społeczności lokalnych, jak i samych inwestorów. Odpowiednio wykorzystane zasoby i czynniki wytwórcze znajdujące się w regionie mogą

stymulować rozwój i konkurencyjność przedsiębiorstw. Strefa aktywności gospodarczej została wydzielona jako sektor przygotowany dla inwestora. Przewidywane cele rozwoju, to: podniesienie konkurencyjności obszaru i zaktywizowanie go w stosunku do gmin sąsiednich, zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych, a co za tym idzie - stworzenie nowych miejsc pracy, rozwój infrastruktury technicznej oraz różnicowanie sektora zatrudnienia.

Dla rozwoju funkcji mieszkaniowej, usługowej i rekreacyjnej przyjmuje się zasadę pełnego wyposażenia w infrastrukturę techniczną. Tereny zabudowy ukształtowane są w obecnych zwartych i skupionych układach osadniczych.

Priorytety funkcjonalne w strukturze przestrzennej:

- konieczność stosowania wysokich standardów technicznych i technologicznych ograniczających szkodliwe oddziaływanie na przyległe tereny istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkaniowej,
- utrwalanie istniejących struktur przemysłowo-składowych,
- utworzenia zwartych i atrakcyjnych pod względem wielkości oraz dostępu do komunikacji i uzbrojenia, ofertowych terenów inwestycyjnych,
- podnoszenie standardów architektonicznych oraz estetycznych obiektów poprzez stosowanie nowoczesnych rozwiązań technicznych, materiałów wykończeniowych, elewacyjnych i dekoracyjnych, stosowanie indywidualnych form budynków i konstrukcji oraz ich zharmonizowanie z otoczeniem,
- rozwój nowych aktywności gospodarczych,
- utrzymanie istniejącej i realizacja nowej uzupełniającej zabudowy mieszkaniowej,
- koncentracja zabudowy usługowej o znaczeniu ogólnomiejskim i mieszkalnictwa o wysokiej intensywności zabudowy w południowej części,
- rewaloryzacja istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i historycznej polegająca na remontach i modernizacji historycznej zabudowy wielorodzinnej wraz z podniesieniem standardów mieszkaniowych i estetycznych, wprowadzeniu uzupełniającej zabudowy mieszkaniowo usługowej oraz likwidacji substandardów architektonicznych,
- utrzymanie i wzbogacenie naturalnej zieleni chronionej i rekreacyjnej w obszarze doliny rzeki Bóbr i rzeki Czarna Wielka z nakazem utrzymania walorów krajobrazowych,
- wyznaczenie ogólnodostępnego terenu rekreacyjno-wypoczynkowego wzdłuż rzeki Bóbr i rzeki Czarna Wielka, z dopuszczeniem realizacji ścieżek pieszo-rowerowych, infrastruktury technicznej i urzędzenia terenów aktywności związanej z rekreacyjno-sportowym korzystaniem z wody,
- utrzymanie terenów leśnych oraz zagospodarowanie na podstawie planów urzędzenia lasów wynikających z przepisów odrębnych.

Zakłada się realizację nowych usług wymagających większych powierzchni terenu, usług mogących wywoływać uciążliwości dla mieszkańców (np. działalność związana z obsługą samochodów), usług, na które zapotrzebowanie wykracza poza granice miasta oraz usług ściśle powiązanych z funkcją przemysłową poza obszarem o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, z zachowaniem preferencji terenów wyznaczonych w mpzp przeznaczonych pod wymienione funkcje.

W celu uniknięcia konfliktów przestrzennych zakłada się realizację funkcji przemysłowej poza obszarem o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej z zachowaniem preferencji terenów wyznaczonych w mpzp, przeznaczonych pod wymienione funkcje. Zakłada się wzrost gospodarczy, w tym pozyskanie nowych inwestorów i stworzenie ok. 1000 nowych miejsc pracy w branży produkcyjnej. Ze względu na fakt, że na terenach przeznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod funkcję przemysłową, jak i usługową, przeważnie wyznaczone są strefy gospodarcze, na których zaplanowana jest lokalizacja małych i średnich przedsiębiorstw, zakłada się zmniejszenie liczby budynków przypadającej na ha powierzchni terenów

przeznaczonych pod usługi/przemysł, przy jednoczesnym zwiększeniu przeciętnej powierzchni użytkowej budynku.

Obszary o szczególnych problemach i barierach rozwojowych oraz wykluczone z inwestowania: jednostka urbanistycznej Zabobrze (głównie ul. Osiedle na Górcze, E. Plater, M. Konopnickiej, J. Kochanowskiego), jednostka urbanistyczna Łąkowa oraz jednostka urbanistycznej Centrum. Trzeba mieć świadomość, iż o rzeczywistym „obciążeniu” terenu decyduje przede wszystkim jego faktyczne zainwestowanie. W tym przypadku od wartości potencjalnych terenów do zabudowy (w szczególności mieszkaniowej jednorodzinnej) należałoby odjąć tereny, które z uwagi na swoją powierzchnię i parametry nie dają możliwości dokonania podziału na preferowane wielkości działek, w tym tereny do których niemożliwe jest wydzielenie dróg dojazdowych, jak również tereny stanowiące własność prywatną, które z powodu zachowania wyższego standardu i komfortu nie zostaną w okresie perspektywicznym zabudowane.

Chłonność terenów na obszarach obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z wyłączeniem obszaru o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej. W zakresie wielkości terenów do zagospodarowania największy potencjał stanowią tereny zaplanowane pod funkcję przemysłową - 66,24 ha, pod funkcję usługową - 56,83 ha. Tereny zaplanowane pod funkcję mieszkaniową stanowią obszar- 30,5 ha.

Wyzwanie 5. Atrakcyjna, estetyczna, spójna przestrzeń Żagania

- zapewnienie rozwoju wysokiej jakości usług publicznych,
- budowa i rozbudowa oraz modernizacja infrastruktury drogowej oraz zwiększanie poziomu bezpieczeństwa w ruchu drogowym,
- podnoszenie jakości usług związanych z infrastrukturą techniczną i dostosowanie ich do zmieniających się potrzeb gospodarczych i warunków osadniczych,
- zapewnienie ładu przestrzennego oraz poprawa wizerunku Żagania,
- rozwój zintegrowanej sieci ścieżek rowerowych,
- wsparcie procesów ukierunkowanych na rozwój gospodarczy,
- wprowadzanie rozwiązań typu smart city,
- racjonalna polityka przestrzenna, zapobieganie niekontrolowanemu chaotycznemu rozproszeniu zabudowy,
- rewitalizacja obszarów zdegradowanych w Żaganiu,
- rozwój przyjaznego środowiska transportu intermodalnego, niskoemisyjnego, rozbudowa tras ścieżek rowerowych.

6

Ocena jakości życia w mieście na podstawie wyników badań ankietowych

Część 5. Ocena jakości życia w mieście na podstawie wyników badań ankietowych.

Ważnym elementem prac nad Strategią Rozwoju Miasta Żagań na lata 2021-2031 było opracowanie kompleksowej diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej, uwarunkowań i potrzeb rozwojowych oraz potencjału miasta Żagań.

Badania ankietowe zostały przeprowadzone w ramach wstępnego rozpoznania preferencji mieszkańców w zakresie działań mających na celu poprawę poziomu jakości życia mieszkańców.

Badania pozwoliły na określenie preferencji i potrzeb mieszkańców, oceny jakości poziomu życia oraz wskazaniu priorytetów i kierunkowych działań, jakie należałoby podjąć aby zapewnić systematyczny rozwój miasta. Respondenci odpowiadali na pytania dotyczące przywiązania do miejsca zamieszkania, oceniające warunki życia oraz jakość i dostępność usług publicznych w Żaganiu a także dotyczące możliwości i kierunków rozwoju miasta.

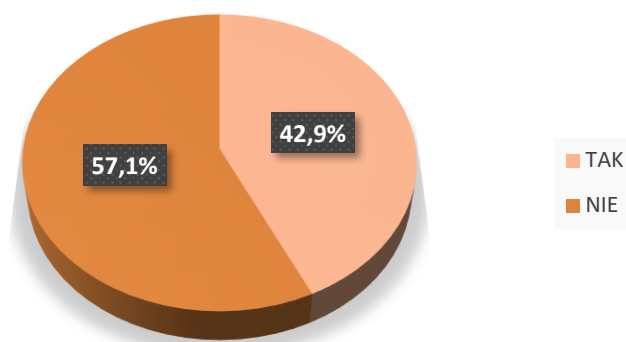
Badania zostały przeprowadzone przy pomocy ankiet, które zostały rozpowszechnione wśród mieszkańców miasta, w tym reprezentantów samorządu lokalnego, instytucjach organizacyjnych miasta, m.in. placówek oświatowych, kulturalnych, sportowych i pomocy społecznej.

Ankieta została opracowana w wersji elektronicznej, wersji do wydruku i udostępniona została w serwisach informacyjnych Urzędu Miasta Żagania. Sondaż trwał od dnia 15 lutego 2021 r. do 11 marca 2021 r. i wzięły w nim udział 303 osoby.

Na pytanie skierowane do ankietowanych czy warto zamieszkać w Żaganiu, ponad połowa bo 57,1% (173 osoby) opowiedziało się za odpowiedzią, że nie warto jest zamieszkać w Żaganiu. Odmiennego zdania było 42,9% (130 osób).

Wykres 5. Czy warto zamieszkać w Żaganiu?

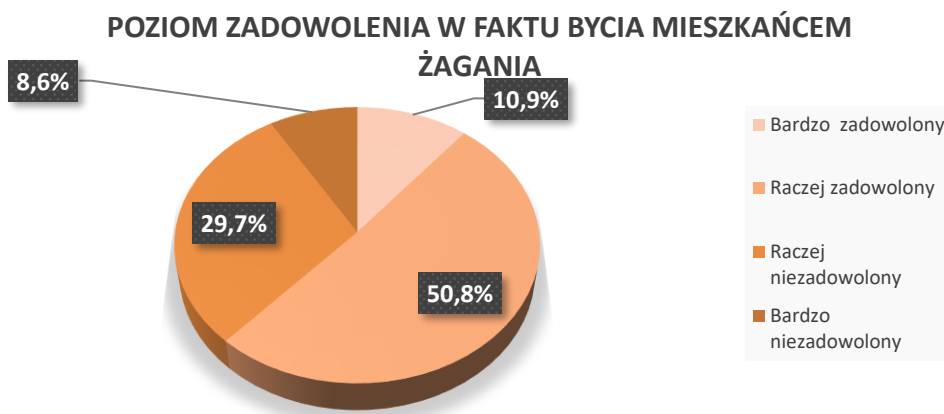
CZY WARTO ZAMIESZKAĆ W ŻAGANIU?

Źródło: Badanie ankietowe.

Największa grupa respondentów biorących udział w badaniu tj. 154 osoby (50,8%) była raczej zadowolona z faktu bycia mieszkańcem Żagania, natomiast 33 respondentów była bardzo zadowolona (10,9%).

Wykres 6. Poziom zadowoleni z faktu bycia mieszkańcem Żagania.

Źródło: Badanie ankietowe.

Ankietowani doceniający atuty miasta, najczęściej wskazywali na: bogatą historię i zabytki, a także tereny zielone oraz walory przyrodniczo - krajobrazowe.

„Żagań jest pięknym i spokojnym miastem z ogromnym potencjałem turystycznym”.

„Miasto dynamicznie rozwija się, co widać po rynku czy okolicy Lidla. Ponadto jest dobrze położone wśród lasów. Dogodna komunikacja do większych miast sprawia że fajnie się żyje w Żaganiu”.

- wypowiedzi Mieszkańców w ankiecie.

Odmienne respondenci oceniali: słabą infrastrukturę drogową (niezadowalający stan dróg i infrastruktury drogowej, brak ścieżek rowerowych), brak atrakcyjnych miejsc pracy, brak miejsc spędzania czasu wolnego dla różnych grup wiekowych.

By poznać poziom zaangażowania w życie lokalnej społeczności, w kolejnym pytaniu respondentów poproszono o odniesienie się do kilku kwestii.

Wykres 7. Ocena poziomu szczęśliwości.

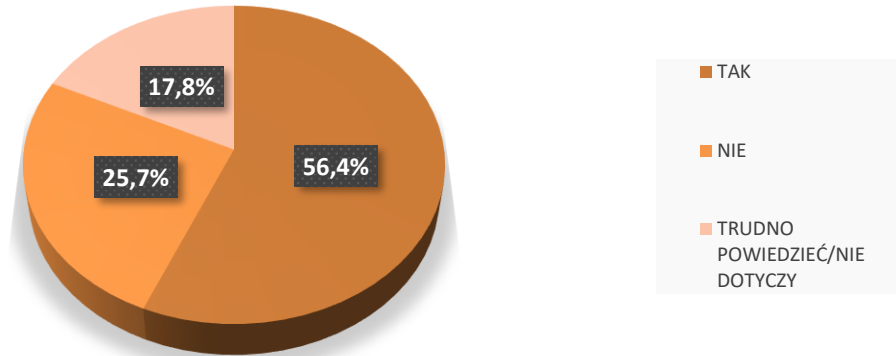

Źródło: Badanie ankietowe.

Największa grupa ankietowanych 59,1% (179 osób) jest szczęśliwych, natomiast 48 osób (15,8%) nie odczuwa szczęścia. Odpowiedzi „trudno powiedzieć/nie dotyczy” udzieliło 76 osób (25,1%). Wszyscy ankietowani udzielili odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 8. Stosunek Mieszkańców Żagania do społeczności lokalnej.

CZY LUBIĄ PAŃSTWO SVOJĄ LOKALNĄ SPOŁECZNOŚĆ?

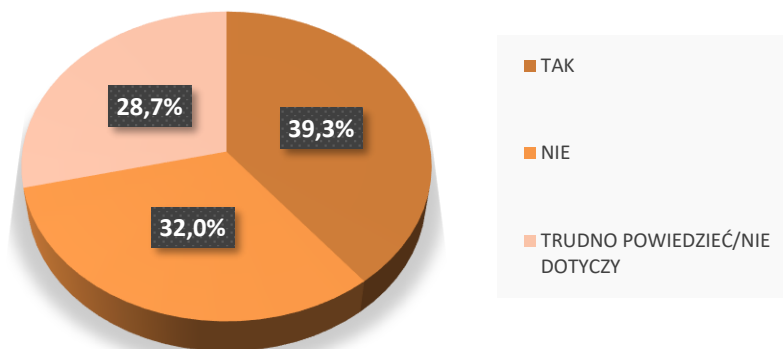

Źródło: Badanie ankietowe.

Przeważająca grupa 171 ankietowanych (56,4%) lubi swoją lokalną społeczność, natomiast odmiennego zdania było 78 badanych (25,7%). Odpowiedzi „trudno powiedzieć/nie dotyczy” udzieliło 54 osób (17,8%). Wszyscy ankietowani udzielili odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 9. Odczucie poziomu docenienia przez społeczność lokalną.

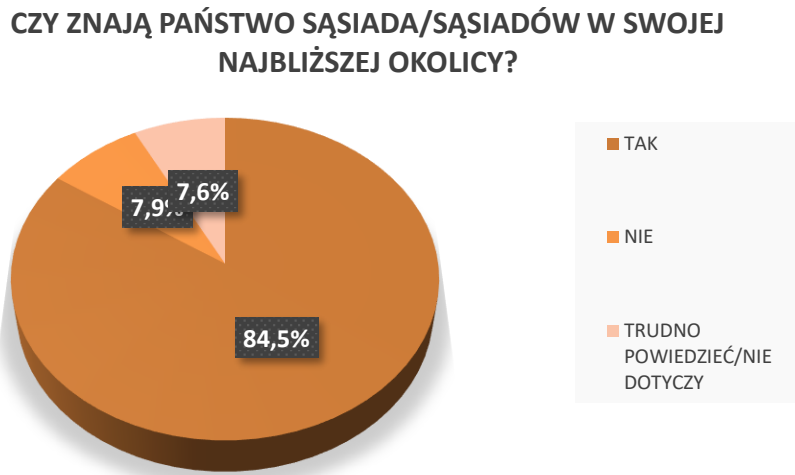
CZY CZUJĄ SIĘ PAŃSTWO DOCENIANI PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ W KTÓREJ ŻYJĄ?

Źródło: Badanie ankietowe.

Respondenci, którzy czują się doceniani przez społeczność, w której żyją stanowili 39,3% (119 osób) badanych, natomiast 97 osób (32%) odczuwa odmienne emocje. Odpowiedzi „trudno powiedzieć/nie dotyczy” udzieliło 87 osób (28,7%). Wszyscy ankietowani udzielili odpowiedzi na to pytanie.

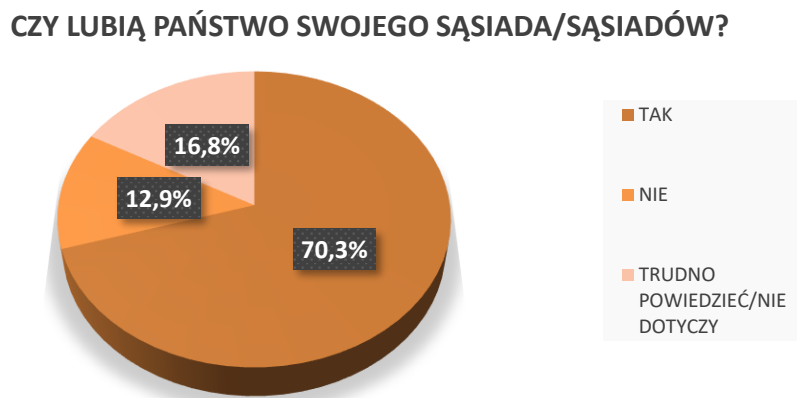
Wykres 10. Znajomość sąsiedztwa.

Źródło: Badanie ankietowe.

Jak wynika z powyższego wykresu, niemal wszyscy ankietowani znają swojego sąsiadów (256 osób, 84,5%). Zaledwie 7 respondentów nie zna swoich sąsiadów (3,3%). Wszyscy ankietowani udzielili odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 11. Stosunek Mieszkańców do sąsiedztwa.

Źródło: Badanie ankietowe.

Zdecydowana większość bo 213 ankietowanych (70,3%) lubi swoich sąsiadów. Odmiennego zdania było 39 badanych (12,9%). Odpowiedzi „trudno powiedzieć/nie dotyczy” udzieliło 51 osób (16,8%). Wszyscy ankietowani udzielili odpowiedzi na to pytanie.

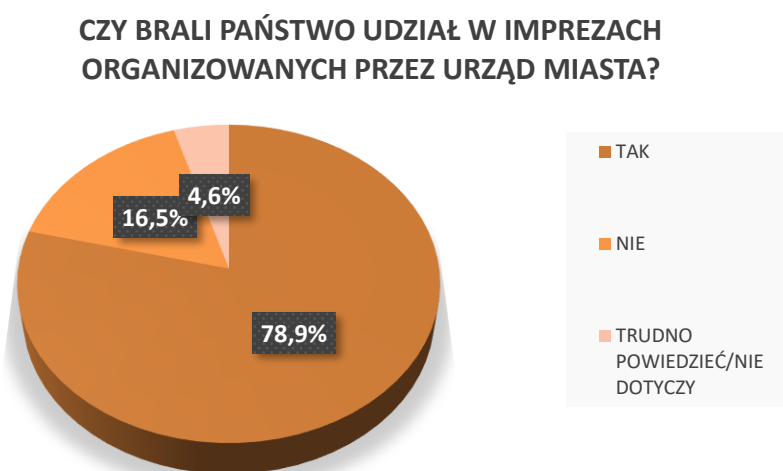
Wykres 12. Wzajemne relacje sąsiedzkie.

Źródło: Badanie ankietowe.

Ankietowani mający możliwość realizowania wspólnych działań sąsiedzkich stanowili 34% badanych (103 osoby), natomiast osoby które tej możliwości nie miały - 53,8% (163 osoby). Najmniejsza grupa osób (37 wskazań - 12,2%) nie potrafiła jednoznacznie określić, dokonując wyboru „trudno powiedzieć/nie dotyczy”.

Wykres 13. Udział w wydarzeniach organizowanych przez Urząd Miasta.

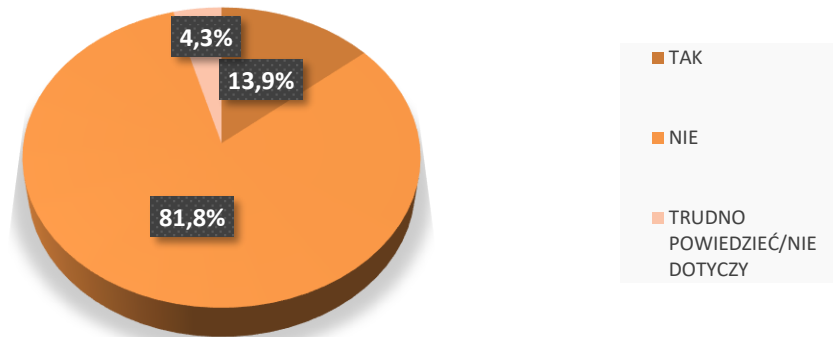
Źródło: Badanie ankietowe.

Zdecydowana większość ankietowanych 78,9% (239 osób) chętnie brała udział w wydarzeniach organizowanych przez Urząd Miasta (przed pandemią COVID 19), natomiast 16,5% respondentów (50 osób) takiej aktywności nie wykazywało. Odpowiedzi „trudno powiedzieć/nie dotyczy” udzieliło 14 osób (4,6%). Wszyscy ankietowani udzielili odpowiedzi na to pytanie.

Niemniej jednak respondenci liczą na więcej wydarzeń i imprez kulturalnych organizowanych przez Urząd Miasta po ustaniu pandemii Covid -19.

Wykres 14. Członkostwo w stowarzyszeniach/organizacjach pozarządowych.

CZY SĄ PAŃSTWO CZŁONKAMI STOWARZYSZENIA, ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ?

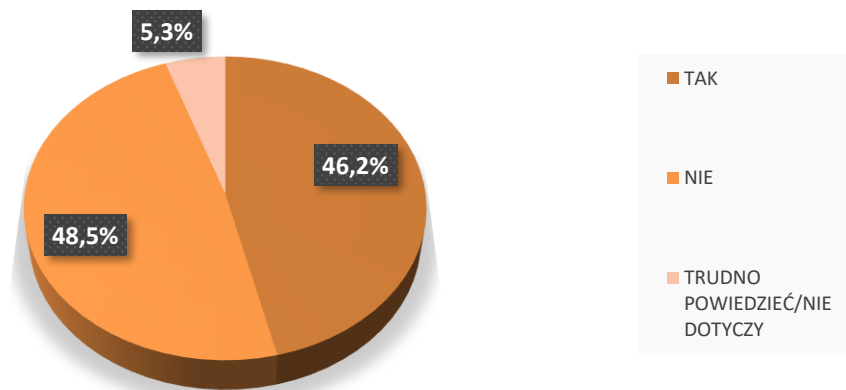

Źródło: Badanie ankietowe.

Zdecydowana większość ankietowanych 81,8% (248 osób) nie przynależy do stowarzyszeń i organizacji pozarządowych a ich członkowie stanowią 13,9% badanych (42 osoby). Odpowiedzi „nie dotyczy” udzieliło 13 osób (4,3%). Wszyscy ankietowani udzielili odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 15. Członkostwo w trójce klasowej, zaangażowanie się w organizację działań szkoły.

CZY SĄ PAŃSTWO CZŁONKAMI TRÓJKI KLASOWEJ, ANGAŻUJĄ SIĘ W ORGANIZACJĘ DZIAŁAŃ SZKOŁY?

Źródło: Badanie ankietowe.

Ankietowani angażujący się w organizację działań szkoły, będący członkiem trójki klasowej stanowili 46,2% badanych (140 osób), natomiast osoby które takiej aktywności nie wykazywały - 48,5% (147 osób). Najmniejsza grupa 5,3% respondentów (16 osób) - nie potrafiła jednoznacznie określić, dokonując wyboru „trudno powiedzieć/nie dotyczy”. Wszyscy ankietowani udzielili odpowiedzi na to pytanie.

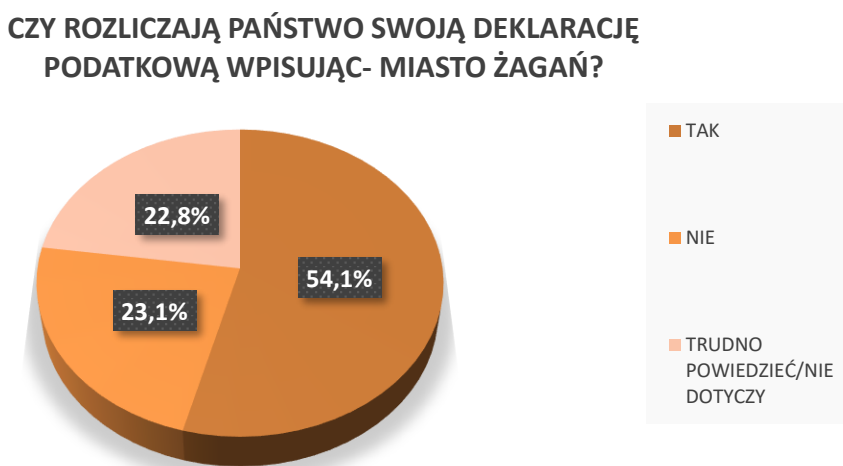
Wykres 16 .Udział w ostatnich wyborach samorządowych.

Źródło: Badanie ankietowe.

Ponad połowa ankietowanych, bo 58,1% ankietowanych (176 osób) wzięło udział w ostatnich wyborach samorządowych, natomiast odmiennej postawy było 30,7% badanych (93 osoby). Odpowiedzi „trudno powiedzieć/nie dotyczy” udzieliło 11,2% respondentów (34 osoby). Wszyscy ankietowani udzielili odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 17. Rozliczenie PIT w mieście Żagań.

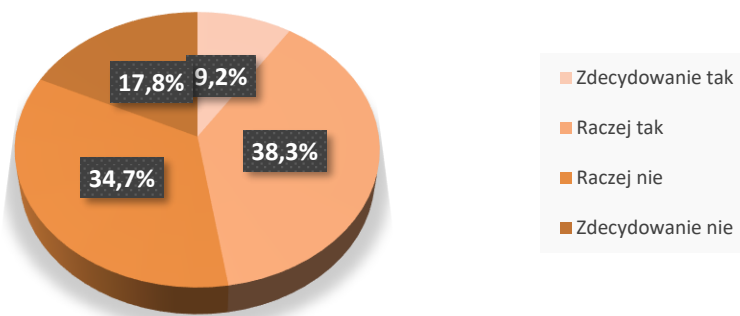

Źródło: Badanie ankietowe.

Największa grupa ankietowanych 54,1% (164 osoby) rozlicza PIT w mieście Żagań, natomiast nie rozlicza się w Żaganiu 23,1% respondentów (70 osób). Odpowiedzi „trudno powiedzieć/nie dotyczy” udzieliło 22,8% badanych osób (69 osób). Wszyscy ankietowani udzielili odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 18. Ocena poprawy poziomu życia w Żaganiu w ciągu ostatnich 5-7 lat.

OCENA POPRAWY POZIOMU ŻYCIA W CIĄGU OSTATNICH 5-7 LAT

Źródło: Badanie ankietowe.

Największa grupa respondentów biorących udział w badaniu tj. 116 osób (38,3%) potwierdza, że poziom życia w Żaganiu raczej się poprawił, a 28 osób (9,2%) zauważyło zdecydowaną poprawę. Zmiany poziomu życia raczej nie dostrzega 105 osób (34,7%), natomiast 54 osoby (17,8%) zdecydowanie nie widzą zmiany poziomu życia. Wszyscy ankietowani udzielili odpowiedzi na to pytanie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

W kolejnym pytaniu poproszono mieszkańców o dokonanie oceny poszczególnych aspektów funkcjonowania miasta, posługując się skalą od 1 do 5. Najlepiej ocenione zostały obszary dotyczące:

- dostępności infrastruktury i usług edukacyjno - wychowawczych (szkoły, przedszkola, żłobki) - 51,1% ocen pozytywnych,
- gospodarki wodnej - 39,6% ocen pozytywnych.

Znaczna liczba ankietowanych wysoko oceniła:

- dostępność infrastruktury i usług sportowo- rekreacyjnych (boisk, siłowni zewnętrznych, placów zabaw, krytych pływalni, kortów tenisowych, squash) - 36,6% ocen pozytywnych,
- zagospodarowanie przestrzeni publicznej i poprawa estetyki (rynku, placów, skwerów, miejsc spotkań) - 34% ocen pozytywnych.

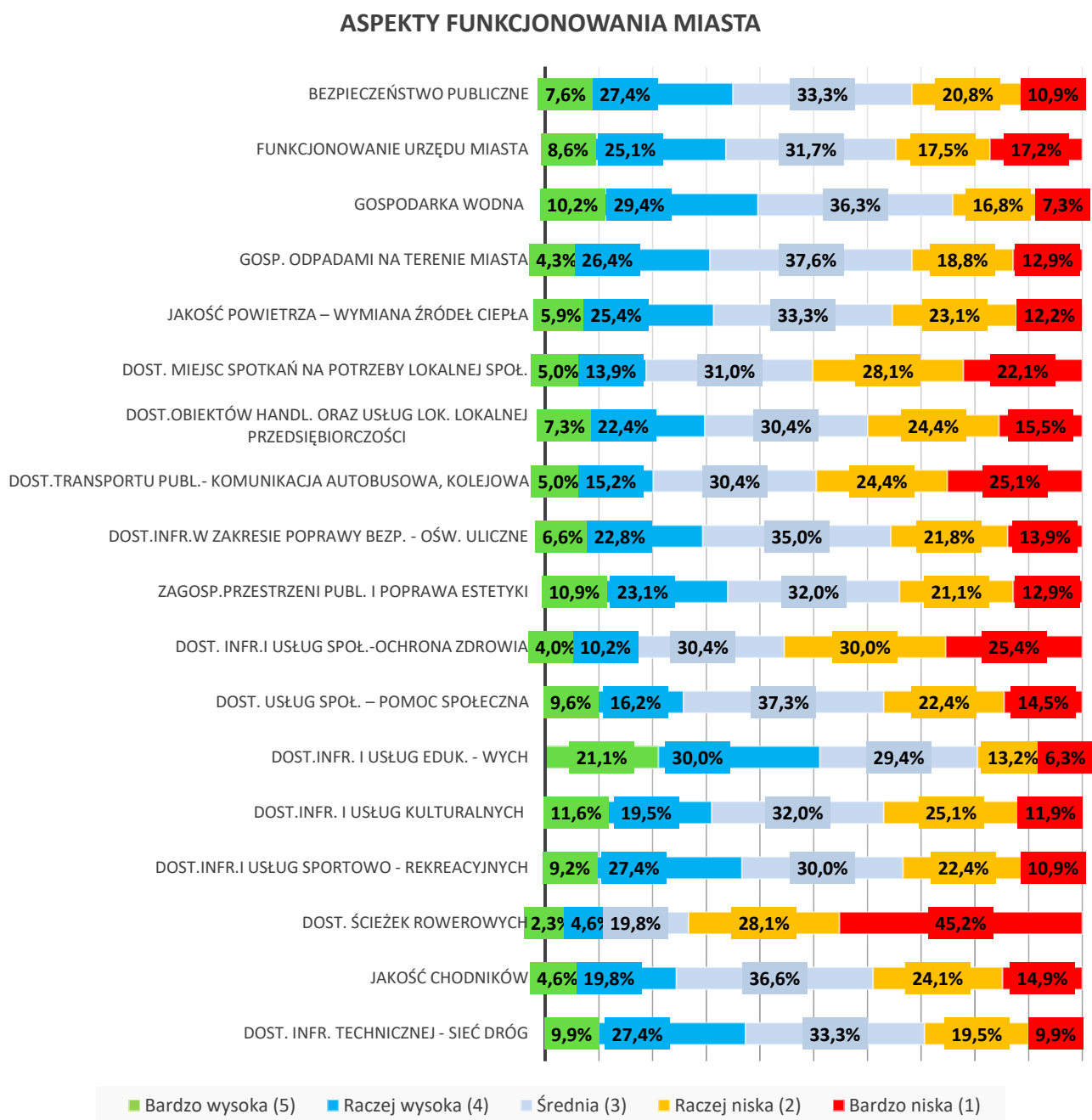
Szczególnie nisko respondenci oceniają:

- dostępność ścieżek rowerowych - 73,3% ocen negatywnych.

Niezadowolone wśród ankietowanych budzą:

- dostępność infrastruktury i usług społecznych - ochrona zdrowia - 55,4% ocen negatywnych,
- dostępność miejsc spotkań na potrzeby lokalnej społeczności- 50,2% ocen negatywnych,
- dostępność transportu publicznego - komunikacja autobusowa, kolejowa - 49,5% ocen negatywnych.

Wykres 19. Aspekty funkcjonowania miasta.

Źródło: Badanie ankietowe.

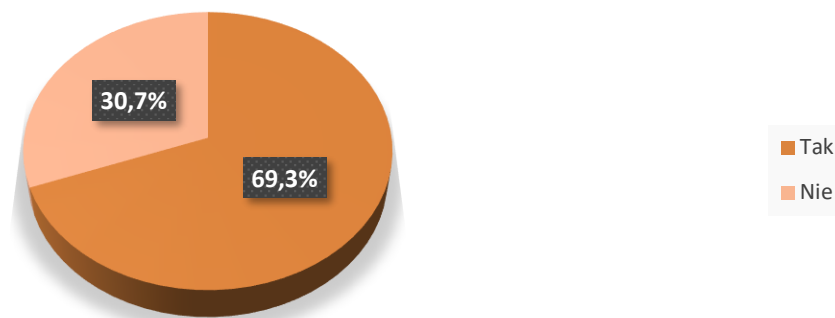
Największym plusem w odczuciu mieszkańców Żagania są: **park, tereny zielone wokół miasta, położenie geograficzne oraz bogata historia miasta i zabytki, walory turystyczne.**

Jako minus respondenci wskazywali na: **brak miejsc pracy, brak ścieżek rowerowych, słabą jakość dróg.**

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie czy spędzają swój wolny czas w Żaganiu? Przeważająca część respondentów biorących udział w badaniu tj. 210 osób (69,3%) spędza swój wolny czas w Żaganiu, natomiast 93 ankietowanych (30,7%) nie spędza go na terenie miasta. Wszyscy ankietowani udzielili odpowiedzi na to pytanie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 20. Wolny czas spędzany w Mieście.

CZY SPĘDZA PAN/PANI SWÓJ WOLNY CZAS W ŻAGANIU?

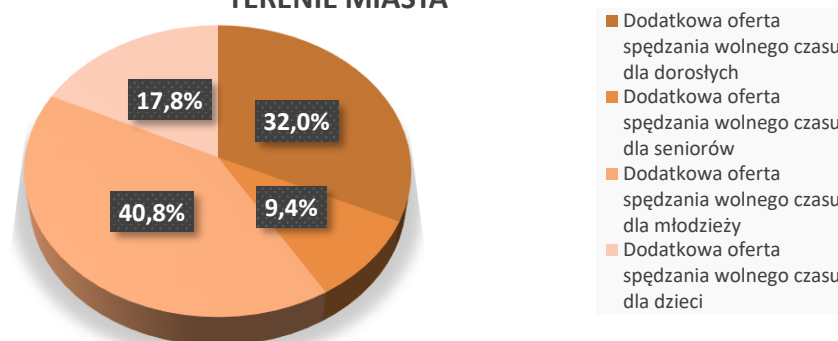
Źródło: Badanie ankietowe.

Ankietowani zapytani o pasje swoje i/lub innych członków gospodarstwa domowego, które mogą realizować je na terenie miasta, najczęściej odpowiedzieli: jazda na rolkach i rowerze, choć zdaniem ankietowanych jest brak miejsc do tego przeznaczonych i jak podkreślono kolejny raz brakuje ścieżek rowerowych.

Zdaniem ankietowanych w Żaganiu istnieje niewiele placówek organizujących zajęcia dodatkowe dla dzieci np. malarstwo, gimnastyka, zajęcia śpiewu, wyjścia na basen.

Wykres 21. Dodatkowa oferta spędzania czasu wolnego na terenie miasta.

DODATKOWA OFERTA SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO NA TERENIE MIASTA

Źródło: Badanie ankietowe.

Największa grupa 40,8% ankietowanych (124 osoby) uważa, że potrzebna jest **dodatkowa oferta spędzania czasu wolnego dla młodzieży**, grupa 32% ankietowanych (97 osób) - stawia na dodatkową

ofertę dla dorosłych, natomiast grupa 17,8% (54 osoby) widzi potrzebę stworzenia oferty dodatkowej dla dzieci. Najmniejsza grupa 9,4% respondentów (28 osób) wskazuje na dodatkową ofertę spędzania czasu wolnego przeznaczoną dla seniorów.

Następnie zapytano respondentów, jakie aktywności spędzania wolnego czasu preferują? Ankietowani wybierają takie aktywności spędzania czasu wolnego jak: koncerty, widowiska rozrywkowe, pikniki integracyjne, piesze wędrówki, aktywny wypoczynek na wolnym powietrzu. Zdaniem ankietowanych brak jest dla młodzieży takich miejsc jak kluby, dyskoteki, basen miejski, natomiast dla dzieci sale zabaw, interaktywne zajęcia i koła zainteresowań.

„Do pełni zadowolenia brakuje atrakcji typu: lodowisko, pólkolonie dla dzieci, pump truck.”

-wypowiedź Mieszkańca w ankiecie.

Przystępując do analizy obszarów funkcjonowania Miasta Żagań, w które Miasto powinno inwestować w pierwszej kolejności, wyłania się kilka najważniejszych wskazanych przez Mieszkańców.

Ankietowani identyfikowali problemy, wybierając spośród zamkniętego katalogu dostępnych odpowiedzi.

Wyraźnie widać, że najważniejszymi zdaniem mieszkańców obszarami Żagania, w które należy zainwestować w pierwszej kolejności są:

- budowa/rozbudowa i modernizacja chodników i ścieżek rowerowych (176 wskazań, 13,1%)
- budowa/ rozbudowa i modernizacja sieć dróg (100 wskazań, 7,4%)
- organizowanie na większą skalę działań kulturalnych, artystycznych i promocja miasta (99 wskazań, 7,4%)
- wspieranie i rozwój lokalnej przedsiębiorczości oraz poszukiwanie inwestorów zewnętrznych (95 wskazań, 7,1%)
- działania zmierzające do ograniczania niskiej emisji - wymiana pieców węglowych, instalacja OZE - (96 wskazań, 7,1%)
- rozwój terenów zorganizowanej zieleni itp. parki, skwery, itp. (84 wskazań, 6,2%)
- budowa i modernizacja szkół i przedszkoli (82 wskazania, 6,1%).

Poza zainteresowaniami respondentów z najmniejszą liczbą wskazań pozostały inwestycje w zakresie: rozwoju opieki społecznej (np. Dom Dziennego Pobytu, świetlice środowiskowe) - 0% oraz rozwój zintegrowanej turystyki oraz Centrum Informacji Turystycznej - 0,1%.

Uzyskane odpowiedzi przedstawia wykres.

Wykres 22. Obszary funkcjonowania Żagania, w które Miasto powinno inwestować w pierwszej kolejności.

Źródło: Badanie ankietowe.

W kolejnym pytaniu respondentów zapytano o 3 najważniejsze inwestycje/przedsięwzięcia, które ich zdaniem powinny być priorytetowo realizowane na terenie Żagania. Na to pytanie nie odpowiedziało 41 osób, natomiast 21 osób nie miała zdania. Najczęściej wskazywano na:

- budowę połączonej sieci ścieżek rowerowych,
- rozbudowę infrastruktury na strefach przemysłowych,
- oświetlenie przejść dla pieszych, nowe oświetlenie uliczne LED na ul. Żaganny w okolicach sklepów, na ul. Jana Pawła II,
- modernizację kanalizacji miejskiej,
- budowę obwodnicy „południowej” Żagania,
- przebudowę i zmianę organizacji ruchu na skrzyżowaniu ul. Armii Krajowej i ul. Jana Pawła II,
- reklamę i promocję Żagania, udostępnienie zabytków dla turystów,
- remont basenu miejskiego,
- remont chodnika i parkingu wewnątrz ulicy Ratuszowej,
- remont obiektów wojskowych na ulicy Dworcowej,
- budowę schroniska dla zwierząt,
- budowa siłowni plenerowych w centrum,
- pozyskanie inwestorów i budowa zakładów pracy,
- rewitalizację rynku, uniemożliwienie wjazdu na rynek samochodami,
- remonty elewacji budynków należących do ZGM,
- wydzielanie i uzbrajanie działek pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne oraz wielorodzinne,
- remont Młynówki, naprawa dróg (ul. Libelta, Wałowa wjazd do przedszkola, ul. Księżnej Żaganny),
- podniesienie poziomu opieki zdrowotnej,
- remont wieży ratuszowej w Rynku; budowa nowego budynku socjalnego - likwidacja budynku przy ul. Przyjaciół Żołnierza,
- rozbudowę/przebudowę szkół średnich,
- remont i zagospodarowanie budynków po Komisariacie Policji,
- zagospodarowanie Zespołu Poaugustiańskiego, remont Wieży Bismarcka,
- budowę kina,
- modernizację ulicy Klonowej i Jarzębinowej, remont dróg w okolicach Moczynia i ulicy Dworcowej,
- stworzenie Muzeum Ziemi Żagańskiej,
- zwiększenie ilości sieci autobusów komunikacji miejskiej oraz umożliwienie dojazdu na tereny podmiejskie, jak i do pobliskich miejscowości, w tym do Zielonej Góry,
- budowę żłobka,
- budowę przedszkola publicznego na oś. Na Górcie,
- budowę ronda (ul. Piłsudskiego, ul. Pawła II, ul. Keplera),
- rozbudowę gastronomi np.: KFC, McDonald, Starbucks,
- budowę toalet publicznych,
- budowa centrum handlowego.

Poniżej zestawienie kilku odpowiedzi zgodne z zapisem źródłowym/oryginalną pisownią.

- „ścieżki rowerowe /Kino/ Linie autobusowe popołudniami na dzielnice Moczyni i Kolonii Laski”,
- „budowa ścieżki rowerowej do koszar wojskowych - ciągłość od np. mostu na Bobrze do wylotu na Żary, budowa przedszkola na oś na Górcie. Budowa oświetlenia przejścia dla pieszych na wysokości czołgów koło koszar”.
- „przebudowa i zmiana organizacji ruchu na skrzyżowaniu Armii Krajowej i Jana Pawła, obwodnica z żarskiej do lotników alianckich zagospodarowanie na ten cel drogi Mazura. Organizacja i uruchomienie kina weekendowego w Pałacu Księżęcym”.

- „przywrócenie przytuliska dla zwierząt. Kompletna ścieżka rowerowa. Powiększona przestrzeń parkingowa”,
- „modernizacja szkół i przedszkoli – szczególnie SP2,MP2,3,MP5”,
- „budowa Domu Dziennego Pobytu - teren za SP2 lub wyremontowanie budynku Matysiaków przy ul. Przyjaciół Żołnierza na ten cel, albo dawny ZGM (Miodowa), rzeka (rozwój bazy kajakarskiej)
- „wybudowanie nowych mieszkań lub zagospodarowanie koszar przy ul. Kędzierzawego na mieszkania komunalne”,
- „rozbudowa sieci dróg rowerowych łączącej wszystkie dzielnice miasta z centrum wraz z rozbudową infrastruktury rowerowej typu stojaki rowerowe, parkingi, stacje naprawcze itp. z prawidłowych ich oznaczeniem,”
- „rozbudowa infrastruktury na strefach przemysłowych w Żaganii”,
- „wydzielanie i uzbrajanie działek pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne oraz wielorodzinne”,
- „remont Młynówki, naprawa dróg (ul. Libelta, Wałowa wjazd do przedszkola, ul. Księżnej Żaganny)”,
- „budowa obwodnicy w celu odciążenia przejazdu przez miasto w kierunku A18”,
- „rewitalizacja rynku, uniemożliwienie wjazdu na rynek samochodami, utworzenie w tym miejscu lokalnego centrum usługowego i ciekawej przestrzeni publicznej pamiętając o miejscach zieleni”,
- „rynek jako reprezentacyjne centrum miasta. W pałacu powinna działać restauracja na wysokim poziomie, jak to ma miejsce na zachodzie brakuje takich miejsc, wtedy byłoby można zaprosić przyjezdnych gości bez problemu”,
- „stworzenie centrum rozrywki, np. budowa stoku narciarskiego i saneczkowego przy ulicy Piastowskiej i Przyjaciół Żołnierza. Wyburzenie Matysiaków. Rozwijanie monitoringu”.

Wizytówką miasta są niebywale zabytki a wśród nich **Pałac Księżęcy wraz ze swoją historią i parkiem, wojsko, przyroda.**

„Miasto powinno wykreować od nowa swój wizerunek jako miasta rozwojowego i pięknego, to jedyna szansa na uratowanie perspektyw regionu. Można to osiągnąć rozwijając i dbając o parki, place, dokonując renowacji zabytków i tworząc szereg nowych atrakcji, żeby stworzyć pozory rozwoju i przyciągnąć inwestycje. Pomoc powinna stosunkowo urokliwa okolica, atrakcyjna lokalizacja i jako element czysto wizerunkowy historia regionu”.

„Pałac i piękny park, wykorzystać obraz miasta jako miejsca nagrywania wielu filmów - tablice, pomniki, zapewnić miejsca noclegowe dla przyjezdnych - np. Młynówka piękny obiekt w pięknym miejscu”.

- wypowiedzi Mieszkańców w ankiecie.

W odniesieniu do określenia miasta Żagań większość respondentów wskazała takie przymiotniki jak: **ciche, spokojne, przyjazne.**

W kolejnym pytaniu respondenci zostali poproszeni o opisanie w 3 najważniejszych określeniach jak według nich powinien wyglądać Żagań za 10 lat? Ankietowani mieszkańcy formułują wizję Żagania w roku 2031 jako miasto **piękne i czyste, zadbane, tętniące imprezami kulturalnymi, przyjazne młodym**

Inne pożądane przez mieszkańców cechy to: **nowoczesne, rozwinięte komunikacyjnie i gospodarczo miasto dbające o mieszkańców.**

W kolejnym pytaniu zapytano respondentów, co można zrobić, aby ten osiągnąć cel wizji Miasta w przyszłości.

Aby cel ten osiągnąć zdaniem mieszkańców należy zdaniem mieszkańców: **promować miasto, pozyskiwać środki zewnętrzne i nowych inwestorów, zmniejszyć podatki dla lokalnych przedsiębiorców, wyremontować strefę zabytkową w centrum miasta, ulepszyć usługi hotelarsko -**

gastronomiczne, zwiększyć dostępność do usług medycznych, edukacyjnych oraz wprowadzić ułatwienia dla biznesu.

Nie ulega wątpliwości, że ankietowani dostrzegają potrzebę integracji społecznej i za najbardziej potrzebne uważają organizację miejsc integracji i spotkań dla różnych grup Mieszkańców (np. przez zagospodarowanie miejsca po dawnej bibliotece).

Wśród atrakcji, które mogłyby istotnie wzbogacić jakość życia w Żaganiu wskazywano na: **remont pływalni, organizację miejsc rekreacji i spędzania czasu wolnego oraz rozwój sieci ścieżek rowerowych.**

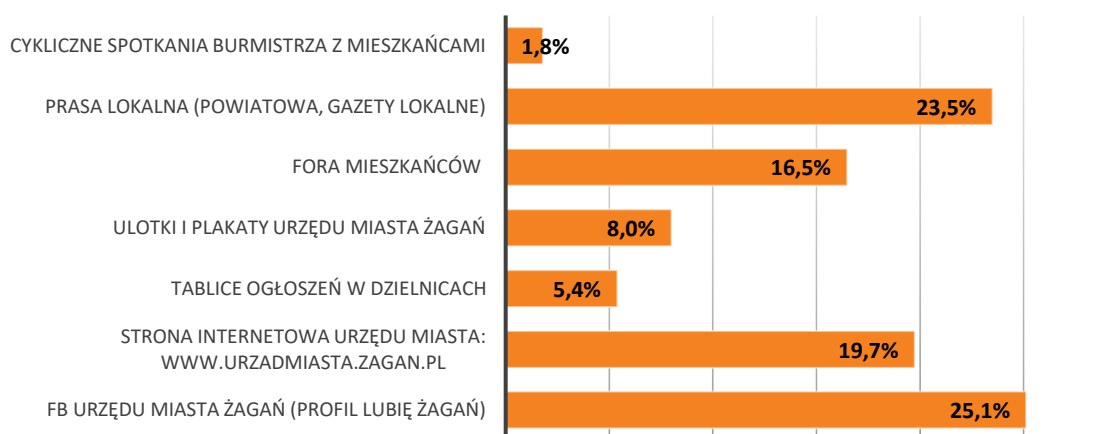
Mieszkańcy widzą potrzebę **rozwoju turystyki i gastronomii, usług medycznych, punktów usługowych i budowę centrum handlowego.**

Respondenci jako źródło informacji o bieżących działaniach i aktywnościach Samorządu najczęściej wskazywali na:

- facebook Urzędu Miasta Żagań (profil Lubię Żagań) - 25,1% ankietowanych
- prasa lokalna (powiatowa, gazety lokalne) - 23,5% ankietowanych
- strona internetowa Urzędu Miasta Żagań – 19,7% ankietowanych).

Wykres 23. Źródła informacji o bieżących działaniach i aktywnościach Samorządu.

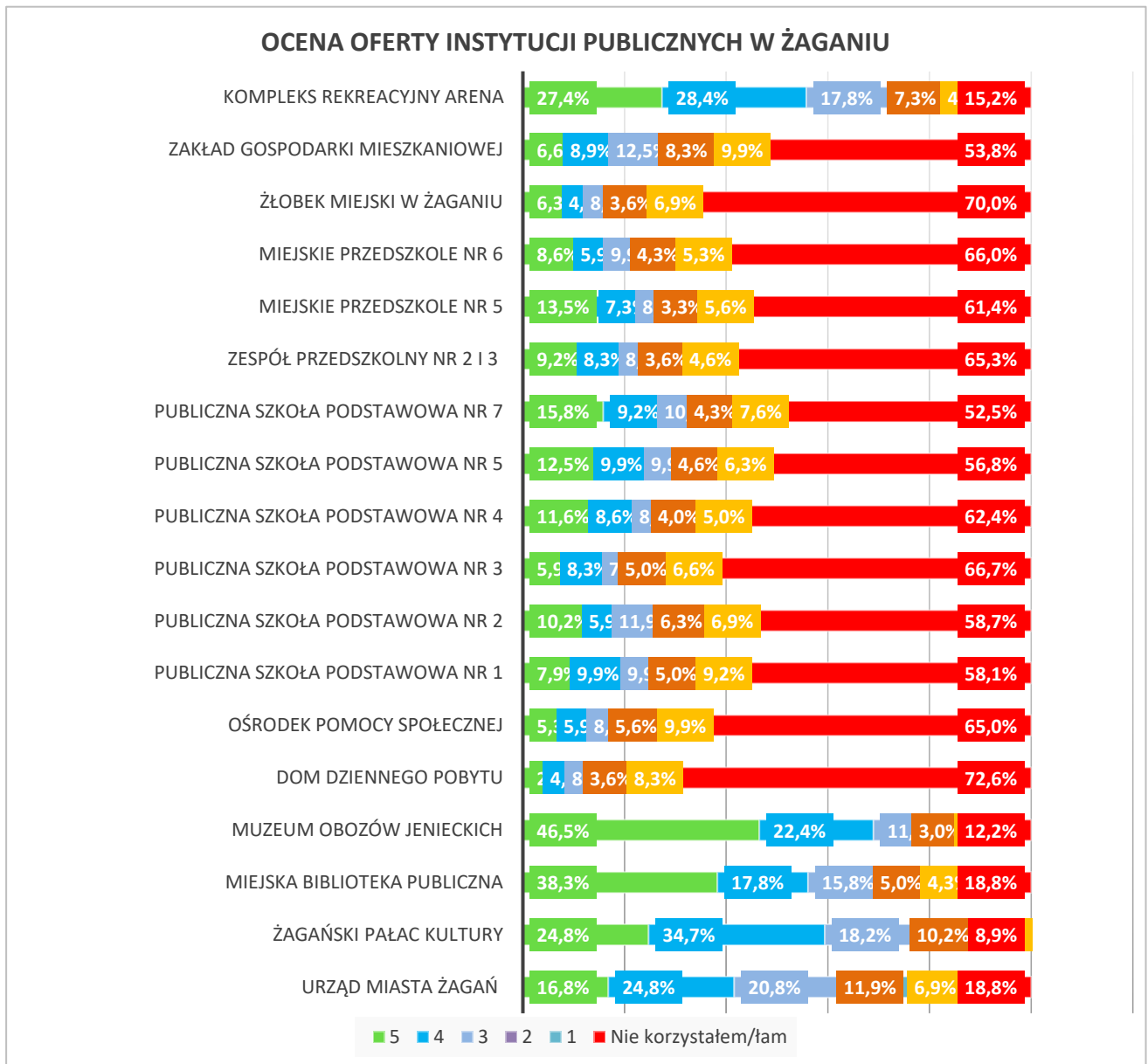
ŹRÓDŁA INFORMACJI O BIEŻĄCYCH DZIAŁANIACH I AKTYWNOŚCIACH SAMORZĄDU

Źródło: Badanie ankietowe.

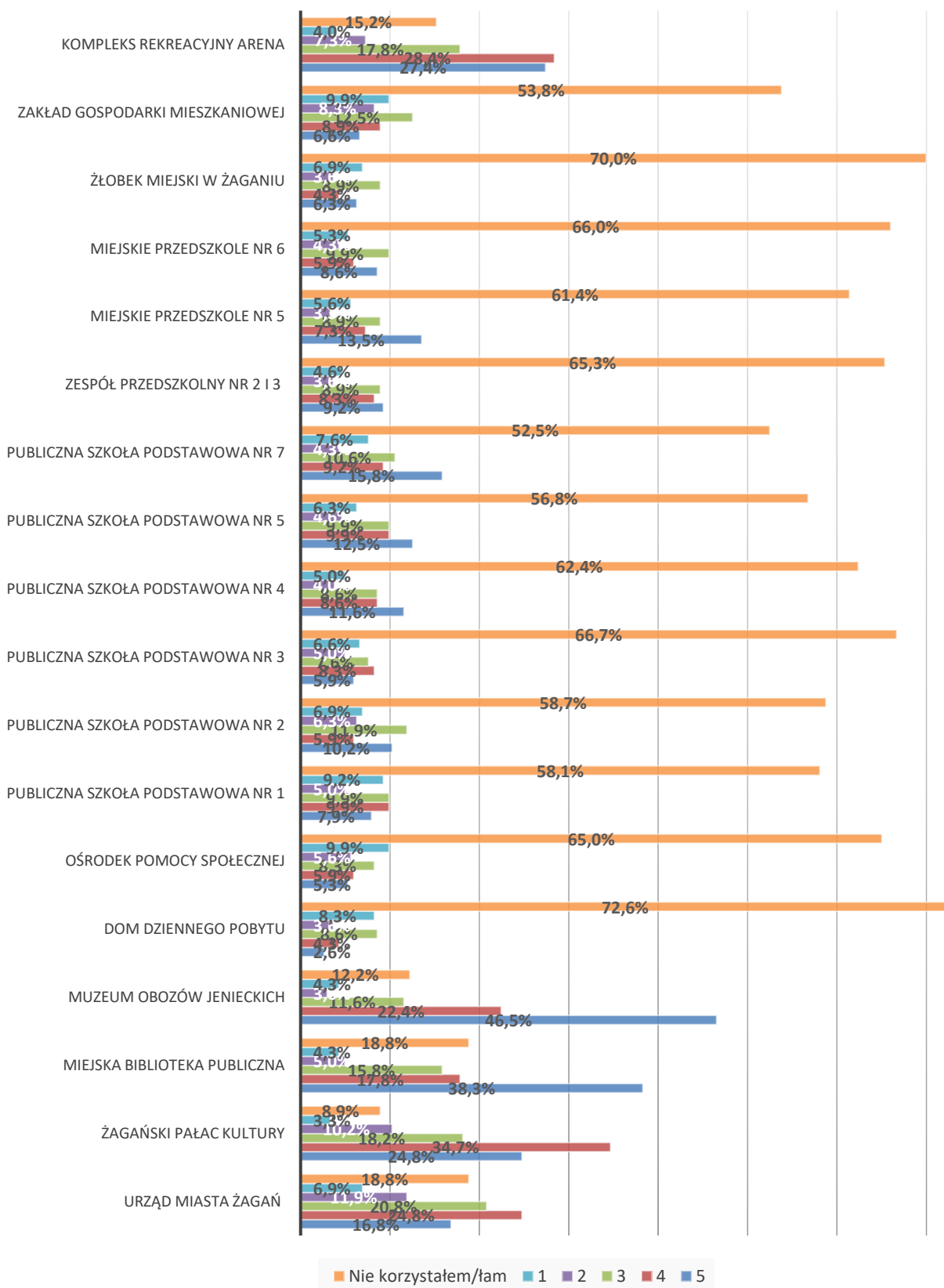
W badaniu ankietowym poruszono również tematykę związaną z obsługą w różnych instytucjach publicznych miasta, jak również oceną jakości usług.

Wykres 24. Ocena oferty instytucji publicznych.

Źródło: Badanie ankietowe.

OCENA OFERTY INSTYTUCJI PUBLICZNYCH W ŻAGANIU

Źródło: Badanie ankietowe.

Najwyżej oceniane zostało:

- Muzeum Obozów Jenieckich (46,5% ocen bardzo dobrych i 22,4% ocen dobrych),
- Miejska Biblioteka Publiczna im. Papuszy (38,3% ocen bardzo dobrych i 17,8% ocen dobrych),
- Żagański Pałac Kultury (24,8% ocen bardzo dobrych i 34,7% ocen dobrych)
- Kompleks Rekreacyjny Arena (27,4% ocen bardzo dobrych i 28,4% ocen dobrych).

Do najważniejszych problemów społecznych Żagania, zdaniem ankietowanych, należą: **migracja osób młodych, brak atrakcyjnych miejsc pracy, bezrobocie**. Do istotnych kwestii społecznych należy również **alkoholizm, uzależnienie od elektroniki, wzrost liczby osób starszych, złe warunki mieszkaniowe - brak mieszkań socjalnych i komunalnych**.

Cześć 6. Analiza SWOT

Analiza SWOT - nazwa metody jest akronimem angielskich słów strengths (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse potencjalne lub zaistniałe w otoczeniu), threats (zagrożenia prawdopodobne lub istniejące w otoczeniu). **Mocne strony** to atuty diagnozowanego obszaru, **słabe strony** to słabości, bariery i wady analizowanego obszaru, **szanse** określają dodatkowe okoliczności pociągające za sobą korzystne zmiany, natomiast **zagrożenia** okoliczności, które negatywnie wpływają na plan rozwoju miasta.

Celem analizy SWOT dla Żagania jest identyfikacja czynników, które definiują aktualną sytuację społeczną, gospodarczą, infrastrukturalną, a także wskazują najlepsze rozwiązania oraz kierunek działań pozwalający na osiągnięcie wyznaczonych celów przy minimalizacji zagrożeń, ograniczeniu słabych stron oraz wykorzystaniu szans i mocnych stron.

Tabela 1. Analiza SWOT.

MOCNE STRONY 	SŁABE STRONY
WYMIAR SPOŁECZNY	
<ul style="list-style-type: none"> ■ sprawnie działająca administracja, ■ duży potencjał inwestycyjny Miasta związany z korzystnym położeniem komunikacyjnym, ■ systematyczny wzrost liczby mieszkań wyposażonych w instalację centralnego ogrzewania, sieć wodociągową i kanalizacyjną oraz sieć gazową, ■ zadawalający potencjał turystyczny (rzeka Bóbr, zabytki miasta Żagania i okolic, historia regionu, obecność obiektów dziedzictwa historycznego), ■ funkcjonująca komunikacja zbiorowa, ■ dobrze działające placówki oświatowe na terenie Miasta, ■ dostępność szkół i placówek opiekuńczych na terenie miasta, ■ dobrze rozwinięty system rekreacyjno-sportowy (boiska, place zabaw, siłownie prawie w każdej miejscowości), ■ dobra współpraca infrastruktury społecznej, możliwość skorzystania z aktywizacji zawodowej osób wykluczonych społecznie (np. program prac społecznie użytecznych realizowanych przez OPS w Żaganiu), ■ spadek liczby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej, ■ poprawiająca się sytuacja społeczna i życiowa mieszkańców, ■ prężenie działające: Żagański Pałac Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna im. Papuszy oraz Kompleks Rekreacyjno-Sportowy ARENA Żagań, ■ tradycje wojskowości w Żaganiu, ■ możliwość wykorzystania zasobów historycznych i walorów przyrodniczych do rozwoju turystyki weekendowej i handlowej. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ niekorzystna sytuacja demograficzna w odniesieniu do wskaźników dotyczących: przyrostu naturalnego, obciążenia demograficznego i salda migracji, ■ odpływ kapitału ludzkiego, emigracja ludzi młodych i zdolnych, ■ starzenie się społeczeństwa i zwiększone zapotrzebowanie na usługi socjalne, ■ demografia – spadek liczby uczniów spowodowany malejącym przyrostem naturalnym, ■ mała liczba strategicznych inwestorów, tworzących dużą liczbę miejsc pracy, ■ niewystarczająca ilość miejsc oraz niewystarczająca, oferta spędzania czasu wolnego, wydarzeń społecznych i kulturalnych, ■ niewystarczający system aktywizacji osób starszych, ■ brak miejsc publicznych dogodnych dla seniorów oraz brak miejsc publicznych dogodnych dla rodzin z dziećmi, ■ niewystarczająca liczba miejsc dla dzieci i młodzieży, gdzie mogliby aktywnie spędzać czas (zajęcia zorganizowane), ■ niewystarczająca oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży (zajęcia zorganizowane), ■ niewystarczające dochody miasta na realizację przedsięwzięć w obszarze edukacji, opieki zdrowotnej czy pomocy społecznej.
 Szanse	Zagrożenia

<ul style="list-style-type: none"> ■ walory przyrodnicze czyniące miasto miejscem przyjaznym do zamieszkania, ■ bliskość Zielonej Góry, jako ośrodka edukacyjnego i akademickiego, kulturalnego, naukowobadawczego; ■ pojawiające się projekty związane z wdrażaniem na terenie miasta nowoczesnych technologii komunikacyjnych (rosnący dostęp mieszkańców do Internetu, cyfryzacja urzędów, itp.). ■ rozwój polityki senioralnej, ■ ułatwiony dostęp do informacji i wiedzy dzięki rozwojowi technologii informacyjnych i komunikacyjnych, ■ możliwość pozyskania środków zewnętrznych na finansowanie inwestycji realizowanych przez miasto, ■ dostępność środków unijnych dla przedsiębiorców i organizacji pozarządowych, ■ ponadlokalne inwestycje infrastrukturalne, ■ organizowanie imprez kulturalnych na większą skalę, mających na celu promocję miasta, ■ możliwość pozyskiwania środków unijnych na realizację projektów sprzyjających włączeniu społecznemu, ■ wzrost poziomu aktywności lokalnej społeczności, ■ usprawnienie funkcjonowania miejskich usług publicznych, ■ zwiększająca się świadomość ekologiczna, rozwój alternatywnych źródeł energii, ■ rozwój organizacji społecznych, ■ aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie stworzenia instytucjonalnych i środowiskowych form pomocy mieszkańcom oraz aktywizacji osób i rodzin wymagających wsparcia, ■ możliwość wykorzystania środków unijnych na rozwój usług społecznych, ■ inicjatywy i programy wspierające seniorów na poziomie krajowym i UE, ■ rozwinięta sieć społeczeństwa informacyjnego, ■ poprawa bezpieczeństwa mieszkańców (budowa chodników, remonty dróg), ■ rozwój sieci internetowej (szerokopasmowej) 	<ul style="list-style-type: none"> ■ pesymistyczne prognozy spadku liczby mieszkańców, ■ wzrost liczny ludzi starszych, ■ odpływ młodych i wykształconych mieszkańców z miasta, ■ emigracja mieszkańców do większych miast, ■ rosnące koszty modernizacji, remontów i utrzymania infrastruktury, ■ możliwość zmniejszenia ruchu turystycznego w wyniku pandemii, ■ niedostatecznie rozwinięty sektor usług gastronomicznych i hotelarskich dodatkowo osłabiony przez pandemię.
 <p>MOCNE STRONY</p>	 <p>SŁABE STRONY</p>
<p>WYMIAR PRZESTRZENNO- ŚRODOWISKOWY INFRASTRUKTURA TECHNICZNA</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ■ zmodernizowana i rozbudowana sieć wodno-kanalizacyjna na terenie miasta, ■ zadawalająca sieć gazownicza na terenie miasta Żagań, ■ duży udział terenów zielonych na obszarze miasta, ■ wykorzystanie narzędzi informatycznych do sprawnego świadczenia usług publicznych, ■ rozwój rozwiązań SMART CITY, ■ bieżące remonty dróg, ■ bogactwo infrastruktury zabytkowej, ■ bogata sieć wód powierzchniowych, 	<ul style="list-style-type: none"> ■ zły stan techniczny części dróg na terenie Miasta, ■ niski poziom efektywności energetycznej zasobów mieszkaniowych oraz obiektów publicznych, ■ słabo rozwinięty system monitoringu zanieczyszczeń powietrza, ■ wzrost liczby odpadów komunalnych, ■ duże natężenie ruchu samochodowy w centrum, ■ niedostateczna liczba ścieżek rowerowych, ■ niedostateczna integracja komunikacyjna, ■ wysokie koszty inwestycyjne w obiektach zabytkowych,

<ul style="list-style-type: none"> ▪ odpowiednia realizacja programów na rzecz ochrony środowiska (melioracja, usuwanie azbestu, odnawialne źródła energii). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ konieczność remontu lub modernizacji nowej oczyszczalni ścieków, ▪ rozproszona zabudowa mieszkaniowa, ▪ brak termomodernizacji budynków ▪ brak przygotowania do zmian klimatu, ▪ niewystarczające działania zmierzające do ograniczenia niskiej emisji z transportu.
 <p style="text-align: center;">Szanse</p>	 <p style="text-align: center;">Zagrożenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dostępność środków unijnych na wsparcie zmniejszenia niskiej emisji, ▪ wysoki poziom wsparcia mieszkańców dla działań proekologicznych, zwiększająca się świadomość ekologiczna, ▪ rozwój alternatywnych źródeł energii, ▪ zmniejszający się poziom zanieczyszczenia środowiska, ▪ duże zainteresowanie przedsiębiorców produkcją energii z OZE, ▪ przywrócenie połączeń kolejowych łączących Żagań z innymi miastami, ▪ ponadlokalne inwestycje infrastrukturalne, ▪ przebudowa kluczowej trasy komunikacyjnej i dostosowanie DK18 do standardów autostrady, ▪ rozwój infrastruktury drogowej, ▪ rozwój infrastruktury mieszkaniowej. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przestarzała infrastruktura w oparciu o własne środki miasta, ▪ niewystarczające działania zmierzające do przeciwdziałania zmian klimatu, ▪ niewystarczający poziom wiedzy i informacji mieszkańców na temat możliwości pozyskania środków OZE, wymianę pieców itp. ▪ niewystarczające działania zmierzające do ograniczenia niskiej emisji z transportu, ▪ rosnące koszty modernizacji, remontów i utrzymania infrastruktury, ▪ wzrost zadłużenia państwa, ▪ potencjalny kryzys finansowy związany w pandemią COVID-19.
 <p style="text-align: center;">MOCNE STRONY</p>	 <p style="text-align: center;">SŁABE STRONY</p>
WYMIAR GOSPODARCZY	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ atrakcyjne położenie gospodarcze - blisko granicy i ważnych ciągów komunikacyjnych (autostrada A18, A 4, droga S3, szlak kolejowy z południa na północ, sieć dróg krajowych, itp.), ▪ położenie geograficzne i wynikające z niego możliwości logistyczne nie tylko w dziedzinie obsługi podmiotów gospodarczych, ale również turystyki czy obszarów i obiektów oznaczeniu kulturalnym i muzealnym, ▪ położenie transgraniczne wspierające działalność eksportową firm, ▪ tereny inwestycyjne tworzące Żagańską Strefę Przemysłową, ▪ wysoki wskaźnik przedsiębiorczości (systematyczny rozwój gospodarczy), ▪ duża liczba małych i mikro przedsiębiorców, ▪ możliwość wykorzystania potencjału jednostki wojskowej oraz stacjonowania wojsk amerykańskich (potencjał zakupowy US Army i jej personelu), ▪ wzrost liczby nieruchomości. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ mała liczba strategicznych inwestorów, tworzących dużą liczbę miejsc pracy; ▪ dość wysoki poziom wskaźnika zarejestrowanych bezrobotnych, ▪ ograniczony zasób wykwalifikowanych pracowników, ▪ niedostateczna integracja komunikacyjna, ▪ niski udział dużych przedsiębiorstw na lokalnym rynku, ▪ niewystarczająca infrastruktura turystyczna (hotele, pensjonaty), ▪ słabo rozwinięta sieć usług gastronomicznych, ▪ zaniedbana infrastruktura drogowa, ▪ brak szkolnictwa zawodowego może skutkować brakiem wykwalifikowanych pracowników w zakresie świadczenia usług w mieście.

 Szanse	 Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ■ utrzymujący się popyt na usługi, infrastrukturę techniczną, nieruchomości mieszkaniowe i komercyjne oraz miejsca pracy, ■ wzrost udziału dużych przedsiębiorstw, ■ efektywniejsze wykorzystanie walorów przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości, ■ efektywniejsza promocja produktów regionalnych, ■ wzrost inwestycji OZE (wykorzystanie środków zewnętrznych), ■ wzrost zaangażowania mieszkańców w rozwój turystyczny Żagania, ■ wzrost usług turystycznych, ■ rozwój powstających farm fotowoltaicznych jako potencjału regionu, ■ preferencje dla wykorzystywania potencjałów endogennych, w tym historyczno - kulturowych w nowej perspektywie programowej funduszy UE, ■ możliwość pozyskania środków zewnętrznych na finansowanie inwestycji realizowanych przez miasto, ■ dostępność środków unijnych na wsparcie zmniejszenia niskiej emisji, ■ duże zainteresowanie przedsiębiorców produkcją energii z OZE, ■ dostępność środków unijnych dla przedsiębiorców i organizacji pozarządowych, ■ programy wspierania rozwoju lokalnej przedsiębiorczości (wsparcie finansowe, doradztwo prawne), ■ ponadlokalne inwestycje infrastrukturalne, ■ współpraca z pobliskimi gminami i nadrzędnymi jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie realizacji zaplanowanych działań, ■ przebudowa kluczowej trasy komunikacyjnej i dostosowanie DK18 do standardów autostrady, ■ coraz szerszy dostęp społeczeństwa do nowoczesnych technologii komunikacyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ konieczność modernizacji przestarzałej infrastruktury w oparciu o własne środki miasta i gminy, ■ niewystarczający poziom wiedzy i informacji mieszkańców na temat możliwości pozyskania środków na własny rozwój, ■ rosnące koszty modernizacji, remontów i utrzymania infrastruktury, ■ nasilenie barier ograniczających aktywność zawodową, ■ potencjalny kryzys finansowy związany w pandemią COVID-19, ■ wzrost zadłużenia państwa, ■ niski udział kapitału zagranicznego w inwestycjach lokalnych, ■ brak współpracy nauki z biznesem, ■ znaczący odpływ z kraju osób w wieku produkcyjnym, ■ brak programów mogących zatrzymać młodych ambitnych w kraju i mieście, ■ niejasne i szybko zmieniające się przepisy prawne.

Źródło: opracowanie własne.

Wnioski wynikające z przeprowadzonej analizy SWOT to:

Wymiar społeczny

W przypadku tego obszaru przeważają mocne strony nad słabymi oraz szanse nad zagrożeniami. Strony słabe, które należy poprawiać to:

- niekorzystna sytuacja demograficzna w odniesieniu do wskaźników dotyczących: przyrostu naturalnego, obciążenia demograficznego i salda migracji,
- zatrzymanie rosnącej migracji międzyregionalnej i zagranicznej ludzi młodych i zdolnych,
- mała liczba strategicznych inwestorów, tworzących dużą liczbę miejsc pracy;
- niewystarczająca, oferta spędzania czasu wolnego, wydarzeń społecznych i kulturalnych,
- starzenie się społeczeństwa i zwiększone zapotrzebowanie na usługi socjalne,

- niewystarczający system aktywizacji osób starszych,
- brak miejsc publicznych dogodnych dla seniorów oraz brak miejsc publicznych dogodnych dla rodzin z dziećmi,
- niewystarczająca liczba miejsc dla dzieci i młodzieży, gdzie mogliby aktywnie spędzać czas (zajęcia zorganizowane)
- niewystarczająca oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży (zajęcia zorganizowane)
- brak spójnej strategii promocji miasta, uwzględniającej zarówno promocję gospodarczą, jak i turystyczną i kulturalną.
- wzrost dochodów miasta na realizację przedsięwzięć w obszarze edukacji, opieki zdrowotnej czy pomocy społecznej,

Na wzmocnienie tych cech pozwolą szanse o szczególnym znaczeniu dla rozwoju miasta:

- bliskość Zielonej Góry, jako ośrodka edukacyjnego i akademickiego, kulturalnego, naukowobadawczego,
- rozwój polityki senioralnej,
- rozwinięta sieć społeczeństwa informacyjnego,
- organizowanie imprez kulturalnych na większą skalę, mających na celu promocję miasta,
- możliwość pozyskiwania środków unijnych na realizację projektów sprzyjających włączeniu społecznemu,
- wzrost poziomu aktywności lokalnej społeczności,
- usprawnienie funkcjonowania miejskich usług publicznych,
- rozwój organizacji społecznych
- aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie stworzenia pozainstytucjonalnych i środowiskowych form pomocy mieszkańcom oraz aktywizacji osób i rodzin wymagających wsparcia.

Wymiar gospodarczy i infrastruktura techniczna

W obszarze tym przeważają strony słabe nad silnymi oraz szanse nad zagrożeniami. Dla tego zalecaną strategią działania jest strategia konkurencyjna, polegająca na wykorzystaniu szans przy jednoczesnym zmniejszaniu lub poprawianiu niedociągnięć wewnętrznych.

Szczególny nacisk należy położyć na wzmocnienie stron słabych o dużym znaczeniu dla rozwoju miasta, jednocześnie mając świadomość zrealizowanych dotychczas przedsięwzięć.

Działania powinny zostać podjęte w następujących kwestiach:

- poprawa infrastruktury drogowej oraz ograniczenie natężenie ruchu samochodowy w centrum,
- rozwój rozwiniętego systemu monitoringu zanieczyszczeń powietrza,
- działania mające wpływ na rozwój przedsiębiorczości, poszukiwanie strategicznych inwestorów tworzących dużą liczbę miejsc pracy,
- należy wzmocnić działania w zakresie wspierania małej i mikro przedsiębiorczości,
- promocji gospodarki, kultury i walorów turystycznych Żagania.

Na wzmocnienie tych cech pozwolą szanse o szczególnym znaczeniu dla rozwoju miasta:

- atrakcyjne położenie gospodarcze i dobre położenie pod względem komunikacyjnym: (blisko granic i ważnych ciągów komunikacyjnych oraz dużych ośrodków gospodarczych Poznań, Wrocław, autostrada A18, A4, droga S3, szlak kolejowy z południa na północ, sieć dróg krajowych, itp.),
- tereny inwestycyjne tworzące Żagańską Strefę Przemysłową,
- możliwość pozyskiwania środków unijnych dla województwa lubuskiego na realizację projektów,
- dotychczas zrealizowane inwestycje w zakresie infrastruktury drogowej, wodnokanalizacyjnej oraz gazowniczej.

W obszarze gospodarczym nadal występuje wiele słabych stron jak np.:

- mała liczba strategicznych inwestorów, tworzących dużą liczbę miejsc pracy;
- dość wysoki poziom wskaźnika zarejestrowanych bezrobotnych,
- ograniczony zasób pracowników,
- niski udział dużych przedsiębiorstw na lokalnym rynku,
- niewystarczająco rozbudowana infrastruktura turystyczna (hotele, pensjonaty),
- słabo rozwinięta sieć usług gastronomicznych,
- zaniedbana infrastruktura drogowa,
- brak szkolenictwa zawodowego może skutkować brakiem wykwalifikowanych pracowników w zakresie świadczenia usług w mieście.

Mocne strony, które należy wykorzystać to przede wszystkim:

- położenie geograficzne i wynikające z niego możliwości logistyczne nie tylko w dziedzinie obsługi podmiotów gospodarczych, ale również turystyki czy obszarów dziedzictwa kulturowego i obiektów zabytkowych
- możliwość wykorzystania potencjału jednostki wojskowej oraz stacjonowania wojsk amerykańskich (potencjał zakupowy US Army i jej personelu),
- wygospodarowanie dodatkowych terenów pod działalność gospodarczą,
- promowanie w ramach planów marketingowych miasta i okolic pod względem walorów turystycznych,

Równocześnie przy planowaniu działań należy wziąć pod uwagę:

- przyczyny trwającej emigracji osób młodych i wykształconych z terenu miasta i gminy,
- rozwijać ofertę kształcenia profilowanego w pożądanych dla Żagania zawodach służących rozwojowi usług,
- spektrum działań mających na celu wzrost atrakcyjności miasta dla ludzi młodych, głównie absolwentów szkół, poprzez tworzenie miejsc do pracy zdalnej oraz przeanalizować możliwości lokalowe i budownictwa mieszkaniowego na rzecz zatrzymania młodych osób w mieście.

Odpowiednie przeanalizowanie wynikających z analizy SWOT wniosków może przyczynić się do poprawy obecnej sytuacji miasta Żagania. Należy niewątpliwie niwelować słabe strony i poszukiwać środków wsparcia nie tylko finansowego na potrzeby realizacji najbardziej strategicznych inwestycji dla miasta. Dlatego też należy zabiegać o wsparcie w ramach projektów unijnych, ministerialnych czy też podmiotów gospodarczych.

Część 7. Wizja rozwoju i misja Miasta Żagań na lata 2021-2031.

Strategia Rozwoju Miasta Żagań na lata 2021-2031 jest dokumentem, w którym zdiagnozowano aktualną sytuację społeczno-gospodarczą. Zwrócono uwagę zarówno na mocne strony, jak i obszary problemowe. W procesie tworzenia i realizacji strategii istotne jest również określenie misji i wizji. Są to dwa elementy strategii ukazujące najważniejsze kierunki rozwoju.

Misja koncentruje się na podstawowych wartościach, które przyświecają Władzom Żagania i jego mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje również na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych.

Z kolei wizja stanowi docelowy wizerunek Żagania, do którego dążą interesariusze strategii rozwoju, poprzez realizację celów i przy założeniu występowania odpowiednich warunków wewnętrznych i zewnętrznych. Jest to obraz Miasta, który będzie efektem realizacji podejmowanej strategii. Ukazuje Miasto Żagań w perspektywie strategicznej – do 2031 roku, zmienione poprzez realizację przyjętych działań i osiągnięcie zamierzonych przez samorząd celów. Wizja Miasta Żagań w 2031 r. jest scenariuszem rozwoju, który określa jego kształt po zrealizowaniu wszystkich założeń Strategii. Odpowiada ona na pytanie: „ Jak będzie wyglądało Miasto Żagań w przyszłości?”.

Wizja Miasta Żagań w 2031 r. rozumiana jest jako opis sytuacji społeczno-gospodarczej – obrazu do którego dąży Miasto Żagań. W oparciu o diagnozę deficytów, problemów i barier rozwojowych miasta, uwzględniając potencjały i mocne strony Żagania oraz potrzeby i oczekiwania lokalnej społeczności, sformułowano następującą wizję rozwoju:

Wizja rozwoju

Żagań to zielone, nowoczesne miasto o zrównoważonym rozwoju, dbające o mieszkańców, atrakcyjne turystycznie i gospodarczo, w którym wiele osób odnajduje swoją bezpieczną przystań.

Żagań w 2031 roku – wizja rozwoju

Miasto Żagań w 2031 roku to **miasto świadome swojej wartości** i dziedzictwa kulturowego, z **mocną marką własną** wynikającą z połączenia walorów historycznych i przyrodniczych, stanowiących jego atuty.

Żagań to niepowtarzalne, zadbane i aktywne Miasto, atrakcyjne miejsce do zamieszkania i inwestycji gospodarczych. To miejsce gdzie, wiele osób odnajduje bezpieczną przystań. Ustabilizowano liczbę mieszkańców tworząc miasto **przyjazne różnym grupom wiekowym**, w szczególności **młodym ludziom**. Żagań to także **obszar współpracy** pomiędzy samorządem terytorialnym a podmiotami gospodarczymi i społecznymi.

Poprzez rozwój korzystnych warunków do powstawania i wzmacniania przedsiębiorczości oraz przygotowaniu terenów inwestycyjnych wyposażonych w **nowoczesną infrastrukturę techniczną** wzrasta potencjał gospodarczy Żagania. Przez poprawę przepustowości i sprawności infrastruktury transportowej rozkwita atrakcyjność inwestycyjna Żagania. Żagańska Strefa Przemysłowa przyciąga nowych inwestorów, rozwijają się nowe przedsiębiorstwa, tworzące **atrakcyjne miejsca pracy** dla mieszkańców.

Dzięki aktywnym działaniom promocyjnym, nowoczesnym formom współpracy i nowym technologiom przybierają na sile małe **lokalne innowacyjne firmy produkcyjne i usługowe**, przy wykorzystaniu narzędzi integrujących lokalnych przedsiębiorców oraz wspierających ich aktywność.

Sprawne i efektywne zarządzanie publiczne, aktywna współpraca samorządów, przedstawicieli sektora biznesu i organizacji pozarządowych zapewniają wysoką jakość i dostępność usług publicznych.

Coraz więcej przedsiębiorstw stosuje nowoczesne rozwiązania opierając swoją działalność na rozwoju innowacyjnej i proekologicznej przedsiębiorczości.

W Żaganiu rozwijają się **współpraca międzynarodowa** oraz **współpraca z innowacyjnymi przedsiębiorstwami** kreującymi obszar współpracy dla małych firm usługowych oraz innowacyjnych pracowników. Wzrasta liczba lokalnych firm świadczących usługi związane z **rozwojem i wysoką jakością życia społecznego**, edukacji, zawodów eksperckich, które dzięki technologii świadczą usługi lokalnie oraz zdalnie mogąc cieszyć się pracą w kameralnym, zielonym ośrodku miejskim nie tracąc czasu na dojazdy do sąsiednich miast.

Miasto w 2031 roku wykorzystuje potencjał **zintegrowanego miasta**, zapewniającego mieszkańcom **atrakcyjną przestrzeń do spędzania wolnego czasu** oraz **oferę czasu wolnego**. Obiekty zabytkowe, tereny rekreacyjne połączone są systematycznie rozbudowywaną trasą ścieżek rowerowych i tras spacerowych. Większość przestrzeni w mieście jest udostępnione rodzinom, seniorom oraz osobom odwiedzającym Żagań dzięki wspólnej promocji Miasta i rozbudowaniu odpowiedniej infrastruktury.

Żagań zapewnia mieszkańcom znacznie większy dostęp do **wysokiej jakości usług kulturalnych** oraz terenów rekreacyjno - sportowych, które stale rozwijając się sprzyjają zarówno aktywnym formom spędzania wolnego czasu jak i podnoszeniu poziomu aktywności fizycznej mieszkańców. Działające w mieście kluby sportowe zapewniają rozwój dzieci i młodzieży, rozwijają się nowe formy aktywności sportowej dla osób dorosłych oraz seniorów.

Powstają nowe atrakcje sezonowe, unikalne imprezy promujące Żagań w bezpośrednim i dalszym otoczeniu, integrujące Mieszkańców a bazujące na potencjale żagańskich instytucji kultury. Dzięki wspólnej mapie wydarzeń - kalendarzowi kulturalnemu Żagania oraz spójnej bazie informacyjnej dotyczącej zasobów turystycznych zarówno Mieszkańcy jak i odwiedzający mogą korzystać z różnorodnych form wydarzeń adresowanych do różnych grup odbiorców. W mieście rozbudowywana jest **baza hotelarsko- gastronomiczna**. Dzięki m.in. połączeniu zabytków siecią szlaków pieszych i rowerowych oraz zorganizowaniu całoniedziowego zwiedzania Żagania na rowerze, Miasto odwiedza coraz większa liczba turystów, czerpiących zadowolenie z ciekawej, atrakcyjnej oferty turystycznej powstałej we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Miasto Żagań **kreuje współczesną kulturę**

artystyczną rozwijającą się w mieście wspierając działalność oraz popularyzując twórczość lokalnych twórców, artystów, rękodzielników.

Za pośrednictwem tradycji wojskowości oraz stacjonowania w Żaganiu Sił Zbrojnych RP oraz sztabu amerykańskiego kontyngentu wojsk NATO w Polsce, Żagań postrzegany jest jako **pancerna stolica Polski**. Wpływa to również na rozwój działalności kulturalnej i społecznej, poprzez tworzenie „wspólnych manewrów kulturalnych” na terenie Miasta Żagań.

W Mieście Żagań propaguje się zdrowy styl życia, kształtując zdrowe nawyki (zdrowe odżywianie, ruch/rekreację, dobre relacje sąsiedzkie). Mieszkańcy posiadają dobre nawyki w zakresie profilaktyki, zrównoważonego i zdrowego stylu życia pozwalającego zminimalizować ryzyko związane z zapadalnością na choroby cywilizacyjne. Maleje liczba osób wymagających pomocy ze strony instytucji opiekuńczych i socjalnych m.in. dzięki zintegrowanemu systemowi wsparcia społecznego oraz zaangażowanej współpracy Mieszkańców. Potrzebujący pomocy czują się bezpieczniej, dzięki poprawie jakości infrastruktury socjalnej dziennej, jak i łatwiejszemu dostępowi do opieki długoterminowej. Dzięki prowadzonej **przyjaznej polityce senioralnej** w Żaganiu tworzy się nowe formy współpracy i działania integrujące aktywnych seniorów. Instytucje pomocy społecznej są przygotowane do zaspakajania **zmieniających się potrzeb społecznych Mieszkańców**.

W Żaganiu za 10 lat edukacja utrzymuje się na najwyższym poziomie, ze względu na posiadaną **nowoczesną bazę** a także **wysoki poziom nauczania i wychowania**. Rozwijające się placówki edukacyjne - szkoły i przedszkola zapewniają nowoczesne formy kształcenia, dostosowane do potrzeb rozwojowych dzieci, które uzyskują wysokie wyniki egzaminacyjne, umożliwiające kontynuację edukacji w wybranych uczelniach na atrakcyjnych kierunkach. W ramach zajęć dodatkowych rozwijane są pasje i indywidualne potrzeby dzieci i młodzieży. Wprowadzane są eksperymentalne i innowacyjne formy kształcenia oraz rozwój kompetencji kadry pedagogicznej.

Mieszkańcy Miasta dobrze radzą sobie na rynku pracy i tym samym stale coraz lepiej zarabiają, dzięki poprawie jakości kształcenia w systemie szkolnym jak i rozwojowi kształcenia ustawicznego w oparciu o zasadę **uczenia się przez całe życie**. Młodzież dzięki dobremu przygotowaniu w szkołach podstawowych kształci się na kierunkach zapewnianych dobrą pracą, korzysta z rozwiniętego systemu doradztwa zawodowego i z narzędzi promocji przedsiębiorczości. Szanse młodzieży wzrastają dzięki **unowocześnieniu oferty edukacyjnej szkół**, praktycznej nauce zawodu oraz współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami oraz innymi podmiotami dla których pracownicy zdalni są atutem.

Mieszkańcy mają możliwość samorealizacji, w zależności od wieku i potrzeb. W Żaganiu zapewniona jest dobra opieka zdrowotna. Dzięki rozwojowi potencjału służb publicznych, rozwojowi monitoringu oraz systemów prognozowania i ostrzegania przed stanami nadzwyczajnymi w Żaganiu **gwarantowane jest bezpieczeństwo** Mieszkańców.

Miasto Żagań to przyjazne miejsce dbające zarówno o zdrowie mieszkańców jak i środowisko naturalne. Wspiera się tu ekologiczne rozwiązania infrastrukturalne oraz ekologiczne postawy mieszkańców. Mieszkańcy dbają o segregację odpadów oraz o **ekologiczne standardy** gospodarstw domowych. W Żaganiu dba się o jakość powietrza, wód i gleb oraz terenów zielonych. Wyraźnie poprawia się jakość powietrza dzięki modernizacji niskoemisyjnych urządzeń ciepłowniczych oraz rosnącej ilości inwestycji w odnawialne źródła energii. Prócz tego w proekologicznym podejściu stawia się na wykorzystywanie wody opadowej, dba się o zieleń publiczną. Aby było to miejsce jak najbardziej zielone sukcesywnie przeprowadza się nasadzenia nowych drzew i krzewów, ozdobnych traw w zabrukowanych do tej pory miejscach.

Atrakcyjność dla Mieszkańców, inwestorów wynika z **poprawiającej się infrastruktury drogowej i technicznej**. Stale modernizowane są drogi. Miasto jest dobrze skomunikowane dzięki dostępności nowoczesnego, zeroemisyjnego transportu zbiorowego oraz przywróceniu połączeń kolejowych.

Utworzona została zintegrowana sieć ścieżek rowerowych umożliwiająca Mieszkańcom dojazdy do pracy, szkoły itp.

Żagań poprzez organizację działań i **tworzenia miejsc spędzania czasu wolnego**, sprzyja integracji różnych grup wiekowych mieszkańców tworząc spotkania, festyny, pikniki. Tworzona jest przestrzeń dla partycypacji społecznej i samorealizacji lokalnych wspólnot oraz miejsca dla realizacji wspólnych działań dla mieszkańców.

Większość Mieszkańców korzysta do szybkiego Internetu. Dzięki rozwojowi **smart city - inteligentnego miasta** i wykorzystaniu systemów teleinformatycznych mieszkańcy korzystają z usług elektronicznych, mając możliwość zdalnego kontaktu z urzędami i instytucjami, co wpływa na skrócenie czasu ich obsługi. Jednostki samorządu sprawnie korzystają z elektronicznego systemu obiegu dokumentów i podpisu elektronicznego. Mieszkańcy wysoko oceniają skuteczność i działania oraz jakość usług administracji publicznej. Przyjęty zrównoważony model rozwoju, z dbałością o środowisko i ład przestrzenny, procentuje tym, że Żagań jest miejscem przyjaznym i atrakcyjnym do życia, pracy oraz rekreacji i wypoczynku.

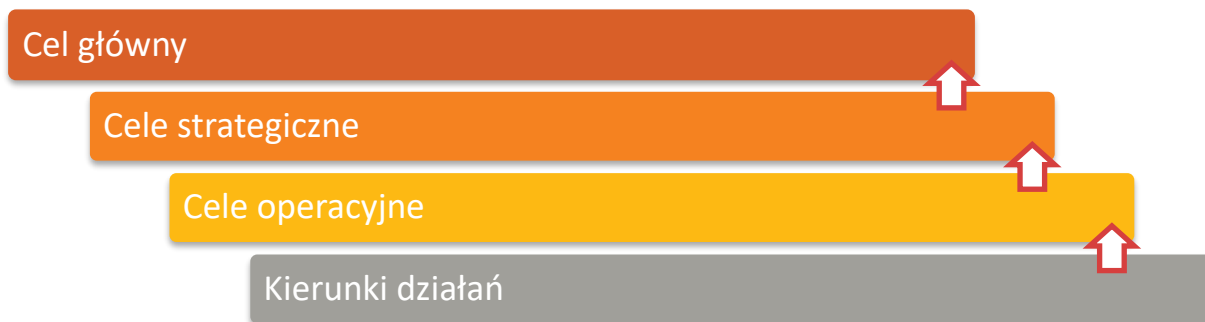
Spółeczeństwo 2031 roku jest świadome swoich potrzeb społecznych i aktywnie podejmuje działania, aby zaspokoić potrzeby wspólnoty. Dzieje się to poprzez wieloetapową i systematyczną edukację społeczno - obywatelską, wyłaniającą lokalnych „liderów” społecznych. Wzmacniają swoją siłę **organizacje pozarządowe**, które są ważnym partnerem w rozwoju Miasta. Kompetentne i prężnie działające instytucje samorządowe są przyjazne dla Mieszkańców i przedsiębiorców. Miasto oraz jego jednostki, partnerzy społeczno-gospodarczy, realizują inwestycje rozwijające potencjał Miasta, korzystając

z nowoczesnych i stabilnych form finansowania inwestycji. Kwestie dotyczące możliwości finansowania działań rozwojowych miasta są jednym z najważniejszych wyzwań oraz potencjalnych ograniczeń związanych z realizacją wyżej zaprezentowanej wizji. Mając to na uwadze, Zarząd Miasta dostosowuje możliwości jego rozwoju oraz szczegółowe zadania do optymalnych warunków finansowania i zarządzania bezpieczeństwem finansowym Miasta.

Kapitał ludzki i kapitał społeczny są w dzisiejszych czasach podstawowym czynnikiem rozwoju społeczno-gospodarczego. Z tego względu najważniejszą wartością dla Miasta Żagań jest społeczność tworząca Miasto, a przede wszystkim jego mieszkańcy, dla których odpowiednio do ich potrzeb, należy zapewnić wysokiej jakości usługi społeczne oraz atrakcyjną przestrzeń publiczną. Tym samym Miasto będzie miejscem ekologicznym, nowoczesnym i bezpiecznym, otwartym na wszystkie grupy społeczne oraz wspierającym ich aktywność.

Realizacja Wizji wymaga szczegółowego planu działania, pokazującego główne kierunki rozwoju. Plan zawiera mierzalne cele zaprezentowane w układzie hierarchicznym, w którym niższy poziom hierarchiczny oznacza wyższy stopień szczegółowości.

Rysunek 11. Katalog celów Miasta Żagań.

Źródło: opracowanie Contract Consulting.

Układ składa się z czterech poziomów hierarchicznych:

Poziom I Cel główny

Określa zasadnicze kierunki dalszego rozwoju Miasta Żagań i wskazuje, w którą stronę będzie on zmierzać w przyszłości.

Poziom II Cele strategiczne

Stanowią uszczegółowienie celu głównego. Cele strategiczne wskazują priorytetowe obszary zaspokajania potrzeb Miasta Żagań i jego mieszkańców.

Poziom III Cele operacyjne

Stanowią uszczegółowienie celów strategicznych. Są one sformułowane jako cele funkcjonalne, co oznacza, że wyrażają pożądane potrzeby, które powinny być zaspokojone w określonym horyzoncie czasowym, czyli do 2031 roku.

Poziom IV Kierunki działań

Stanowią uszczegółowienie celów operacyjnych. Są one przyporządkowane do każdego celu operacyjnego i wskazują o sposobie jego realizacji przez Miasto Żagań. Kierunki działań zostały określone w taki sposób, aby możliwa była ewaluacja stopnia ich realizacji.

W strukturze celów rozwoju ważną rolę odgrywa misja. Misja jest faktycznie celem nadrzędnym prowadzonej polityki rozwoju lokalnego, odwołuje się do odbiorców działań i wskazuje w oparciu o jakie wartości powinna być prowadzona.

Misja Miasta Żagań:

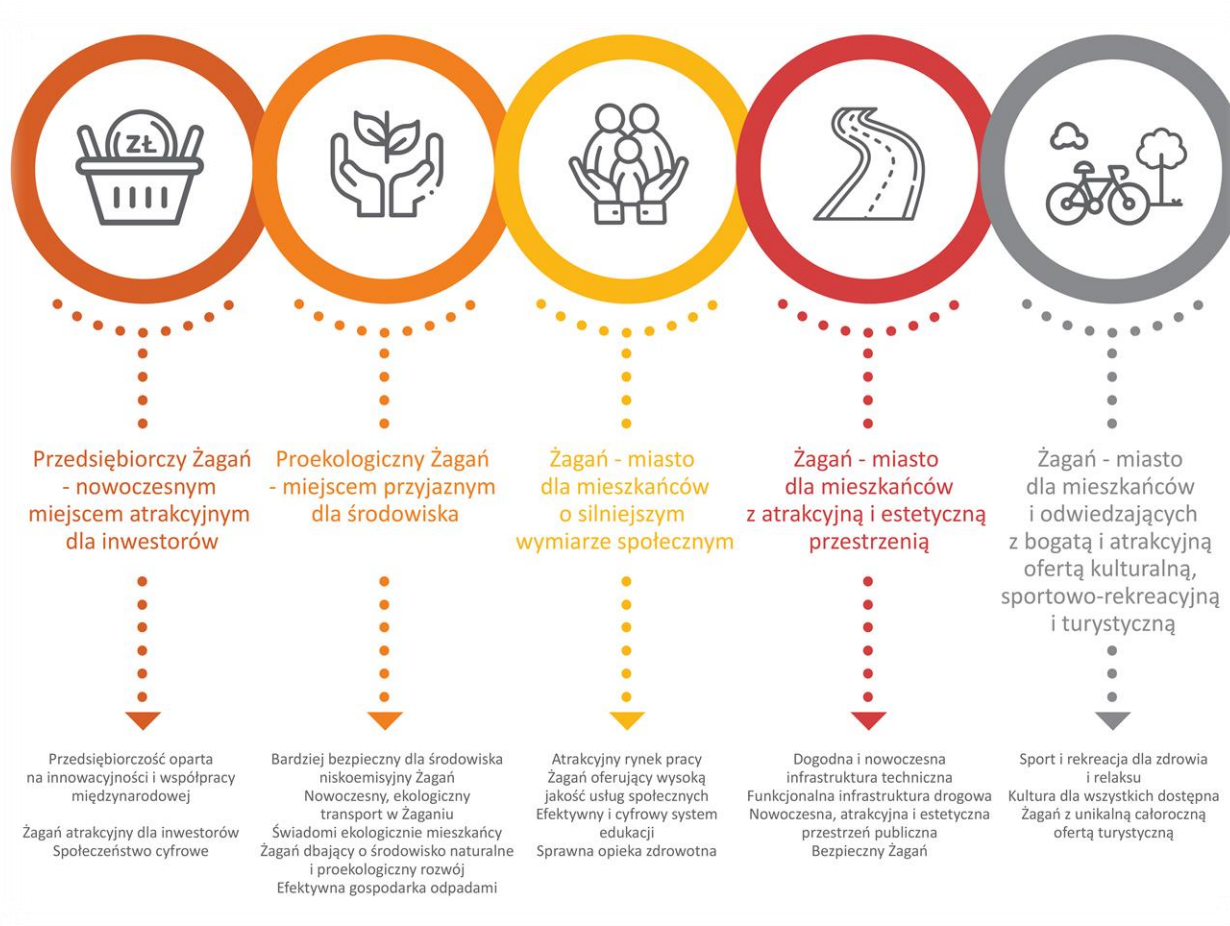
Misja Miasta Żagań

Zrównoważony rozwój nowoczesnego Miasta Żagań oparty na potencjałach: społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym oraz kulturalno - turystycznym.

Nadrzędnym celem Strategii Rozwoju Miasta Żagań jest poprawa poziomu życia mieszkańców poprzez zrównoważony rozwój Żagania, rozumiany jako szeroko pojmowane zaspokajanie odpowiednio potrzeb różnych grup wiekowych mieszkańców miasta w zakresie m.in. dostępu do efektywnego i lepszego wykształcenia, atrakcyjnego rynku pracy, sprawnej opieki zdrowotnej, kultury i rozrywki oraz zapewnienie stabilnej gospodarki w poszanowaniu środowiska naturalnego.

W ramach prac nad Strategią wyróżniono **pięć obszarów strategicznych**, które zostały zdefiniowane w procesie opracowania diagnozy oraz wypracowane w ramach zespołowych warsztatów strategicznych.

Rysunek 12. Pięć obszarów strategicznych Miasta Żagań.

Źródło: opracowanie Contract Consulting.

Przedsiębiorczy Żagań - nowoczesnym miejscem atrakcyjnym dla inwestorów - Mieszkańcy i przedsiębiorcy wykorzystują potencjał gospodarczy oraz rozwijają aktywność biznesową Żagania, korzystając z innowacyjnych technologii oraz możliwości rozwoju przedsiębiorczości opartej na współpracy międzynarodowej. Żagań staje się atrakcyjnym gospodarczo miejscem dla przybywających inwestorów. Mieszkańcy Żagania korzystają z technologii cyfrowych, zarówno w sprawach prywatnych, jak i urzędowych co ułatwia życie, załatwienie wielu spraw czyni prostszym i mniej czasochłonnym.

Proekologiczny Żagań - miejscem przyjaznym dla środowiska - Dynamiczny rozwój oraz sukcesywna urbanizacja Żagania następują poprzez realizację inwestycji opartych na gospodarce niskoemisyjnej, przeciwdziałaniu zmianom klimatu, podnoszeniu świadomości mieszkańców i promocję postaw proekologicznych. W Żaganiu powstaje nowoczesny, przyjazny dla środowiska, ekologiczny transport.

Żagań – miasto dla mieszkańców o silniejszym wymiarze społecznym - Mieszkańcy osiągają wysoki poziom jakości życia i zdrowia, korzystając z zintegrowanych programów profilaktyki chorób cywilizacyjnych, promocji zdrowia fizycznego i psychicznego na każdym etapie życia. Mogą korzystać z wysokiej jakości i szerokiego zakresu pomocy społecznej na każdym etapie życia. Żagań stwarza coraz lepsze warunki nauczania, dając możliwość wszechstronnego rozwoju uczniów i młodzieży. Efektywny i cyfrowy system edukacji w Żaganiu jest dostosowywany do potrzeb nowoczesnej gospodarki i życia społecznego.

Żagań – miasto dla mieszkańców z atrakcyjną i estetyczną przestrzenią – W Żaganiu powstaje dogodna i nowoczesna infrastruktura techniczna. Funkcjonalna infrastruktura drogowa umożliwi bezpieczne poruszanie się po mieście oraz rozwój terenów zurbanizowanych. Atrakcyjna i estetyczna przestrzeń publiczna Żagania staje się odpowiedzią na potrzeby społeczne mieszkańców. Następuje poprawa jakości życia ze względu na podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców zarówno w ruchu drogowym jak i bezpieczeństwa przeciwpowodziowego oraz przeciwpożarowego.

Żagań – miasto dla mieszkańców i odwiedzających z bogatą i atrakcyjną ofertą kulturalną, sportowo-rekreacyjną i turystyczną. Mieszkańcy uzyskują innowacyjną i atrakcyjną formułę usług kulturalnych. Zarówno mieszkańcy jak i odwiedzający mogą korzystać z wysokiego poziomu bazy turystyczno - rekreacyjnej oraz rozbudowanej oferty spędzania czasu wolnego. Aktywizowanie przestrzeni i mieszkańców odbywa się przez działania architektoniczne, działania kulturalne i akcje partycypacyjne.

W przestrzeniach publicznych, tworzone są instalacje i miejsca aktywności, które mają przyciągać mieszkańców i stać się miejscem wydarzeń. Są to miejsca, w których po prostu coś się dzieje i jest to ich największą zaletą. Tworzone są ogródki, miejsca odpoczynku, place zabaw - po prostu przestrzenie wielofunkcyjne.

Część 8. Rozwój strategiczny Miasta Żagań na lata 2021-2031.

Na podstawie diagnozy aktualnego stanu Miasta Żagań, jego sytuacji gospodarczej, społecznej i przestrzennej oraz uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, dążąc do osiągnięcia stanu Miasta opisanego w wizji rozwoju określono 5 celów strategicznych.

Cele strategiczne

Cele działań projektowych powinny wynikać z potrzeb i preferencji różnych grup mieszkańców i wykorzystywać realne zasoby przestrzenne. Cele te określają zrównoważone kierunki rozwoju. Do każdego z celów strategicznych i operacyjnych opracowano kierunki działań, które odnoszą się do konkretnych obszarów tematycznych.

Rysunek 13. Cele strategiczne Strategii Rozwoju Miasta Żagań na lata 2021- 2031.

Źródło: opracowanie własne.

Cele strategiczne Miasta Żagań odwzorowują obszary rozwojowe w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej, które są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają. Podstawą do podejmowania działań w sferze gospodarczej i społecznej powinno być racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz ochrona ładu przestrzennego. Z kolei zadania realizowane w zakresie infrastruktury technicznej będą podstawą do realizacji zadań w sferze gospodarczej, rozwoju usług społecznych, a także pozytywnie wpłyną na poprawę jakości środowiska przyrodniczego. Cele osiągnięte w ramach sfery społecznej i gospodarczej wpłyną na zwiększenie atrakcyjności przestrzeni Żagania. Dla poprawy jakości życia mieszkańców istotne będą w zasadzie wszystkie cele operacyjne.

W ramach celów strategicznych określono hasła przewodnie przyświecające celom strategicznym, które przedstawia poniższy schemat.

Cele strategiczne, cele operacyjne Miasta Żagań zaprezentowano w poniższych tabelach.

Cel strategiczny I. PRZEDSIĘBIORCZY ŻAGAŃ - NOWOCZESNYM MIEJSCEM ATRAKCYJNYM DLA INWESTORÓW.

Przedsiębiorczość oparta na innowacyjności i współpracy międzynarodowej. Żagań atrakcyjny dla inwestorów. Społeczeństwo cyfrowe.

- 1.1 Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości przez rozwijanie zaawansowanych i wyspecjalizowanych usług doradczych dostosowanych do potrzeb przedsiębiorstw, w tym wsparcie działalności przedsiębiorstw opierających swoją działalność na rozwoju innowacyjnej i proekologicznej przedsiębiorczości (w tym w ramach ŻŻOF).
- 1.2 Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami oraz wsparcie rozwoju innowacyjnych modeli biznesowych umożliwiających międzynarodową współpracę gospodarczą.
- 1.3 Rozwój korzystnych warunków do powstawania i wzmacniania przedsiębiorczości, przygotowanie terenów inwestycyjnych wyposażonych w niezbędną infrastrukturę techniczną w tym spójny rozwój przedsiębiorczości z ŻŻOF.
- 1.4 Promocja i podniesienie atrakcyjności gospodarczej i konkurencyjności Żagania.
Budowanie rozpoznawalności Miasta Żagań w bezpośrednim i dalszym otoczeniu gospodarczym.
- 1.5 Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Żagania poprzez poprawę przepustowości i sprawności infrastruktury transportowej (w tym poprawiona dostępność transportowa w ruchu kolejowym).
- 1.6 Rozwój społeczeństwa informacyjnego Żagania przez zwiększone wykorzystanie technologii informacyjno - komunikacyjnych i systemów teleinformatycznych m.in. w administracji publicznej.

Miasto Żagań położone jest na obszarze o dużym potencjale rozwoju społeczno-gospodarczego w kraju. Z tego względu Miasto powinno tworzyć warunki dla rozwoju działalności lokalnych przedsiębiorców. Działania te realizowane będą poprzez rozwijanie zaawansowanych i wyspecjalizowanych usług doradczych dostosowanych do potrzeb przedsiębiorstw oraz wsparcie działalności przedsiębiorstw opierających swoją działalność na rozwoju innowacyjnej i proekologicznej przedsiębiorczości. Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami umożliwiać ma międzynarodową współpracę gospodarczą. Budowanie lokalnej przedsiębiorczości, opierać się ma na przygotowaniu terenów inwestycyjnych wyposażonych w niezbędną infrastrukturę techniczną, wspieranie praktyk zawodowych, modernizację, remonty i pozyskiwanie nowych lokali użytkowych. Całe spektrum działań ma skupić się na rozwoju inteligentnych rozwiązań, promocji i podniesieniu atrakcyjności gospodarczej i konkurencyjności Żagania. By w ten sposób zachęcać potencjalnych inwestorów do inwestowania i budować rozpoznawalność Miasta Żagań w bezpośrednim i dalszym otoczeniu gospodarczym. Na wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Żagania wpłynie poprawa przepustowości i sprawności infrastruktury transportowej (w tym poprawiona dostępność transportowa w ruchu kolejowym). Celem wspierania procesów innowacyjności, rozwoju gospodarczego, zwiększenia wydajności i efektywności administracji należy wzmacniać aktywność i zaangażowanie mieszkańców Żagania w życie publiczne poprzez zastosowanie technologii informacyjno-komunikacyjnych - tworząc społeczeństwo cyfrowe. Miasto Żagań dzięki dalszemu wprowadzaniu inteligentnych rozwiązań typu smart city będzie stwarzało mieszkańcom szerszy dostęp do e-usług i kanałów komunikacyjnych, dzięki czemu sprawniej zaspokajane będą ich potrzeby.

Poza tym Żagań dysponuje cennymi walorami i zasobami przyrodniczymi, które należy chronić, a z drugiej strony udostępniać dla celów edukacyjnych, rekreacyjnych i sportowych. Rozwój społeczno-gospodarczy powinien bowiem się opierać na zasadach zrównoważonego rozwoju. Oznacza on dążenie do równowagi pomiędzy potrzebami gospodarczymi i wymaganiami ochrony środowiska. Inaczej mówiąc, zapewnienie takiej skali działalności gospodarczej, która nie będzie powodować negatywnych konsekwencji ujawniających się w środowisku.

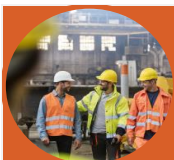
Tabela 2. Cele strategiczne i cele operacyjne - dla obszaru Przedsiębiorczy Żagań – nowoczesnym miejscem atrakcyjnym dla inwestorów.

 Cel strategiczny I: PRZEDSIĘBIORCZY ŻAGAŃ NOWOCZESNYM I ATRAKCYJNYM MIEJSCEM DLA INWESTORÓW			
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<p>1.1 Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości przez rozwijanie zaawansowanych i wyspecjalizowanych usług doradczych dostosowanych do potrzeb przedsiębiorstw, w tym wsparcie działalności przedsiębiorstw opierających swoją działalność na rozwoju innowacyjnej i proekologicznej przedsiębiorczości (w tym w ramach ŻŻOF).</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zapewnienie przedsiębiorcom szerszego wachlarza usług doradczych np. doradztwo w zakresie strategii i monitorowania biznesu, transferu technologii i prognozowania, innowacji, zgodnie z konkretnym zapotrzebowaniem, ▪ Wsparcie rozwoju nowych przedsiębiorstw, których działalność opiera się na nowych rozwiązaniach technologicznych (startupów) i przyjaznego ekosystemu start-upowego (w tym inkubatorów innowacji), ▪ Wsparcie powstawania Inkubatora technologicznego, centrum technologicznego dla firm, ▪ Wsparcie rozwoju niezbędnych dla nowoczesnej gospodarki kompetencji i umiejętności przedsiębiorców, menadżerów i pracowników (zarówno w sektorze prywatnym, jak i publicznym), w szczególności w zakresie nowych technologii, umiejętności cyfrowych oraz zarządzania innowacjami i nowymi modelami biznesowymi. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zaawansowane i wyspecjalizowane usługi doradcze dostosowane do potrzeb przedsiębiorstw ▪ Wzrost liczby przedsiębiorstw opierających swoją działalność na rozwoju innowacyjnej i proekologicznej przedsiębiorczości, ▪ Zwiększenie liczby przedsiębiorców na terenie Miasta, ▪ Powstanie Inkubatora technologicznego, centrum technologicznego dla firm w Żaganiu. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba podmiotów gospodarczych ogółem, ▪ Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców, ▪ Liczba przedsiębiorstw oraz aktywnych działalności gospodarczych - zarejestrowanych na terenie Żagania (w oparciu o numer REGON), ▪ Liczba zaawansowanych usług (nowych lub ulepszonych) świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu, ▪ Liczba podmiotów gospodarczych, które skorzystają z Inkubatora technologicznego/rocznie.

Cel strategiczny I: PRZEDSIĘBIORCZY ŻAGAŃ NOWOCZESNYM I ATRAKCYJNYM MIEJSCEM DLA INWESTORÓW

<p>1.2 Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami oraz wsparcie rozwoju innowacyjnych modeli biznesowych umożliwiających międzynarodową współpracę gospodarczą.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wsparcie rozwoju niezbędnych dla nowoczesnej gospodarki kompetencji i umiejętności przedsiębiorców, menadżerów i pracowników w szczególności w zakresie nowych technologii, umiejętności cyfrowych oraz zarządzania innowacjami i nowymi modelami biznesowymi, ▪ Kompleksowe przedsięwzięcia ułatwiające ekspansję na rynkach zagranicznych przedsiębiorstwom z Żagania, w tym dostępu do wysokiej jakości nieodpłatnych usług informacyjnych w zakresie prowadzenia działalności eksportowej i inwestycyjnej poza granicami Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Integracja przedsiębiorstw działających na terenie Miasta, ▪ Udział żagańskich przedsiębiorców na rynku zagranicznym, ich działalność eksportowa i inwestycyjna poza granicami Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba nowych podmiotów zarejestrowanych w roku raportowym (wg REGON).
<p>1.3 Rozwój korzystnych warunków do powstawania i wzmacniania przedsiębiorczości, przygotowanie terenów inwestycyjnych wyposażonych w niezbędną infrastrukturę techniczną w tym spójny rozwój przedsiębiorczości z ŻŻOF.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w niezbędną infrastrukturę techniczną: (budowa drogi dojazdowej do terenów inwestycyjnych, dróg wewnętrznych, oświetlenia, budowa sieci kanalizacji deszczowej, sanitarnej oraz sieci wodociągowej, sieci teletechnicznej, linii światłowodowej), ▪ Przeprowadzenie kampanii promocyjnych dotyczących terenów przeznaczonych pod inwestycje, ▪ Aktywizacja gospodarcza obszarów zdegradowanych, ponowne ich wykorzystanie, ▪ Opracowanie i wdrożenie systemu ulg podatkowych oraz innych form wsparcia dla nowo powstających podmiotów gospodarczych oraz przedsiębiorstw, które zwiększają zatrudnienie na lokalnym rynku pracy. ▪ Rozwój współpracy między przedsiębiorcami a Urzędem Miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zwiększenie terenów inwestycyjnych wyposażonych w niezbędną infrastrukturę techniczną, ▪ Przywrócenie funkcji gospodarczych nieużytkom miejskim, ▪ Zwiększenie liczby przedsiębiorców na terenie Miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba nowych podmiotów zarejestrowanych w roku raportowym (wg REGON), ▪ Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych, ▪ Liczba przeprowadzonych akcji promocyjnych/rocznie ▪ Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych, ▪ Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje, ▪ Liczba przedsiębiorstw otrzymujących, wsparcie niefinansowe, ▪ Liczba podjętych działań /rocznie.

Cel strategiczny I: PRZEDSIĘBIORCZY ŻAGAŃ NOWOCZESNYM I ATRAKCYJNYM MIEJSCEM DLA INWESTORÓW

<p>1.4 Promocja i podniesienie atrakcyjności gospodarczej i konkurencyjności Żagania. Budowanie rozpoznawalności Miasta Żagań w bezpośrednim i dalszym otoczeniu gospodarczym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Promocja działań związanych z rozwojem przedsiębiorczości w ramach Żagańskiej Strefy Przemysłowej (w tym działania w ramach ŻŻOF), ▪ Intensyfikacja działań związanych z promocją inwestycyjną i gospodarczą regionu (np. udział w targach lokalnych przedsiębiorców, ▪ Organizowanie konkursów promujących lokalną przedsiębiorczość. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aktywizacja gospodarcza mieszkańców, ▪ Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i gospodarczej regionu. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba nowych podmiotów zarejestrowanych w roku raportowym (wg REGON), ▪ Liczba przeprowadzonych akcji promocyjnych/rocznie, ▪ Liczba przeprowadzonych konkursów/rocznie.
<p>1.5 Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Żagania poprzez poprawę przepustowości i sprawności infrastruktury transportowej (w tym poprawiona dostępność transportowa w ruchu kolejowym).</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podejmowanie działań ukierunkowanych na poprawę powiązań komunikacyjnych i spójność regionalnego układu komunikacyjnego, tym działania w ramach ŻŻOF, ▪ Działania zapewniające alternatywę dla transportu drogowego w celu odciążenia układu komunikacyjnego oraz ograniczenia negatywnego wpływu na otoczenie ▪ Budowa oraz modernizacja infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą ▪ Inwestycje w zakresie modernizacji połączeń sieci kolejowych, zakup nowego taboru oraz rewitalizacja linii kolejowych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Żagania, ▪ Poprawa przepustowości i sprawności infrastruktury transportowej w tym kolejowej. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg, ▪ Całkowita długość nowych dróg ▪ Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych.

Cel strategiczny I: PRZEDSIĘBIORCZY ŻAGAŃ NOWOCZESNYM I ATRAKCYJNYM MIEJSCEM DLA INWESTORÓW

<p>1.6 Rozwój społeczeństwa informacyjnego Żagania przez zwiększone wykorzystanie technologii informacyjno – komunikacyjnych i systemów teleinformatycznych m.in. w administracji publicznej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Upowszechnianie dostępu do Internetu, ▪ Udostępnienie szerokiego zakresu usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną, ▪ Inwestycje dotyczące archiwizacji cyfrowej oraz udostępniania on-line zasobów administracji publicznej, ▪ U uruchomienie platform wymiany informacji pomiędzy podmiotami (administracja publiczna, przedsiębiorstwa, ośrodki zdrowia, służby porządkowe i ratownicze oraz mieszkańcami) zapewniających bezpieczeństwo przesyłanych danych. ▪ U uruchomienie platformy/komunikacji dla mieszkańców/turystów: wydarzenia, oferta kulturalna, itp. ▪ Inwestycje w infrastrukturę służącą zwiększeniu stopnia cyfryzacji, komunikacji i bezpieczeństwa przechowywania danych, ▪ Podniesienie standardu obsługi mieszkańców w instytucjach miejskich 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzmocnienie aktywności i zaangażowania mieszkańców Żagania w życie publiczne, ▪ Szeroki zakres usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną, ▪ Rozwijanie narzędzi e-komunikacji z mieszkańcami, ▪ Dostęp do e-usług publicznych mieszkańców w tym osobom z różnego rodzaju niepełnosprawnością, ▪ Dostęp do aktualnych informacji o wydarzeniach w Żaganiu, ▪ Zwiększenie dostępności usług publicznych, ▪ Poprawa poziomu obsługi mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba osób obsługiwanych przez platformy elektroniczne (w podziale na usługi), ▪ Liczba uruchomionych systemów teleinformatycznych w podmiotach wykonujących zadania publiczne, ▪ Liczba usług publicznych udostępnionych on-line, ▪ Liczba podmiotów, które udostępniły on-line informacje sektora publicznego, ▪ Kwota inwestycji związanych z cyfryzacją usług, ▪ Liczba wdrożonych aplikacji dla mieszkańców [szt.], ▪ Liczba usług publicznych prowadzonych w ramach systemu e-usług [szt.]
---	--	--	---

Źródło: opracowanie własne.

Cel strategiczny II. PROEKOLOGICZNY ŻAGAŃ - MIEJSCEM PRZYJAZNYM DLA ŚRODOWISKA.

**Bardziej bezpieczny dla środowiska niskoemisyjny Żagań.
Nowoczesny, ekologiczny transport w Żaganiu
Żagań dbający o środowisko naturalne i proekologiczny rozwój
Świadomi ekologicznie mieszkańcy
Efektywna gospodarka odpadami**

- 2.1 Przejście na gospodarkę niskoemisyjną poprzez wytworzenie odnawialnych źródeł energii.
- 2.2 Wsparcie inteligentnych rozwiązań proekologicznych (w tym inteligentne sieci elektroenergetyczne i gazowe, magazynowanie energii) celem zwiększenia efektywności energetycznej budynków w sektorze publicznym i mieszkaniowym.
- 2.3 Realizacja optymalnych rozwiązań dotyczących wzrostu dostępności nowoczesnych przewozów publicznego transportu zbiorowego (wzrost liczby taboru nisko i zeroemisyjnego, intermodalnego), ograniczeniu odpływu pasażerów komunikacji publicznej oraz ograniczeniu niskiej emisji zanieczyszczeń z komunikacji.
- 2.4 Wsparcie wdrożenia systemów wysokosprawnej kogeneracji w Żaganiu.
- 2.5 Promowanie adaptacji do zmian klimatu (w tym ochrona przed suszą i powodzią), przeciwdziałanie katastrofom naturalnym a także ochrona różnorodności biologicznej Żagania.
- 2.6 Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców.
- 2.7 Efektywna gospodarka odpadami komunalnymi oraz zrównoważona gospodarka wodna i ściekowa.

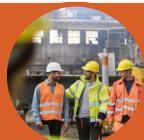
Cel II zakłada proekologiczny rozwój Miasta. Dużym problemem w Mieście jest dość niska jakość powietrza atmosferycznego, stąd wszelkie działania Miasta będą nastawione na promowanie Odnawialnych Źródeł Energii, czy rozwój terenów zieleni m.in. poprzez tworzenie parków portfelowych, sadzenie nowych drzew i krzewów, zakładanie łąk kwietnych w parkach, zakładanie nowych terenów zieleni oraz zwiększenie bioróżnorodności, rozwój świadomości ekologicznej mieszkańców i programów proekologicznych dla mieszkańców.

Nadrzędnym celem będzie rozwój przyjaznego środowiska intermodalnego, niskoemisyjnego transportu. Duże znaczenie dla środowiska będzie stanowiło zwiększenie wykorzystania transportu publicznego, w tym roweru miejskiego jako środka transportu.

Dążąc do efektywnej gospodarki odpadami, Miasto Żagań będzie prowadziło działania celem zwiększenia stopnia recyklingu i segregacji odpadów komunalnych. Jednym z priorytetów będzie zrównoważona gospodarka wodna i ściekowa. Poprawa stanu środowiska stanowić będą źródło systematycznego podnoszenia jakości życia mieszkańców.

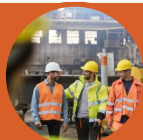
Tabela 3. Cele strategiczne i cele operacyjne - dla obszaru Proekologiczny Żagań- miejscem przyjaznym dla środowiska.

 Cel strategiczny II: PROEKOLOGICZNY ŻAGAŃ - MIEJSCEM PRZYJAZNYM DLA ŚRODOWISKA			
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
2.1 Przejście na gospodarkę niskoemisyjną poprzez wytworzenie odnawialnych źródeł energii.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realizacja programu montażu instalacji fotowoltaicznych oraz programu wymiany nieefektywnych źródeł ciepła, opartych o paliwa stałe na źródła odnawialne lub gazowe, ▪ Budowa/modernizacja systemów ciepłowniczych i chłodniczych (sieci) wraz z magazynami ciepła, ▪ Poprawa efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach (wraz z audytem), inwestycje ograniczające zużycie energii, odzyskiwanie energii w procesie produkcyjnym, zastosowanie efektywnych energetycznie technologii, kompleksowa modernizacja energetyczna budynków w przedsiębiorstwach, wymiana urządzeń na energooszczędne wraz z instalacją urządzeń OZE, ▪ ujednoczony system monitoringu powietrza, ▪ budowa nowych źródeł wytwórczych - ciepłych oraz wytwarzających energię elektryczną (źródła wykorzystujące energię geotermalną, wiatrową, wodną, słoneczną oraz energię pochodzącą z biomasy i biogazu, ▪ Wdrażanie działań zawartych w strategiach niskoemisyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa jakości środowiska naturalnego, ▪ Wymiana tradycyjnych źródeł ciepła na ekologiczne, ▪ Wzrost znaczenia fotowoltaiki w Żaganiu, ▪ Poprawa efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poziom PM 10, 5 i 2,5 w powietrzu - mierzone na terenie Żagania w wybranych lokalizacjach w roku kalendarzowym, ▪ Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE na budynkach instytucji publicznych, ▪ Liczba dokonanych wymian źródeł ciepła (kopciuchów) (szt.), ▪ Ilość i wartość przeprowadzonych inwestycji w ochronie środowiska w poszczególnych kategoriach/ rocznie, ▪ Moc dokonanych instalacji OZE na budynkach mieszkalnych.
2.2 Wsparcie inteligentnych rozwiązań proekologicznych celem zwiększenia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Termomodernizacja wielorodzinnych budynków 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Termomodernizacja budynków w Żaganiu, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków

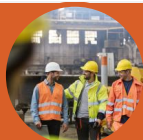
Cel strategiczny II: PROEKOLOGICZNY ŻAGAŃ - MIEJSCEM PRZYJAZNYM DLA ŚRODOWISKA

<p>efektywności energetycznej budynków w sektorze publicznym i mieszkaniowym.</p>	<p>mieszkaniowych oraz budynków użyteczności publicznej, w tym termomodernizacja budynków szkolnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Budowa inteligentnych energooszczędnych systemów oświetlenia w budynkach użyteczności publicznej oraz kompleksowe oświetlenie na terenie miasta z zastosowaniem LED. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwój energooszczędnego oświetlenia w mieście. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii, ▪ Liczba zmodernizowanych budynków użyteczności publicznej [szt.]/rocznie, ▪ Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych, ▪ Liczba wymienionych oprav oświetlenia LED.
<p>2.3 Realizacja optymalnych rozwiązań dotyczących wzrostu dostępności nowoczesnych przewozów publicznego transportu zbiorowego (wzrost liczby taboru nisko i zeroemisyjnego, intermodalnego), ograniczeniu odpływu pasażerów komunikacji publicznej oraz ograniczeniu niskiej emisji zanieczyszczeń z komunikacji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realizacja inwestycji z zakresu ekologicznego transportu publicznego oraz powiązanej z nim infrastruktury (w tym ścieżki rowerowe, zintegrowane centra przesiadkowe, wspólny bilet oraz obiekty typu Park & Ride, Bike & Ride oraz systemu stacji rowerów miejskich, ▪ Poprawa komunikacji autobusowej poprzez zwiększenie ilości sieci autobusów komunikacji miejskiej oraz umożliwienie dojazdu na tereny podmiejskie, ▪ Współpraca z innymi podmiotami w celu usprawnienia transportu, ▪ Promowanie niskoemisyjnego transportu, ▪ Zakup autobusów niskoemisyjnych na potrzeby organizacji nowoczesnego, przyjaznego środowisku transportu publicznego, ▪ Rozbudowa infrastruktury do ładowania i tankowania pojazdów zeroemisyjnych i niskoemisyjnych, ▪ Zwiększenie udziału transportu kolejowego w przewozach pasażerskich poprzez budowę i przebudowę połączeń, w tym przywrócenie połączeń 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa dostępności komunikacyjnej, ▪ Poprawa organizacji ruchu komunikacyjnego w Mieście, ▪ Zmniejszenie natężenia ruchu drogowego w centrum, ▪ Rozwój elektromobilności, ▪ Ograniczenie emisji spalin i innych szkodliwych substancji do atmosfery, ▪ Utworzenie sieci tras rowerowych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wydatki bieżące na lokalny transport zbiorowy w przeliczeniu na 1 mieszkańca [zł/os.], ▪ Wydatki majątkowe na lokalny transport zbiorowy w przeliczeniu na 1 mieszkańca [zł/os.] , ▪ Liczba stacji roweru miejskiego na terenie miasta [szt.], ▪ Długość nowych tras rowerowych w km/rocznie, ▪ Liczba nowych połączeń linii MZK/ rocznie, ▪ Liczba zakupionych biletów MZK/ rocznie, ▪ Liczba zakupionych autobusów niskoemisyjnych lub zeroemisyjnych [szt.], ▪ Liczba przywróconych połączeń kolejowych [szt.]. ▪ Stacje ładowania pojazdów (w tym autobusów) [szt.].

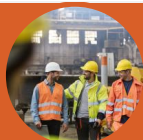
Cel strategiczny II: PROEKOLOGICZNY ŻAGAŃ - MIEJSCEM PRZYJAZNYM DLA ŚRODOWISKA

	<p>kolejowych oraz połączeń kolejowych z portami lotniczymi,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwój infrastruktury dla ruchu niezmotoryzowanego (np. strefy wolne od ruchu kołowego np. w ścisłym centrum Żagania, strefowe uspokojenie ruchu, drogi i pasy rowerowe, spójne sieci tras rowerowych z infrastrukturą towarzyszącą, likwidacja utrudnień i zagrożeń w ruchu pieszym, tworzenie bezkolizyjnych, ciągłych i bezpośrednich tras pieszych), ▪ Budowa lub przebudowa infrastruktury dla rozwoju ekologicznego transportu publicznego, w tym ścieżki rowerowe. 		
<p>2.4 Wsparcie wdrożenia systemów wysokosprawnej kogeneracji w Żaganiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Działania polegające na budowie lub przebudowie jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w wysokosprawnej kogeneracji, ▪ Budowa lub przebudowa jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w wysokosprawnej kogeneracji z OZE, ▪ Budowy przyłączy do sieci ciepłowniczej oraz elektroenergetycznej dla powyższych typów inwestycji, ▪ Budowa instalacji do produkcji biokomponentów i biopaliw a także rozbudowę i modernizację elektroenergetycznej sieci dystrybucyjnej. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Promowanie wykorzystania wysokosprawnej kogeneracji, ▪ Rozwój jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w wysokosprawnej kogeneracji. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w ramach kogeneracji.
<p>2.5 Promowanie adaptacji do zmian klimatu (w tym ochrona przed suszą i powodzią), przeciwdziałanie katastrofom naturalnym a także ochrona różnorodności biologicznej Żagania.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Działania dotyczące zabezpieczenia obszarów miejskich przed niekorzystnymi zjawiskami pogodowymi i ich następstwami (np. zagospodarowanie wód opadowych, w tym: systemy zbierania i retencjonowania wody 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zabezpieczenia obszarów miejskich przed niekorzystnymi zjawiskami pogodowymi i ich następstwami, ▪ Przywrócenie właściwego stanu ochrony siedliskom przyrodniczym oraz wzrost 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba ludności odnoszących korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej/wartość inwestycji, ▪ Liczba urządzeń dla celów ochrony przeciwpowodziowej,

Cel strategiczny II: PROEKOLOGICZNY ŻAGAŃ - MIEJSCEM PRZYJAZNYM DLA ŚRODOWISKA

	<p>opadowej, zapobieganie uszczelnianiu gruntu).</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwój infrastruktury, oraz modernizację urządzeń przeciwpowodziowych i innych urządzeń w celu ochrony przed powodzią, a także przeciwdziałania skutkom suszy, ▪ Opracowanie i realizacja wielowariantowej koncepcji zabezpieczenia przeciwpowodziowego miasta Żagań, ▪ Tworzenie centrów ochrony różnorodności biologicznej na obszarach miejskich oraz pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime, inwestycje w banki genowe, parki miejskie, ogrody botaniczne, eko-parki. ▪ Zachowanie lub przywracanie właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz populacji zagrożonych gatunków. 	<p>populacji zagrożonych gatunków</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba jednostek służb ratowniczych wyposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof, ▪ Powierzchnia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony.
<p>2.6 Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Działania edukacyjne i kampanie promujące dotyczące oszczędności energii i zrównoważonego budownictwa, ▪ Działania promocyjne, kampanie na rzecz zachęcenia mieszkańców do podróży pieszej i rowerowej oraz komunikacji zbiorowej (MZK i PKP), ▪ Promocja, doradztwo, podnoszenie świadomości i wiedzy mieszkańców, i przedsiębiorców, władz lokalnych w zakresie efektywności energetycznej i wykorzystania OZE, ▪ Promowanie zwiększenia powierzchni zielonych wśród mieszkańców (akcje mają na celu organizację nasadzeń i zagospodarowanie terenów zielonych). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwój proekologicznych zachowań, ▪ Poczucie odpowiedzialności za stan środowiska naturalnego, ▪ Zwiększenia zainteresowania do korzystania z alternatywnych form komunikacji oraz komunikacji publicznej, ▪ Racjonalne korzystanie z zasobów środowiskowych i ochrona zasobów nieodnawialnych, ▪ Poprawa życia mieszkańców i wzrost bioróżnorodności. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba przeprowadzonych akcji edukacyjnych/rocznie, ▪ Liczba przeprowadzonych akcji promocyjnych/rocznie, ▪ Liczba zakupionych biletów MZK i PKP/rocznie, ▪ Liczba inicjatyw promujących komunikację rowerową i publiczną/rocznie, ▪ Liczba inicjatyw promujących zwiększenia powierzchni zielonych/rocznie.

Cel strategiczny II: PROEKOLOGICZNY ŻAGAŃ - MIEJSCEM PRZYJAZNYM DLA ŚRODOWISKA

<p>2.7 Efektywna gospodarka odpadami komunalnymi oraz zrównoważona gospodarka wodna i ściekowa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wsparcie systemów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, ▪ Budowa nowej oczyszczalni ścieków bądź modernizacja już istniejącej oczyszczalni ścieków, ▪ Wsparcie instalacji mechaniczno-biologicznych przetwarzania odpadów, ▪ Likwidacja dzikich składowisk, ▪ Poprawa gospodarki odpadami niebezpiecznymi (projekty głównie w zakresie usuwania i unieszkodliwienia azbestu), ▪ Opracowanie i wdrażanie dokumentów strategicznych i planistycznych w zakresie gospodarowania wodami oraz ochrony zasobów wodnych, ▪ Inwestycje w infrastrukturę zagospodarowania wód opadowych - ogrody deszczowe, stawy retencyjne, zielone przystanki. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zwiększenia stopnia recyklingu i segregacji odpadów komunalnych, ▪ Dążenie do ograniczenia wytwarzania odpadów komunalnych, ▪ Zwiększenie poziomu recyklingu odpadów komunalnych, ▪ Efektywna gospodarka odpadami, ▪ Rozwój zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej, ▪ Ochrona zasobów wodnych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba nowo powstałych punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych/rocznie, ▪ Ilość zutylizowanych odpadów w m³/rocznie, ▪ Liczba nowych przyłączy, gospodarstw domowych korzystających z ulepszanego oczyszczania ścieków, ▪ Liczba nowych gospodarstw domowych korzystających z ulepszanego zaopatrzenia w wodę, ▪ Poziom odzysku i recyklingu odpadów.
---	---	---	---

Źródło: opracowanie własne.

Cel strategiczny III. ŻAGAŃ - MIASTO DLA MIESZKAŃCÓW O SILNIEJSZYM WYMIARZE SPOŁECZNYM.

Atrakcyjny rynek pracy
Żagań oferujący wysoką jakość usług społecznych
Efektywny i cyfrowy system edukacji
Sprawna opieka zdrowotna

- 3.1 Podniesienie zdolności do zatrudnienia osób pozostających bez pracy znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy (tj. kobiet, osób w wieku 50 lat i więcej, z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotnych i osób o niskich kwalifikacjach) oraz poprawa sytuacji zawodowej osób pracujących znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy.
- 3.2 Łagodzenie skutków pozostawania bez zatrudnienia osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy przez rozszerzenie form wsparcia samozatrudnienia.
- 3.3 Wzrost aktywności zawodowej osób wyłączonych z rynku pracy z powodu opieki nad małymi dziećmi.
- 3.4 Zwiększenie dostępności wysokiej jakości usług społecznych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym przemocą w rodzinie, osób o specjalnych potrzebach, osób będących w kryzysie.

- 3.5 Ograniczenie skutków zmiany struktury ludności przez integrację społeczną oraz dostosowanie poziomu usług publicznych do wieku, potrzeb, oczekiwań mieszkańców.
- 3.6 Spójna, przyjazna polityka senioralna.
- 3.7 Zwiększenie liczby miejsc i przestrzeni przeznaczonych dla rozwoju społecznego.
- 3.8 Rozwój współpracy z NGO.
- 3.9 Wsparcie wdrożenia programów zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.
- 3.10 Wsparcie dostępu do nowoczesnego kształcenia na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie, w tym edukacji nieformalnej.
- 3.11 Elastyczne dostosowywanie kształcenia do potrzeb rynku pracy, dostęp do nowoczesnego kształcenia na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie, w tym edukacji nieformalnej.
- 3.12 Podniesienie jakości kształcenia przez skuteczne wspieranie kadry pedagogicznej w rozwoju zawodowym.
- 3.13 Satysfakcjonujący dla mieszkańców Żagania system ochrony zdrowia poprzez rozwój oferty świadczeń zdrowotnych, w tym promocję zdrowia psychicznego (profilaktyka i leczenie zaburzeń psychicznych wśród dzieci i młodzieży - również w reakcji na sytuacje powodowane przez skutki pandemii Covid-19).
- 3.14 Rozwój i promocja zintegrowanych programów profilaktyki zdrowotnej oraz wykorzystanie nowoczesnych technologii zwiększających zakres i dostępność oferty.

Czynnikami poprawiającymi jakość życia mieszkańców jest rozwój oferty edukacyjnej, zdrowotnej oraz innych usług społecznych. W Żaganiu, podobnie jak w całym kraju, obserwuje się zjawisko starzenie się społeczeństwa. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przewyższyła już liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym. Nadrzędnym celem jest ograniczenie skutków zmiany struktury ludności przez integrację społeczną oraz dostosowanie poziomu usług publicznych do wieku, potrzeb, oczekiwań mieszkańców. Dlatego oferta społeczna powinna odpowiadać na potrzeby każdej grupy społeczności: zawodowej, wiekowej czy zróżnicowanej ze względu na płeć, sytuację rodzinną lub materialną, a także osób narażonych na wykluczenie społeczne. W działania w zakresie kształtowania polityki społecznej należy mieć na względzie przeciwdziałanie niekorzystnym trendów demograficznym m.in. rozwój atrakcyjnych miejsc pracy, zatrzymanie odpływu młodzieży, budowanie przyjaznego i pozytywnego wizerunku miasta, atrakcyjnego zarówno dla mieszkańców jak i potencjalnych przyjezdnych.

Poprawę jakości usług społecznych powinna również dostarczać infrastruktura społeczna i techniczna uwzględniająca potrzeby osób starszych, chorych i z niepełnosprawnością a także osób zagrożonych wykluczeniem społecznym przemocą w rodzinie, osób niepełnosprawnych, osób będących w kryzysie. Ważnym elementem do osiągnięcia celu jest również zwiększenie świadomości i aktywności zawodowej mieszkańców.

W projektowaniu nowoczesnej edukacji ważne są eksperymentalne i innowacyjne formy kształcenia a celem daleko idącym - elastyczne dostosowywanie kształcenia do potrzeb rynku pracy. Celem efektywnego i cyfrowego systemu edukacji jest kształtowanie umiejętności cyfrowych w edukacji oraz wykorzystywanie nowoczesnych technologii w nauce zdalnej. Ważne jest zapewnienie zajęć dodatkowych celem rozwoju pasji i indywidualnych potrzeb dzieci i młodzieży.

Czynniki społeczne mają również wpływ na rozwój w dłuższej perspektywie. Zaangażowani mieszkańcy, gotowi do budowania relacji społecznych, tworzą istotną podstawę do rozwoju społecznego i gospodarczego Miasta. Aktywne społeczeństwo to kapitał organizacji pozarządowych, działających na rzecz rozwoju lokalnego i podniesienia poziomu życia mieszkańców.

Cel strategiczny III zakłada zatem działania w zakresie poprawy jakości opieki, edukacji i wychowania, rozwoju oferty zdrowotnej. Zapewnienie wysokiej jakości usług to zasadnicze wyzwanie stojące przed jednostkami ochrony zdrowia, które chcą się utrzymać i doskonalić na coraz bardziej konkurencyjnym rynku usług zdrowotnych. Miasto Żagań zapewni mieszkańcom dostęp do zintegrowanych programów profilaktyki zdrowotnej, a przy wykorzystaniu nowoczesnych

technologii zwiększy zakres i dostępność oferty świadczeń zdrowotnych, w tym promocję zdrowia psychicznego.

Kapitał społeczny to przede wszystkim więzi międzyludzkie, stopień zaufania między nimi, a także umiejętność i chęć współdziałania. Wpływa to na jakość rządzenia w Mieście, zwiększa poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu Miasta, a także przyczynia się do ograniczenia patologii i wykluczenia społecznego.

Działania Miasta skierowane będą również na wsparcie działalności organizacji pozarządowych. Inicjatywy oddolne będą szerzej wspierane, zarówno merytorycznie jak i organizacyjnie.

Tabela 4. Cele strategiczne i cele operacyjne - dla obszaru Żagań – miasto dla mieszkańców o silniejszym wymiarze społecznym.

 Cel strategiczny III: ŻAGAŃ – MIASTO DLA MIESZKAŃCÓW O SILNIEJSZYM WYMIARZE SPOŁECZNYM			
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<p>3.1 Podniesienie zdolności do zatrudnienia osób pozostających bez pracy znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy (tj. kobiet, osób w wieku 50 lat i więcej, osób o specjalnych potrzebach, długotrwale bezrobotnych i osób o niskich kwalifikacjach) oraz poprawa sytuacji zawodowej osób pracujących znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zwiększenie dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy w Żaganiu, poprzez aktywizację zawodową osób pozostających bez pracy (zwłaszcza dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy: kobiet, osób młodych, osób starszych, osób długotrwale bezrobotnych i osób o niskich kwalifikacjach i kompetencjach, osób o specjalnych potrzebach). ▪ Działania służące wydłużeniu zdolności do pracy osób starszych, uwzględniające zarządzanie wiekiem w przedsiębiorstwach, rozwijanie kompetencji osób starszych, ▪ Realizacja zintegrowanych programów społecznych mających na celu ograniczenie liczby osób bezrobotnych na terenie Żagania oraz podnoszenie aktywności zawodowej osób o specjalnych potrzebach. ▪ Wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców i rozwijanie lokalnego rynku pracy poprzez działania prowadzące do integracji osób młodych w tym absolwentów, poprzez 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy ▪ Wydłużeniu zdolności do pracy i aktywizacja osób starszych, ▪ Ograniczenie liczby osób bezrobotnych na terenie Żagania, ▪ Podnoszenie aktywności zawodowej osób o specjalnych potrzebach, ▪ Zatrzymanie absolwentów na lokalnym rynku pracy, ▪ Redukcja skutków spowolnienia gospodarczego i przeciwdziałanie wzrostowi bezrobocia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stopa bezrobocia rejestrowanego, ▪ Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na terenie Żagania, ▪ Liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem przez PUP/rocznie.

Cel strategiczny III: ŻAGAŃ – MIASTO DLA MIESZKAŃCÓW O SILNIEJSZYM WYMIARZE SPOŁECZNYM

	<p>organizowanie zajęć/warsztatów kursów i szkoleń u lokalnych pracodawców pod kątem zatrzymania ich na lokalnym rynku pracy,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Działania mające na celu redukcję skutków spowolnienia gospodarczego i przeciwdziałanie wzrostowi bezrobocia, spowodowanych pandemią COVID-19, w postaci dofinansowania wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne i części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej. 		
<p>3.2 Łagodzenie skutków pozostawania bez zatrudnienia osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy przez rozszerzenie form wsparcia samozatrudnienia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Promowania samozatrudnienia, ▪ Organizowanie usług szkoleniowych (indywidualne i grupowe) dla zainteresowanych prowadzeniem działalności gospodarczej (przygotowanie do samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aktywizacja gospodarcza mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba beneficjentów ostatecznych objętych wsparciem ze środków zewnętrznych. ▪ Dochody w budżecie miasta z tytułu podatku od działalności gospodarczej (CIT) w zł; ▪ Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do CEIDG (posiadających główne miejsce działalności na terenie Żagania).
<p>3.3 Wzrost aktywności zawodowej osób wyłączonych z rynku pracy z powodu opieki nad małymi dziećmi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budowanie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym (elastyczny wymiar czasu pracy, praca w niepełnym wymiarze, praca na odległość), ▪ Zwiększanie dostępu do opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz w wieku do rozpoczęcia przygotowania przedszkolnego, ▪ Działania mające na celu wsparcie dla innych niż instytucjonalne, form opieki nad dziećmi (m.in. instytucji opiekuna dziennego a także 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Powrót do aktywności zawodowej osób wyłączonych z rynku pracy z powodu opieki nad małymi dziećmi, ▪ Rozwój pozainstytucjonalnych form opieki nad dziećmi np. instytucji opiekuna dziennego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poziom bezrobocia, ▪ Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

Cel strategiczny III: ŻAGAŃ – MIASTO DLA MIESZKAŃCÓW O SILNIEJSZYM WYMIARZE SPOŁECZNYM

	wykorzystanie potencjału seniorów).		
3.4 Zwiększenie dostępności wysokiej jakości usług społecznych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym przemocą w rodzinie, osób o specjalnych potrzebach, osób będących w kryzysie.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wsparcie zintegrowanych form i nowoczesnych narzędzi do realizacji polityki społecznej, ▪ Wsparcie dla tworzenia, adekwatnie do potrzeb lokalnych, powstawania nowych ośrodków interwencji kryzysowej z miejscami schronienia, także dla osób doświadczających przemocy. ▪ Rewitalizacja społeczna, rozwój usług na rzecz rozwoju zintegrowanej rodziny, w tym rozwój usług asysty rodzinnej oraz np. nadanie nowych oczekiwanych funkcji istniejącym obiektom. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wysokiej jakości usługi społeczne. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, osób o specjalnych potrzebach, pozbawionych właściwej opieki rodzicielskiej - objętych wsparciem, ▪ Liczba beneficjentów ostatecznych objętych wsparciem ze środków zewnętrznych, ▪ Liczba osób korzystających z placówek wsparcia dziennego w tym Domu Dziennego Pobytu, Klubu Seniora itp.
3.5 Ograniczenie skutków zmiany struktury ludności przez integrację społeczną oraz dostosowanie poziomu usług publicznych do wieku, potrzeb, oczekiwań mieszkańców.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Inicjowanie działań sprzyjających spowolnieniu negatywnych tendencji demograficznych (pomoc w tworzeniu nowych, atrakcyjnych miejsc pracy, przez poprawę atrakcyjności miasta itp.) ▪ Potrzeba wspomagania modelu rodziny wielopokoleniowej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stworzenie odpowiednich warunków do życia i zamieszkania dla rodzin z dziećmi. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba ludności ogółem, ▪ Odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców Żagania, ▪ Przyrost naturalny ludności, ▪ Saldo migracji (różnica między liczbą zameldowań i wymeldowań).
3.6 Spójna, przyjazna polityka senioralna.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tworzenie nowych form współpracy i wymiany informacji integrujących aktywnych seniorów - wzajemna inspiracja, wymiana doświadczeń (UTW, Kluby Seniora, inne organizacje pozarządowe), ▪ Tworzenie warunków zapewniających osobom starszym jak najdłuższe przebywanie w miejscu zamieszkania, m.in. poprzez podnoszenie jakości usług opiekuńczych i wypracowanie standardów usług opiekuńczych, ▪ Budowa nowych i zwiększenie zakresu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pobudzania aktywności i integracja seniorów, ▪ Zapewnienie seniorom miejsca w placówkach dla seniorów i ośrodkach opiekuńczo – mieszkalnych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba osób korzystających z Karty Seniora, ▪ Liczba beneficjentów korzystających z Domu Seniora, ▪ Liczba członków UTW i Klubu Seniora.

Cel strategiczny III: ŻAGAŃ – MIASTO DLA MIESZKAŃCÓW O SILNIEJSZYM WYMIARZE SPOŁECZNYM

	<p>działania istniejących placówek dla seniorów i ośrodków opiekuńczo – mieszkalnych (np. Dom Seniora)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Karta seniora (zniżki na produkty, usługi, atrakcje, itp.) ▪ Projektowanie i podejmowanie działań sprzyjających aktywizacji seniorów korzystających z oferty ośrodków wsparcia dziennego, klubów seniora. 		
3.7 Zwiększenie liczby miejsc i przestrzeni przeznaczonych dla rozwoju społecznego	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wyznaczenie i zagospodarowanie ogólnodostępnych terenów rekreacyjno - wypoczynkowych (np. wzdłuż rzeki Bóbr i rzeki Czarna Wielka, z dopuszczeniem realizacji ścieżek pieszo-rowerowych, infrastruktury technicznej i urządzenia terenów aktywności związanej z rekreacyjno-sportowym korzystaniem z wody), ▪ Udostępnienie nowych przestrzeni i nadanie nowych funkcjonalności obiektom (m.in., obiekt Ratusza, obiekt Oranżerii w ŻPK, wyspa parkowa wraz kąpieliskiem). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zwiększenie przestrzeni publicznych na rozwój tkanki społecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba nowo zagospodarowanych miejsc, obiektów wyk. na cele społeczne/rocznie, ▪ Liczba dokonanych inwestycji instalacji urządzeń (liczba beneficjentów). ▪ Kwota inwestycji Żagania, w podziale na typy zadań w celu strategicznym.
3.8 Rozwój współpracy z NGO.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wspieranie działalności organizacji pozarządowych i realizowanych przez nie projektów oraz współpraca przy ich realizacji, ▪ Utworzenie interaktywnej platformy prezentującej ofertę kulturalną, społeczną, sportową i turystyczną (w tym w ramach współpracy gmin w ŻŻOF). ▪ Rozwój skoordynowanych działań wolontariackich, ▪ Wychowywanie „liderów” społecznych, szkoła liderów (dla dzieci i młodzieży). ▪ Tworzenie warunków do społecznej aktywności organizacji pozarządowych, ▪ Zwiększenie liczby miejsc „aktywności lokalnej”. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych działających w mieście, ▪ Zwiększenie poziomu włączenia społecznego, ▪ Zwiększenie dostępności usług publicznych, ▪ Zwiększenie poziomu uczestnictwa mieszkańców w życiu Żagania. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba wolontariuszy działających w mieście [os.], ▪ Liczba utworzonych miejsc „aktywności lokalnej” [szt.], ▪ Liczba mieszkańców uczestniczących w głosowaniu na budżet obywatelski, ▪ Liczba zrealizowanych projektów [szt.] i kwota budżetu obywatelskiego [w zł].

Cel strategiczny III: ŻAGAŃ – MIASTO DLA MIESZKAŃCÓW O SILNIEJSZYM WYMIARZE SPOŁECZNYM

	<ul style="list-style-type: none"> Wsparcie koordynacji współpracy NGO (w tym w ramach współpracy gmin w ŻŻOF). 		
3.9 Wsparcie wdrożenia programów zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.	<ul style="list-style-type: none"> Stworzenie dodatkowej oferty spędzania wolnego czasu na terenie Żagania przy zaangażowaniu i pomocy organizacji pozarządowych, Zwiększenia wykorzystania potencjału instytucji kultury na potrzeby edukacji, Wsparcie żagańskich szkół w organizacji zajęć dodatkowych 	<ul style="list-style-type: none"> Rozwój programów zajęć pozalekcyjnych dla dzieci, Rozwój zainteresowań dzieci i młodzieży, Zagospodarowanie czasu wolnego. 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba nowych zajęć org. przez instytucje publiczne, Liczba zajęć pozalekcyjnych.
3.10 Zapewnianie najlepszych warunków do wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, zdobywanie umiejętności i uczenia się przez całe życie, w tym edukacji nieformalnej	<ul style="list-style-type: none"> Wprowadzanie innowacyjnych metod i technik oraz rozwój programów edukacyjnych w szkołach podstawowych i przedszkolach Promowanie elastycznych form podnoszenia i nabywania nowych kompetencji, potwierdzania kwalifikacji, ułatwienia zmian kariery i promowania mobilności zawodowej Budowa innowacyjnego systemu kształcenia poprzez tworzenie bazy doświadczeń i przygotowanie szkół do nauczania eksperymentalnego (ćwiczenia praktyczne, terenowe, doświadczenia). Tworzenie nowych kierunków kształcenia, w tym rozwój edukacji tematycznej i profilowanej Wzmacnianie współpracy szkół z rodzicami. 	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa warunków nauczania w szkołach podstawowych i przedszkolach, Innowacyjny system kształcenia, Zaangażowanie i aktywność rodziców w działania edukacyjne i wychowawcze dzieci. 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba uczniów w podziale na typy szkół w Żaganiu, Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w szkołach [%], Liczba szkół/placówek objętych wsparciem ze środków zewnętrznych.
3.11 Elastyczne dostosowywanie kształcenia do potrzeb rynku pracy, dostęp do nowoczesnego kształcenia na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie, w tym edukacji nieformalnej.	<ul style="list-style-type: none"> Kształcenie zawodowe i praktyczna nauka zawodu prowadzone we współpracy z przedsiębiorcami z terenu gminy m. Żagań. Zapewnienie edukacji włączającej na wszystkich etapach edukacji 	<ul style="list-style-type: none"> Elastyczne dostosowywanie kształcenia do potrzeb rynku pracy, Gotowość do wykonywania pracy zdalnej. 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba uczniów w podziale na typy szkół w Żaganiu, Liczba szkół/placówek objętych wsparciem ze środków zewnętrznych.

Cel strategiczny III: ŻAGAŃ – MIASTO DLA MIESZKAŃCÓW O SILNIEJSZYM WYMIARZE SPOŁECZNYM

	<ul style="list-style-type: none"> ■ Kształtowanie umiejętności cyfrowych w edukacji, wykorzystywanie w większym stopniu nowoczesnych technologii (w nauce zdalnej), ■ Działania poprawiające jakość infrastruktury służącej do szkoleń zawodowych w ramach pozaszkolnych form kształcenia ustawicznego i praktycznego, 		
3.12 Podniesienie jakości kształcenia przez skuteczne wspieranie kadry pedagogicznej w rozwoju zawodowym.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Wzmocnienia atrakcyjności, stabilności i prestiżu zawodu nauczyciela, rozwój kompetencji kadry dydaktycznej oraz rozwój współpracy instytucji szkolnictwa i edukacji z różnych obszarów gminy m. Żagań (w tym wymiana doświadczeń). 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Współpraca instytucji szkolnictwa i edukacji z różnych obszarów gminy m. Żagań ■ Prestiż zawodu nauczyciela, ■ Umożliwienie kontynuacji ścieżki edukacyjnej w lepszych uczelniach dzięki wysokim wynikom nauczania 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba szkoleń i budżet przeznaczony na doskonalenia zawodowego nauczycieli [zł]
3.13 Satysfakcjonujący dla mieszkańców Żagania system ochrony zdrowia poprzez rozwój oferty świadczeń zdrowotnych, w tym promocję zdrowia psychicznego (profilaktyka i leczenie zaburzeń psychicznych wśród dzieci i młodzieży - również w reakcji na sytuacje powodowane przez skutki pandemii Covid-19).	<ul style="list-style-type: none"> ■ Wspieranie i promowanie stosowania nowoczesnych form świadczenia usług medycznych i opiekuńczych (telemedycyna, telerehabilitacja, teleopieka) i poprawy ich dostępności, ■ Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości niedrogich usług opieki zdrowotnej, świadczonych w interesie ogólnym, ■ Wspieranie dostępności do wysokiej jakości usług zdrowotnych, w szczególności w priorytetowych dziedzinach medycyny lub dziedzinach wynikających z potrzeb epidemiologicznych, ■ Wspieranie promocji zdrowia psychicznego (profilaktyka i leczenie zaburzeń psychicznych wśród dzieci i młodzieży oraz dostosowanie oferty medycznej do potrzeb społeczności Żagania, ■ Wsparcie instytucji w zakresie podnoszenia jakości świadczonych usług zdrowotnych, 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dostosowanie oferty medycznej do potrzeb społeczności Żagania, ■ Promocja zdrowia psychicznego, ■ Zmniejszenie liczby zachorowań i zgonów z powodu problemów zdrowotnych, ■ Zwiększanie dostępności usług zdrowotnych dla mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba osób korzystających z poszczególnych typów programów realizowanych przez Miasto Żagań.

 Cel strategiczny III: ŻAGAŃ – MIASTO DLA MIESZKAŃCÓW O SILNIEJSZYM WYMIARZE SPOŁECZNYM			
	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie świadomości społecznej mieszkańców Żagania w zakresie dbania o własne zdrowie i zdrowego stylu życia. 		
<p>3.14 Rozwój i promocja zintegrowanych programów profilaktyki zdrowotnej oraz wykorzystanie nowoczesnych technologii zwiększających zakres i dostępność oferty.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa dostępu do wysokiej jakości profilaktyki poprzez realizację kompleksowych, wieloletnich programów promocji zdrowia i profilaktyki chorób dostosowanych do potrzeb oraz grup wiekowych mieszkańców Żagania, Integracja dotychczasowych i nowych programów profilaktycznych prowadzonych w Żaganiu oraz zastosowanie nowoczesnych narzędzi informatycznych (aplikacji umożliwiającej zwiększenia poziomu dotarcia) w celu zwiększenia poziomu i ich skuteczności oraz zwiększenia zakresu wykorzystania przez mieszkańców, Tworzenie infrastruktury teleinformatycznej oraz rozwój narzędzi do integrowania programów profilaktyki zdrowotnej oraz zwiększania poziomu ich dostępności. 	<ul style="list-style-type: none"> Promocja i zwiększenie dostępności do programów profilaktyki zdrowotnej Zmniejszenie liczby zachorowań i zgonów z powodu problemów zdrowotnych. 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba realizowanych - programów profilaktycznych w ciągu roku [szt.]

Źródło: opracowanie własne.

Cel strategiczny IV: ŻAGAŃ - MIASTO DLA MIESZKAŃCÓW Z ATRAKCYJNĄ I ESTETYCZNĄ PRZESTRZENIĄ.

**Funkcjonalna infrastruktura drogowa.
Dogodna i nowoczesna infrastruktura techniczna.
Nowoczesna, atrakcyjna i estetyczna przestrzeń publiczna.
Bezpieczne Miasto Żagań.**

- 4.1 Budowa i rozbudowa oraz modernizacja infrastruktury drogowej oraz zwiększanie poziomu bezpieczeństwa w ruchu drogowym.
- 4.2 Podnoszenie jakości usług związanych z infrastrukturą techniczną i dostosowanie ich do zmieniających się potrzeb społecznych, gospodarczych i warunków osadniczych.

- 4.3 Zapewnienie ładu przestrzennego oraz poprawa wizerunku Żagania, usprawnienie i cyfryzacja procesów mających na celu zapewnienie optymalnego zagospodarowania przestrzennego miasta.
- 4.4 Poprawa poziomu bezpieczeństwa publicznego, komunikacyjnego - zwiększenie bezpieczeństwa osobistego mieszkańców.

Podstawą do zapewnienia mieszkańcom wysokiej jakości życia jest stworzenie atrakcyjnej przestrzeni do życia, pracy i wypoczynku. Ład przestrzenny uwzględnia w uporządkowanych relacjach uwarunkowania i wymagania: funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne.

Ład przestrzenny oznacza sposób ukształtowania przestrzeni, który tworzy harmonijną całość uporządkowanie pomiędzy elementami składowymi przestrzeni i funkcjami struktury przestrzennej, które stanowią kryterium oceny jakości zmian zagospodarowania w odniesieniu do sprawności procesów społeczno – gospodarczych, a także jakości życia. Ład przestrzenny uznawany jest za nadrzędny cel gospodarki przestrzennej, która dąży do ukształtowania określonej struktury przestrzennej i jej funkcjonalności, tym samym znacznie wykraczając poza interes jednostki i grupy społecznej. Stanowiąc pożądany stan zagospodarowania przestrzeni, musi zatem uwzględniać potrzeby w miarę możliwości jak najszerzej grupy interesantów. Musi to być takie uporządkowanie przestrzeni, które spotka się z akceptacją różnych podmiotów działających w mieście – społeczności lokalnej, przedstawicieli władzy oraz inwestorów.

Dlatego też, stanowi on niezbędny element zrównoważonego rozwoju i powinien być traktowany jako wspólne dobro. Należy zadbać o usprawnienie i cyfryzację procesów mających na celu zapewnienie optymalnego zagospodarowania przestrzennego Żagania.

Szkieletem każdego układu przestrzennego jest sieć dróg i od jej stanu i organizacji zależą warunki obsługi mieszkańców oraz działalność podmiotów gospodarczych, natomiast walory przyrodnicze, architektura, układ urbanistyczny, zieleń miejska i poziom bezpieczeństwa decydują o atrakcyjności miejsca zamieszkania.

Żagań ze względu na położenie charakteryzuje się dobrą dostępnością komunikacyjną. Jednakże na skutek zachodzących procesów demograficznych i migracyjnych zaczynają pojawiać się problemy z dostosowaniem usług publicznych do potrzeb społecznych, gospodarczych różnych grup wiekowych mieszkańców Żagania, w tym z zapewnieniem równomiernego rozwoju infrastruktury technicznej, atrakcyjnością i estetyką przestrzeni. Cel strategiczny IV zakłada więc stworzenie atrakcyjnej przestrzeni, która zwiększyłaby dostępność i spójność terytorialną, a przy tym poprawiłaby komfort życia mieszkańców.

Cel osiągnięty będzie poprzez dostosowanie funkcjonalnej infrastruktury drogowej, dogodnej i nowoczesnej infrastruktury technicznej, atrakcyjnej i estetycznej przestrzeni publicznej oraz przez poprawę bezpieczeństwa mieszkańców.

Konieczne jest stworzenie funkcjonalnej i spójnej sieci połączeń transportu publicznego, który zwiększyłby dostępność komunikacyjną do różnych części Żagania i regionu a zarazem przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców w ruchu drogowym. Rozbudowa infrastruktury technicznej będzie postępować równolegle z pojawieniem się potrzeb powodowanych rozwojem inwestycji. Dodatkowo zakłada się wzrost wykorzystania transportu publicznego, w tym roweru miejskiego jako środka transportu, budowę zintegrowanej sieci ścieżek rowerowych umożliwiającą mieszkańcom dojazdy do pracy, szkoły itp. oraz rozwój przyjaznego środowiska transportu intermodalnego, niskoemisyjnego, co przedstawiał cel II.

Ważne jest także prowadzenie spójnej polityki przestrzennej, która poprawiłaby funkcjonalność i dostępność przestrzeni miejskich dla wszystkich grup społecznych. Zapewnione to będzie również poprzez budowę i modernizację infrastruktury społecznej, rewitalizację terenów zieleni oraz wyodrębnienie i stworzenie miejsc rekreacji i spędzania czasu wolnego.

Pozostałe działania realizowane w ramach powyższych celów przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Cele strategiczne i cele operacyjne - dla obszaru Żagań – miasto dla mieszkańców z atrakcyjną i estetyczną przestrzenią.

 Cel strategiczny IV: ŻAGAŃ - MIASTO DLA MIESZKAŃCÓW Z ATRAKCYJNĄ I ESTETYCZNĄ PRZESTRZENIĄ.			
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
4.1 Budowa i rozbudowa oraz modernizacja infrastruktury drogowej oraz zwiększanie poziomu bezpieczeństwa w ruchu drogowym.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budowa i modernizacja dróg, ▪ Budowa spójnej sieci ścieżek rowerowych, ▪ Rozwój infrastruktury technicznej, ▪ Budowa i modernizacja miejsc parkingowych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozbudowa sieci drogowej na terenie Miasta, ▪ Poprawa stopnia skomunikowania Miasta i regionu, ▪ Zmniejszenie natężenia ruchu drogowego w centrum Żagania, ▪ Poprawa spójności i jakości dróg, ▪ Rozbudowa sieci tras rowerowych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg gminnych, powiatowych w mieście w danym roku [km], ▪ Długość nowo oddanych do użytku dróg gminnych, powiatowych w mieście w danym roku [km], ▪ Długość tras rowerowych w mieście [km], ▪ Powierzchnia nowo oddanych lub zmodernizowanych miejsc parkingowych na terenach publicznych miasta w danym roku [m²], ▪ Wartość wydatków inwestycyjnych w zakresie infrastruktury drogowej w danym roku (wg stanu na 31 grudnia), ▪ Wartość wydatków bieżących w zakresie inf. drogowej w danym roku (wg stanu na 31 grudnia), ▪ Liczba wydanych pozwoleń na budowę/rocznie.
4.2 Podnoszenie jakości usług związanych z infrastrukturą techniczną i dostosowanie ich do zmieniających się potrzeb gospodarczych i warunków osadniczych.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozbudowa sieci wodociągowej, gazowej i kanalizacji sanitarnej i deszczowej, ▪ Kompleksowe uzbrojenie terenów przeznaczonych pod inwestycje, ▪ zwiększenie efektywności energetycznej istniejących budynków. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gotowość terenów inwestycyjnych na przyjęcie inwestorów, ▪ Poprawa efektywności energetycznej budynków ▪ Zaopatrzenie wszystkich mieszkańców w sieć wodociągową, gazową, kanalizację sanitarną i deszczową. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Długość rozbudowanych sieci wodociągowej, gazowej i kanalizacji sanitarnej w mieście w danym roku [km] ▪ Wzrost liczby osób korzystających z sieci wodociągowej, gazowej i kanalizacji sanitarnej i deszczowej,

Cel strategiczny IV: ŻAGAŃ - MIASTO DLA MIESZKAŃCÓW Z ATRAKCYJNĄ I ESTETYCZNĄ PRZESTRZENIĄ.

<p>4.3 Zapewnienie ładu przestrzennego oraz poprawa wizerunku Żagania, usprawnienie i cyfryzacja procesów mających na celu zapewnienie optymalnego zagospodarowania przestrzennego miasta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wydzielanie i uzbrajanie działek pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne oraz wielorodzinne, ▪ Rewitalizacja terenów zieleni i rekreacyjnych w tym wyspy parkowej wraz kąpieliskiem, ▪ Rewitalizacja obiektów zabytkowych (w tym gł. obiekt ŻPK, zabudowa Rynku, Ratusz), ▪ Dostosowanie przestrzeni publicznej do wymagań i potrzeb wszystkich mieszkańców, ▪ Modernizacja i budowa zasobu mieszkaniowego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa spójności zagospodarowania przestrzennego ▪ Rozwój zabudowy mieszkaniowej z zachowaniem ładu przestrzennego, ▪ Zwiększenie atrakcyjności i funkcjonalności przestrzeni, w tym dla osób o specjalnych potrzebach, ▪ Przeciwdziałanie fragmentacji środowiska przyrodniczego, ▪ Ochrona krajobrazu i racjonalne korzystanie z zasobów środowiska, ▪ Poprawa stanu technicznego tkanki urbanistycznej Miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Udział pokrycia powierzchni miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego [%], ▪ Liczba mieszkań, w których przeprowadzono roboty remontowe do liczby mieszkań w mieszkaniowym zasobie miasta [%], ▪ Udział zagospodarowanych terenów zieleni w stosunku do ogólnej powierzchni terenów zieleni [%], ▪ Wydatki na modernizację budynków użyteczności publicznej [zł].
<p>4.4 Poprawa poziomu bezpieczeństwa publicznego, komunikacyjnego - zwiększenie bezpieczeństwa osobistego mieszkańców.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Modernizacja i rozbudowa monitoringu miejskiego, ▪ Przebudowa i budowa bezpiecznych przejść dla pieszych, ▪ Wdrażanie rozwiązań mających na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa bezpieczeństwa publicznego, ▪ Zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie Miasta, ▪ Zmniejszenie liczby wypadków drogowych, ▪ Poprawa bezpieczeństwa pieszych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba wypadków i zdarzeń drogowych, ▪ Liczba pożarów, ▪ Liczba przestępstw i wykroczeń, ▪ Liczba punktów monitoringu miejskiego [szt.], ▪ Liczba dostosowanych przejść dla pieszych dla osób ze specjalnymi potrzebami w danym roku [szt.], ▪ Liczba wypadków drogowych w przeliczeniu na 1000 pojazdów samochodowych.

Źródło: opracowanie własne.

Cel strategiczny V. ŻAGAŃ - MIASTO DLA MIESZKAŃCÓW I ODWIEDZAJĄCYCH Z BOGATĄ I ATRAKCYJNĄ OFERTĄ KULTURALNĄ, SPORTOWO - REKREACYJNĄ I TURYSTYCZNĄ.

Sport i rekreacja dla zdrowia i relaksu Kultura dla wszystkich dostępna Żagań z unikalną całoroczną ofertą turystyczną

- 5.1 Zapewnienie atrakcyjnych, odpowiadających na zapotrzebowanie mieszkańców miejsc rekreacji, organizacji wspólnej przestrzeni publicznej oraz promocję sportu i zdrowego stylu życia.
- 5.2 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury sportowej zapewniającej wsparcie inicjatyw sportowych, wspieranie aktywności fizycznej mieszkańców.
- 5.3 Rozbudowa i modernizacja bazy kulturalno-społecznej w tym zwiększenie dostępności działań instytucji kultury.
- 5.4 Wykorzystanie potencjału turystycznego i kulturowego Żagania celem zwiększenia liczby osób (mieszkańców i odwiedzających) korzystających z dóbr dziedzictwa kulturowego.
- 5.5 Wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych oraz wsparcie rozwoju spójnej, kompleksowej oferty w obszarze kultury i turystyki bazującej na walorach przyrodniczych, kulturowych i architektonicznych miasta.
- 5.6 Stworzenie warunków dla rozwoju bazy hotelarsko-gastronomicznej.
- 5.7 Organizowanie na większą skalę działań tworzących turystyczną markę Żagania – Księstwa Żagańskiego.

Cel strategiczny V zakłada zatem działania w zakresie rozwoju jakości oferty rekreacyjnej i sportowej, kulturalnej oraz turystycznej dla mieszkańców i odwiedzających ze szczególnym uwzględnieniem upowszechniania wiedzy o tradycji i historii Miasta. Działania te mają na celu również kształtowanie postaw i zachowań międzyludzkich, tożsamości lokalnej, a także integrują wszystkich uczestników życia społecznego. Aktywizowanie przestrzeni i mieszkańców odbywa się przez działania architektoniczne, działania kulturalne i akcje partycypacyjne.

Mieszkańcy Żagania są aktywni w sferze kultury, jednak w Żaganiu brakuje miejsc spotkań na potrzeby lokalnej społeczności, w związku z tym zachodzi potrzeba stworzenia dodatkowej oferty spędzania czasu wolnego dla różnych grup wiekowych. Dzięki wspólnej mapie wydarzeń - kalendarzowi kulturalnemu Żagania oraz spójnej bazie informacyjnej dotyczącej bogactwa zabytków, zasobów turystycznych zarówno Mieszkańcy jak i odwiedzający będą mogli skorzystać z różnorodnych form wydarzeń organizowanych na większą skalę, adresowanych do różnych grup odbiorców.

Nowe atrakcje sezonowe, unikalne imprezy promujące Żagań w bezpośrednim i dalszym otoczeniu, integrujące Mieszkańców i turystów, bazujące na potencjale lokalnych ośrodków kultury oraz biblioteki - stworzą turystyczną markę Żagania.

Żagań jest atrakcyjnym miejscem z punktu widzenia funkcjonowania oraz rozwoju potencjału turystycznego. Walory przyrodnicze i kulturowe Żagania determinują jej atrakcyjność turystyczną. Oferta turystyczna Żagania jest bezkonkurencyjna. Dalszy rozwój bazy turystycznej oraz promocja miasta wymagają istotnych nakładów finansowych m.in. na renowację wybranych obiektów.

Celem wykorzystania potencjału kulturalno-turystycznego w Żaganiu, należy podjąć starania rozwoju zintegrowanej, rozwiniętej sieci tras rowerowych, punktów gastronomicznych i bazy noclegowej. W rozwoju turystyki niezmiernie ważne jest przygotowanie zaplecza na przyjęcie coraz większej liczby odwiedzających.

Tabela 6. Cele strategiczne i cele operacyjne - dla obszaru Żagań – miasto dla mieszkańców i odwiedzających z bogatą i atrakcyjną ofertą kulturalną, sportowo - rekreacyjną i turystyczną.

 Cel strategiczny V: ŻAGAŃ - MIASTO DLA MIESZKAŃCÓW I ODWIEDZAJĄCYCH Z INTERESUJĄCĄ I BOGATĄ OFERTĄ KULTURALNĄ, SPORTOWO - REKREACYJNĄ, TURYSTYCZNĄ			
KIERUNKI DZIAŁAŃ	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<p>5.1 Zapewnienie atrakcyjnych, odpowiadających na zapotrzebowanie mieszkańców miejsc rekreacji, spędzania czasu wolnego, organizacji wspólnej przestrzeni publicznej oraz promocję sportu i zdrowego stylu życia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwój miejskiej oferty rekreacyjnej, ▪ Pozyskanie i adaptacja obiektów na cele społeczne mieszkańców, ▪ Budowa miejsc aktywności mieszkańców w centrum Żagania (np. siłownie plenerowe), ▪ Rozwój infrastruktury rekreacyjnej: parki linowe, tężnie, kąpieliska, trasy i szlaki rowerowe, piesze, ścieżki rowerowe, ogrody sensoryczne; ▪ Tworzenie szlaków wodnych, przystani kajakowych oraz infrastruktury do spływów kajakowych i tras turystycznych i rekreacyjnych, ▪ Przeznaczenie terenów pod zabudowę turystyczno - rekreacyjną. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego wśród mieszkańców, ▪ Różnorodna infrastruktura rekreacyjno - sportowa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba wydarzeń zorganizowanych w ramach kalendarza imprez miejskich [szt.] ▪ Liczba nowych powstałych miejsc rekreacji i spędzania czasu wolnego w Żaganiu/rocznie, ▪ Liczba zmodernizowanych miejsc rekreacji i spędzania czasu wolnego w Żaganiu/rocznie, ▪ Kwota inwestycji Żagania, w podziale na typy zadań.
<p>5.2 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury sportowej zapewniającej wsparcie inicjatyw sportowych, wspieranie aktywności fizycznej mieszkańców.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwój miejskiej oferty sportowej, ▪ Rozbudowa oraz organizacja miejsc spędzania czasu wolnego np. remont kąpieliska miejskiego wraz z infrastrukturą towarzyszącą ▪ Współpraca z instytucjami sportowymi w zakresie organizacji/dofinansowania imprez o charakterze co najmniej ponadgminnym, współdziałanie w zakresie rozwoju sportu dzieci i młodzieży oraz dorosłych, ▪ Poprawa stanu i tworzenie nowej infrastruktury sportowej w tym przyszkolnej. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego wśród mieszkańców, ▪ Wzrost aktywności fizycznej mieszkańców, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba zorganizowanych imprez sportowych/rocznie, ▪ Kwota inwestycji Żagania, w podziale na typy zadań, ▪ Liczba inwestycji poprawiających stan przyszkolnych obiektów sportowych, ▪ Liczba nowych inwestycji w przyszkolne obiekty sportowe.
<p>5.3 Rozbudowa i modernizacja bazy kulturalno-społecznej w tym zwiększenie dostępności działań instytucji kultury.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwijanie oferty wydarzeń kulturalnych w mieście adresowanej do różnych grup odbiorców, stworzenie 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zwiększenie dostępności 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba zorganizowanych imprez

	<p>mapy wydarzeń np. w formie kalendarza kulturalnego Żagania w tym platformę interaktywną prezentującą ofertę kulturalną, społeczną, sportową i turystyczną (w tym w ramach współpracy gmin w ŻŻOF),</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Odnowa lub adaptacja budynków, lokali, przestrzeni zewnętrznej z przeznaczeniem do pełnienia funkcji aktywizujących i integrujących lokalne społeczności z wykorzystaniem innowacji społecznych w kulturze (kompleksowe projekty odnowy infrastruktury i przestrzeni miejskiej wraz z wyposażeniem, np. świetlice, mediateki, klubokawiarnie). ▪ Wsparcie działalności i doposażenie funkcjonujących na terenie Żagania instytucji kultury w sprzęt niezbędny do ich funkcjonowania oraz prowadzenia działalności artystycznej i kulturalnej. 	<p>działalności instytucji kultury.</p>	<p>kulturalnych/rocznie,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba uczestników imprez kulturalnych/rocznie, ▪ Liczba obiektów udostępnionych w celu realizacji funkcji integrujących lokalne społeczności.
<p>5.4 Wykorzystanie potencjału turystycznego i kulturowego Żagania celem zwiększonej liczby osób (mieszkańców i odwiedzających) korzystających z dóbr dziedzictwa kulturowego</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Inwestycje w infrastrukturę turystyczną w pełni dostępną dla mieszkańców, turystów w tym osób ze szczególnymi potrzebami, ▪ Zwiększenie dostępu do wydarzeń miejskich, ▪ Stworzenie oferty edukacyjnej, turystycznej i historycznej skierowanej do dzieci i młodzieży, ▪ Inicjowanie wydarzeń budujących tożsamość lokalną m.in. poprzez upowszechnianie tradycji i historii miasta i jego mieszkańców, między innymi poprzez: konkursy, wystawy, festiwale, wernisaże, itp. ▪ Działania mające na celu tworzenie wygodnych form dostępu do oferty kulturalnej i turystycznej (w tym: „wspólny bilet”, „paszport turystyczny” itp.) połączonych z komunikacją publiczną i formami 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zwiększenie poziomu wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego Miasta, ▪ Integracja mieszkańców i wzmocnienie więzi społecznych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba wydarzeń zorganizowanych w ramach kalendarza imprez miejskich [szt.], ▪ Liczba sprzedanych karnetów, biletów /rocznie, ▪ Liczba wydanych publikacji/rocznie, ▪ Utworzenie zignorowanego kalendarza imprez miejskich.

komunikacji alternatywnej (między innymi: rowery miejskie, hulajnogi elektryczne).

- Zachowanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego spełniających wymogi dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- Inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne, w tym poprawa ich dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- Konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie,
- Digitalizacja zasobów dziedzictwa kulturowego,
- Tworzenie nowej oferty w oparciu o łatwo dostępną formę cyfrową (wydarzenia on-line, np. transmisje koncertów on-line, udostępnianie w formie cyfrowej zasobów muzealnych i innych instytucji kultury) oraz w formach tradycyjnych, powiązanych z informacją elektroniczną,
- Stworzenie kompleksowej usługi platformy, informacyjnej dot. zintegrowanych zasobów turystycznych (szlaki, ścieżki, trasy, atrakcje, infrastruktura, usługi gastronomiczne itp.), kulturalnych, sportowych itp.
- Rewitalizacja i modernizacja zabytków architektury, parków oraz przestrzeni publicznej Żagania (w tym głównie obiekt ŻPK, park książęcy),
- Połączenie zabytków siecią ścieżek rowerowych i zorganizowanie oferty całodniowego zwiedzania Żagania na rowerze,

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wypracowanie koncepcji i warunków dla utworzenia Muzeum Ziemi Żagańskiej, ▪ Stworzenie udogodnień infrastrukturalnych dla rozwoju turystyki wodnej (w tym kajakarstwo), ▪ Utworzenie trasy turystycznej wzdłuż rzeki Bóbr, ▪ Opracowanie i wdrożenie dokumentów strategicznych w zakresie rozwoju potencjału turystycznego Miasta Żagania. 		
<p>5.5 Wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych oraz wsparcie rozwoju spójnej, kompleksowej oferty w obszarze kultury i turystyki bazującej na walorach przyrodniczych, kulturowych i architektonicznych miasta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzrost skali współpracy międzysektorowej, m.in. w obszarze kultury, integracji społecznej, rozrywki, ▪ Stworzenie wieloletnich programów współpracy organizacji pozarządowych z Miastem (w tym w ramach współpracy gmin w ŻŻOF), ▪ Tworzenie interaktywnych przewodników po trasach i obiektach turystycznych w oparciu o działalność organizacji pozarządowych oraz wiedzę pasjonatów, ▪ Przygotowywanie oferty turystycznej we współpracy z organizacjami pozarządowymi (itp. tworzenie szlaków turystycznych, kajakowych, rowerowych, pieszych, tematycznych i udostępnianie ich w aplikacjach mobilnych i tradycyjnych formach informacji (oznaczanie szlaków w terenie, mapy, itp.), ▪ Utworzenie przestrzeni organizacjom pozarządowym na cele społeczne. 	<p>▪ Kompleksowa oferta kulturalno – turystyczna.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba nowo zagospodarowanych obiektów/rocznie, ▪ Ilość utworzonych interaktywnych ofert/rocznie.
<p>5.6 Stworzenie warunków dla rozwoju bazy hotelarsko-gastronomicznej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stworzenie korzystnych warunków do rozwoju bazy noclegowo – gastronomicznej w tym rozbudowa punktów gastronomicznych (w tym typu KFC, McDonald, Starbucks), ▪ Promowanie bazy hotelarsko -gastronomicznej w mediach społecznościowych, ▪ Wspieranie rozwoju branży usługowej, działającej na rzecz turystów i mieszkańców Żagania (m.in. wprowadzenie karnetu turystycznego na kompleksową ofertę 	<p>▪ Rozwój branży hotelarsko -gastronomicznej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba dostępnych miejsc noclegowych/rocznie, ▪ Liczba nowo powstałych punktów gastronomicznych /rocznie, ▪ Liczba wyświetleń, odsłon /rocznie.

	pobytowa, w tym systemu ulg i zachęt dla przedsiębiorców).		
<p>5.7 Organizowanie na większą skalę działań tworzących turystyczną markę Żagania.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budowanie rozpoznawalności miasta w Kraju i za granicą, ▪ Kreowanie współczesnej kultury artystycznej rozwijającej się w lokalnym środowisku twórców i artystów poprzez wspieranie działalności i popularyzację ich twórczości (artystów, rzemieślników, rękodzielników). ▪ Współpraca z innymi jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie promocji regionu poprzez kulturę oraz tradycję i historię, stworzenie wspólnego kalendarza imprez, ▪ Rozwój dużych, cyklicznych imprez promujących Żagań, między innymi: „Ogólnopolski Konkurs Pianistyczny im. H. Czerny - Stefańskiej”, „Żagań Underground Festiwal”, święto Parku Książęcego, Rajd szlakiem Keplera, rekonstrukcje wydarzeń z II wojny światowej upamiętniające rocznice Wielkiej Ucieczki z obozu Stalag Luft 3, Jarmark św. Michała, Jarmark Bożonarodzeniowy, Cross Żagański, Festiwal Filmowy Pogranicza, Festiwal Piosenki Turystycznej i Żeglarskiej, Salon Kultury, ▪ Wykorzystanie stacjonowania w Żaganiu Sił Zbrojnych RP oraz sztabu amerykańskiego kontyngentu wojsk NATO w Polsce do budowania wizerunku Żagania, jako pancernej stolicy Polski, we współpracy ze stowarzyszeniami byłych żołnierzy zawodowych. ▪ Współpraca z mediami w zakresie promocji miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Promocja Miasta na zewnątrz. ▪ Rozwój współpracy z miastami partnerskimi. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba zorganizowanych imprez promocyjnych/rocznie, ▪ Liczba zorganizowanych wystaw/rocznie, ▪ Liczba zorganizowanych koncertów/rocznie, ▪ Ilość wyświetleń, odsłon /rocznie, ▪ Liczba podjętych wspólnie z wojskiem inicjatyw/imprez/rocznie.

Źródło: opracowanie własne.

Planowanie strategiczne stanowi swoiste połączenie stosunkowo ogólnych, szeroko rozumianych celów ze znacznie bardziej konkretnymi działaniami określonymi przez wymierne wskaźniki (mierniki) wskazujące największy zakres możliwy do dalszego pomiaru poziomu realizacji w ramach procesu monitoringu i ewaluacji.

Wskazane mierniki stanowią bazę możliwą do modyfikowania w wyniku prowadzonego monitoringu. Aby zapewnić realną możliwość prawidłowego wdrożenia strategii, do mierników przypisano podmioty realizujące, których przedstawiciele będą odpowiedzialnymi za rzeczową realizację działań.

Część 9. Powiązanie Strategii Rozwoju z innymi dokumentami strategicznymi.

Strategia Rozwoju Miasta Żagań na lata 2021-2031 jest spójna z zewnętrznymi programami rozwojowymi i dokumentami oraz z dokumentami wewnętrznymi, obowiązującymi w Mieście Żagań.

Na poziomie europejskim i międzynarodowym:

- Umowa Partnerstwa (UP) jest podstawowym dokumentem, który określa współpracę Unii Europejskiej z Polską, która stanowi uzgodnioną z Komisją Europejską strategię wykorzystania Funduszy Europejskich. Dokument określa cele i sposób inwestowania funduszy unijnych z polityki spójności, na którą w przyszłej perspektywie finansowej planuje się przeznaczyć 72,2 miliarda euro oraz dodatkowe 3,8 miliarda euro z Funduszy na rzecz Sprawiedliwej Transformacji.

Polityka spójności na lata 2021-2027 ma obejmować następujące fundusze:

- **Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)** służy wzmocnieniu spójności gospodarczej i społecznej Unii Europejskiej. Ma on łagodzić dysproporcje w rozwoju europejskich regionów i zmniejszać braki w zakresie ich obszarów, znajdujących się w najmniej korzystnej sytuacji.
- **Fundusz Spójności (FS)** służy redukowaniu dysproporcji gospodarczych i społecznych oraz promowaniu zrównoważonego rozwoju. W jego ramach realizowane są strategiczne projekty w obszarach ochrony środowiska i transportu, w tym transeuropejskich sieci transportowych (TEN-T).
- **Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+)** ma być głównym narzędziem UE służącym zwiększaniu spójności społecznej i gospodarczej, odpowiadaniu na wyzwania rynku pracy i wyzwania społeczne oraz stymulowaniu zrównoważonego rozwoju gospodarczego poprzez inwestowanie w kapitał ludzki. EFS+ będzie obejmował obecnie rozproszone instrumenty: EFS, Inicjatywę na rzecz osób młodych (YEI), Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) oraz Europejski Program na rzecz Zatrudnienia i Innowacji Społecznych (EaSI).
- **Fundusz Sprawiedliwej Transformacji (FST)** stanowić będzie uzupełnienie proponowanych funduszy polityki spójności. Jest częścią Europejskiego Zielonego Ładu (European Green Deal) i elementem (I filarem) Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji. Celem FST jest łagodzenie skutków społecznych i ekonomicznych transformacji energetycznej.

Podkreśla się również działania finansowane w ramach Funduszy norweskich i EOG opierające się na wspólnych wartościach, takich jak poszanowanie godności ludzkiej, wolność, demokracja, równość, praworządność i poszanowanie praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości. Uczestnicy procesu wdrażania Funduszy norweskich i EOG są związani szeregiem przepisów prawa międzynarodowego oraz krajowego, zobowiązującego do przestrzegania zakazu dyskryminacji ze względu na jakąkolwiek przesłankę - płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Na poziomie krajowym i regionalnym

Poziom krajowy

Planowanie strategiczne na poziomie krajowym wyznacza (wg. nowych przepisów ustawy¹ o zmianie ustawy i zasadach polityki rozwoju) strategia kraju, na okres 10-15 lat.

Rada Ministrów uchwaliła 14 lutego 2017 r. „Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)”, która jest podstawowym dokumentem na poziomie krajowym. SOR zastąpiła Strategię Rozwoju Kraju 2020, przyjętą we wrześniu 2012 r. i jest obowiązującą średniookresową strategią rozwoju kraju.

Uszczegółowieniem i dopełnieniem SOR w zakresie polityki regionalnej jest „Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030”, uchwalona 17 września 2019 r. przez Radę Ministrów. KSRR 2030 - jako podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa, będzie obowiązywać do 2030 roku, zastępując dotychczas obowiązującą Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2010-2020, przyjętą przez rząd w 2010 r.

SOR jest obowiązującym, kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio - i długofalowej polityki gospodarczej. Określa podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym w perspektywie roku 2020 i 2030.

W przyjętej strategii wskazano nowy model rozwoju regionalnego Polski. Głównym celem strategii krajowej jest „efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich socjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym”.

We wszystkich aspektach strategii podkreśla się kluczową rolę współdziałania instytucji w wieloszczeblowym systemie zarządzania publicznego w realizacji przekrojowej interwencji publicznej².

Głównymi wyznacznikami określonymi dla rozwoju polityki regionalnej na poziomie kraju są:

- Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie zagrożeń środowiska.
- Przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych.
- Rozwój wsparcia kapitału ludzkiego i społecznego.
- Wzrost produktywności oraz innowacyjności regionalnych gospodarek.
- Rozwój infrastruktury podnoszącej konkurencyjność, atrakcyjność inwestycyjną i warunki życia w regionach.
- Zwiększenie efektywności zarządzania rozwojem (w tym finansowanie działań rozwojowych) oraz współpracy między samorządem terytorialnym i między sektorami.
- Przeciwdziałanie nierównościom terytorialnym i przestrzennej koncentracji problemów rozwojowych oraz niwelowanie sytuacji kryzysowych na obszarach zdegradowanych.

Do listopada 2020 roku podstawowym, długookresowym dokumentem planowania przestrzennego była Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK). Zgodnie z nowym „Systemem zarządzania rozwojem Polski” i znowelizowaną w 2020 r. ustawą o zasadach prowadzenia polityki

¹ „Ustawa z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw”.

² „Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030”.(KSRR 2030).

rozwoju oraz niektórych innych ustaw, KPZK oraz obowiązująca wcześniej Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju zastąpione będą przez nowy dokument długookresowy „Koncepcja rozwoju kraju”.

Przy tworzeniu strategii rozwoju na poziomie krajowym, istotne stają się również dokumenty strategiczne, takie jak:

- Polityka ekologiczna państwa 2030 - strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej,
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku,
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa, rybactwa 2030,
- Strategia Rozwoju Systemu Bezpieczeństwa Narodowego RP 2022,
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
- Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy,
- Plany zarządzania ryzykiem powodziowym,
- Plan przeciwdziałania skutkom suszy.

Poziom regionalny

Podstawowym dokumentem określającym cele strategiczne na poziomie województwa lubuskiego, na którego obszarze znajduje się Miasto Żagań jest: **Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego do 2030 roku** uchwalona uchwałą XXVIII/397/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 15 lutego 2021 roku.

Strategia Rozwoju Miasta Żagań na lata 2021-2031 jest dokumentem komplementarnym do Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030, tj. stanowi uzupełnienie i rozwinięcie założeń rozwojowych regionu w wymiarze lokalnym. Integralność planowania na poziomie lokalnym i regionalnym jest kluczowa dla powodzenia realizacji priorytetów rozwojowych w Żaganiu.

Wizję dla rozwoju województwa lubuskiego określa się jako: *Województwo Lubuskie w 2030 roku to zielona kraina inteligentnych technologii, cechująca się wysoką jakością życia mieszkańców, co oznacza:*

- *region nowoczesnej, innowacyjnej, zielonej gospodarki, dzięki współpracy przedsiębiorców z nauką rozwijający inteligentne specjalizacje;*
- *region otwartego i wielokulturowego społeczeństwa, zapewniający wszystkim mieszkańcom dostępność i wysoką jakość usług publicznych, w tym ochrony zdrowia, edukacji, kultury i sportu z licznymi programami dla dzieci, młodzieży, seniorów i innych środowisk;*
- *region spójny przestrzennie, korzystający z dogodnego położenia przy zachodniej granicy Polski, wewnątrz i zewnątrz dobrze skomunikowany transportowo oraz sieciami teleinformatycznymi;*
- *region dorzecza Odry i Warty, pięknych jezior i lasów, skutecznie i odpowiedzialnie korzystający z bogactw naturalnych, zapewniający znakomite warunki do turystyki, rekreacji, produkcji zdrowej żywności i lubuskiego wina;*
- *region, w którym dwa największe miasta: Zielona Góra i Gorzów Wielkopolski, wraz z obszarami funkcjonalnymi, współpracują ze sobą, rozwijają się dynamicznie i równomiernie, średnie i mniejsze miasta wzmacniają swoją rolę lokalnych i ponadlokalnych ośrodków rozwoju, w tym w partnerstwie miejsko-wiejskim, a na obszarach wiejskich kultywowane są tradycje, przy zapewnieniu wysokich standardów życia;*
- *region sprawnie zarządzany, efektywnie korzystający ze środków zewnętrznych, wspierający aktywność i współpracę obywateli, samorządów, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych.*

Wśród głównych celów dla rozwoju regionu lubuskiego znalazły się:

- Inteligentne gospodarowanie potencjałami regionu dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, spójności społecznej i przestrzennej oraz wysokiej jakości życia mieszkańców,
- Region silny w wymiarze społecznym oraz bliski obywatelowi,
- Integracja przestrzenna regionu,
- Region atrakcyjny, efektywnie zarządzany i otwarty na współpracę.

Strategia Rozwoju Miasta Żagań na lata 2021 -2031 wpisuje się w założenia Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.

Tabela 7. Spójność celów Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 oraz Strategii Rozwoju Miasta Żagań na lata 2021-2031.

Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030	Strategia Rozwoju Miasta Żagań na lata 2021-2031
<p>CEL STRATEGICZNY 1. Inteligentna, zielona gospodarka regionalna.</p> <p>1.1 Wzmocnienie sektora B+R oraz mechanizmów transferu innowacji, szczególnie w obszarach regionalnych inteligentnych specjalizacji.</p> <p>1.2 Rozwój zielonej gospodarki, w tym energetyki przyjaznej środowisku.</p> <p>1.3 Wysoka jakość kształcenia oraz jego powiązanie z regionalnym rynkiem pracy.</p> <p>1.4 Wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej i powiązań gospodarczych regionu.</p> <p>1.5 Rozwój konkurencyjnego sektora przedsiębiorstw i wsparcie reindustrializacji.</p> <p>1.6 Rozwój potencjału turystycznego.</p> <p>1.7 Konkurencyjne i ekologiczne rolnictwo oraz rozwój produktów regionalnych.</p>	<p>Cel strategiczny I. PRZEDSIĘBIORCZY ŻAGAŃ - NOWOCZESNYM MIEJSCEM ATRAKCYJNYM DLA INWESTORÓW.</p> <p style="text-align: center;">Przedsiębiorczość oparta na innowacyjności i współpracy międzynarodowej.</p> <p>1.3 Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości przez rozwijanie zaawansowanych i wyspecjalizowanych usług doradczych dostosowanych do potrzeb przedsiębiorstw, w tym wsparcie działalności przedsiębiorstw opierających swoją działalność na rozwoju innowacyjnej i proekologicznej przedsiębiorczości.</p> <p>1.4 Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami oraz wsparcie rozwoju innowacyjnych modeli biznesowych umożliwiających międzynarodową współpracę gospodarczą.</p> <p>1.3 Rozwój korzystnych warunków do powstawania i wzmacniania przedsiębiorczości, w tym przygotowanie terenów inwestycyjnych wyposażonych w niezbędną infrastrukturę techniczną.</p> <p>1.7 Promocja i podniesienie atrakcyjności gospodarczej i konkurencyjności Żagania. Budowanie rozpoznawalności Miasta Żagań w bezpośrednim i dalszym otoczeniu gospodarczym.</p> <p>1.8 Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Żagania poprzez poprawę przepustowości i sprawności infrastruktury transportowej (w tym poprawiona dostępność transportowa w ruchu kolejowym).</p> <p>Cel strategiczny III. ŻAGAŃ - MIASTO DLA MIESZKAŃCÓW O SILNIEJSZYM WYMIARZE SPOŁECZNYM.</p> <p style="text-align: center;">Efektywny i cyfrowy system edukacji</p> <p>3.10 Wsparcie dostępu do nowoczesnego kształcenia na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie, w tym edukacji nieformalnej.</p> <p>3.11 Elastyczne dostosowywanie kształcenia do potrzeb rynku pracy, dostęp do nowoczesnego kształcenia na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie, w tym edukacji nieformalnej.</p>

	<p>Cel strategiczny II. PROEKOLOGICZNY ŻAGAŃ - MIEJSCEM PRZYJAZNYM DLA ŚRODOWISKA. Bardziej bezpieczny dla środowiska niskoemisyjny Żagań</p> <p>2.1 Przejście na gospodarkę niskoemisyjną poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.</p> <p>2.2 Wsparcie inteligentnych rozwiązań proekologicznych (w tym inteligentne sieci elektroenergetyczne i gazowe, magazynowanie energii) celem zwiększenia efektywności energetycznej budynków w sektorze publicznym i mieszkaniowym.</p> <p>2.3 Realizacja optymalnych rozwiązań dotyczących wzrostu dostępności nowoczesnych przewozów publicznego transportu zbiorowego (wzrost liczby taboru nisko i bezemisyjnego, intermodalnego), ograniczeniu odpływu pasażerów komunikacji publicznej oraz ograniczeniu niskiej emisji zanieczyszczeń z komunikacji.</p> <p>2.4 Wsparcie wdrożenia systemów wysokosprawnej kogeneracji w Żaganiu.</p> <p>2.5 Promowanie adaptacji do zmian klimatu (w tym ochrona przed suszą i powodzią), przeciwdziałanie katastrofom naturalnym a także ochrona różnorodności biologicznej Żagania.</p> <p>2.6 Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców.</p> <p>2.7 Efektywna gospodarka odpadami komunalnymi oraz zrównoważona gospodarka wodna i ściekowa.</p> <p>Cel strategiczny V. ŻAGAŃ - MIASTO DLA MIESZKAŃCÓW I ODWIEDZAJĄCYCH Z BOGATĄ I ATRAKCYJNĄ OFERTĄ KULTURALNĄ, SPORTOWO - REKREACYJNĄ I TURYSTYCZNĄ Żagań z unikalną całoroczną ofertą turystyczną</p> <p>5.4 Wykorzystanie potencjału turystycznego i kulturowego Żagania celem zwiększonej liczby osób (mieszkańców i odwiedzających) korzystających z dóbr dziedzictwa kulturowego.</p> <p>5.5 Wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych oraz wsparcie rozwoju spójnej, kompleksowej oferty w obszarze kultury i turystyki wykorzystującej walory przyrodnicze, kulturowe i architektoniczne miasta.</p> <p>5.6 Stworzenie warunków dla rozwoju bazy hotelarsko-gastronomicznej.</p> <p>5.7 Organizowanie na większą skalę działań tworzących turystyczną markę Żagania.</p>
<p>CEL STRATEGICZNY 2. Region silny w wymiarze społecznym oraz bliski obywatelowi.</p> <p>2.1 Wzrost dostępności i efektywności kształcenia oraz wychowania przedszkolnego i opieki nad najmłodszymi dziećmi.</p> <p>2.2 Promocja włączenia społeczno -zawodowego oraz kompleksowe wsparcie seniorów.</p> <p>2.3 Wysoka jakość i dostępność usług medycznych oraz upowszechnianie profilaktyki zdrowotnej i zdrowego stylu życia.</p> <p>2.4 Zapewnienie bogatej oferty kulturalnej oraz ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego.</p> <p>2.5 Rozbudowa oraz modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, a także upowszechnianie i promocja sportu.</p> <p>2.6 Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i poczucia tożsamości regionalnej.</p>	<p>Cel strategiczny III. ŻAGAŃ - MIASTO DLA MIESZKAŃCÓW O SILNIEJSZYM WYMIARZE SPOŁECZNYM. Żagań oferujący wysoką jakość usług społecznych</p> <p>3.4 Zwiększenie dostępności wysokiej jakości usług społecznych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym przemocą w rodzinie, osób o specjalnych potrzebach, osób będących w kryzysie.</p> <p>3.5 Ograniczenie skutków zmiany struktury ludności przez integrację społeczną oraz dostosowanie poziomu usług publicznych do wieku, potrzeb, oczekiwań mieszkańców.</p> <p>3.6 Spójna, przyjazna polityka senioralna.</p> <p>3.7 Zwiększenie liczby miejsc i przestrzeni przeznaczonych dla rozwoju społecznego.</p> <p>Efektywny i cyfrowy system edukacji</p> <p>3.10 Wsparcie dostępu do nowoczesnego kształcenia na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie, w tym edukacji nieformalnej.</p>

	<p style="text-align: center;">Sprawna opieka zdrowotna</p> <p>3.13 Satysfakcjonujący dla mieszkańców Żagania system ochrony zdrowia poprzez rozwój oferty świadczeń zdrowotnych, w tym promocję zdrowia psychicznego (profilaktyka i leczenie zaburzeń psychicznych wśród dzieci i młodzieży - również w reakcji na sytuacje powodowane przez skutki pandemii Covid-19).</p> <p>3.14 Rozwój i promocja zintegrowanych programów profilaktyki zdrowotnej oraz wykorzystanie nowoczesnych technologii zwiększających zakres i dostępność oferty.</p> <p>Cel strategiczny V. ŻAGAŃ - MIASTO DLA MIESZKAŃCÓW I ODWIEDZAJĄCYCH Z BOGATĄ I ATRAKCYJNĄ OFERTĄ KULTURALNĄ, SPORTOWO - REKREACYJNĄ I TURYSTYCZNĄ.</p> <p style="text-align: center;">Sport i rekreacja dla zdrowia i relaksu</p> <p>5.1 Zapewnienie atrakcyjnych, odpowiadających na zapotrzebowanie mieszkańców miejsc rekreacji, organizacji wspólnej przestrzeni publicznej oraz promocję sportu i zdrowego stylu życia.</p> <p>5.2 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury sportowej zapewniającej wsparcie inicjatyw sportowych, wspieranie aktywności fizycznej mieszkańców.</p> <p style="text-align: center;">Kultura dla wszystkich dostępna</p> <p>5.3 Rozbudowa i modernizacja bazy kulturalno-społecznej w tym zwiększenie dostępności działań instytucji kultury.</p> <p>5.4 Wykorzystanie potencjału turystycznego i kulturowego Żagania celem zwiększenia liczby osób (mieszkańców i odwiedzających) korzystających z dóbr dziedzictwa kulturowego.</p> <p>5.5 Wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych oraz wsparcie rozwoju spójnej, kompleksowej oferty w obszarze kultury i turystyki bazującej na walorach przyrodniczych, kulturowych i architektonicznych miasta.</p>
<p>CEL STRATEGICZNY 3. Integracja przestrzenna regionu.</p> <p>3.1 Modernizacja oraz rozwój infrastruktury komunikacyjnej i transportu zbiorowego.</p> <p>3.2 Wzmocnienie dostępności infrastruktury teleinformatycznej.</p> <p>3.3 Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego i publicznego.</p> <p>3.4 Ochrona środowiska przyrodniczego, w tym przeciwdziałanie negatywnym skutkom zmian klimatu.</p> <p>3.5 Rozwój funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich wraz z ich obszarami funkcjonalnymi.</p>	<p>Cel strategiczny II. PROEKOLOGICZNY ŻAGAŃ - MIEJSCEM PRZYJAZNYM DLA ŚRODOWISKA.</p> <p style="text-align: center;">Nowoczesny, ekologiczny transport w Żaganiu</p> <p>2.3 Realizacja optymalnych rozwiązań dotyczących wzrostu dostępności nowoczesnych przewozów publicznego transportu zbiorowego (wzrost liczby taboru nisko i bezemisyjnego, intermodalnego), ograniczeniu odpływu pasażerów komunikacji publicznej oraz ograniczeniu niskiej emisji zanieczyszczeń z komunikacji.</p> <p>Cel strategiczny IV: ŻAGAŃ - MIASTO DLA MIESZKAŃCÓW Z ATRAKCYJNĄ I ESTETYCZNĄ PRZESTRZENIĄ.</p> <p style="text-align: center;">Funkcjonalna infrastruktura drogowa</p> <p>4.1 Budowa i rozbudowa oraz modernizacja infrastruktury drogowej oraz zwiększanie poziomu bezpieczeństwa w ruchu drogowym.</p> <p>Cel strategiczny I. PRZEDSIĘBIORCZY ŻAGAŃ - NOWOCZESNYM MIEJSCEM ATRAKCYJNYM DLA INWESTORÓW.</p> <p style="text-align: center;">Spółeczeństwo cyfrowe.</p>

	<p>1.9 Rozwój społeczeństwa informacyjnego Żagania przez zwiększone wykorzystanie technologii informacyjno – komunikacyjnych i systemów teleinformatycznych m.in. w administracji publicznej.</p> <p>Cel strategiczny II. PROEKOLOGICZNY ŻAGAŃ - MIEJSCEM PRZYJAZNYM DLA ŚRODOWISKA.</p> <p>Żagań dbający o środowisko naturalne i proekologiczny rozwój</p> <p>2.2 Wsparcie inteligentnych rozwiązań proekologicznych (w tym inteligentne sieci elektroenergetyczne i gazowe, magazynowanie energii) celem zwiększenia efektywności energetycznej budynków w sektorze publicznym i mieszkaniowym.</p> <p>2.3 Realizacja optymalnych rozwiązań dotyczących wzrostu dostępności nowoczesnych przewozów publicznego transportu zbiorowego (wzrost liczby taboru nisko i bezemisyjnego, intermodalnego), ograniczeniu odpływu pasażerów komunikacji publicznej oraz ograniczeniu niskiej emisji zanieczyszczeń z komunikacji.</p> <p>2.4 Wsparcie wdrożenia systemów wysokosprawnej kogeneracji w Żaganiu.</p> <p>2.5 Promowanie adaptacji do zmian klimatu (w tym ochrona przed suszą i powodzią), przeciwdziałanie katastrofom naturalnym a także ochrona różnorodności biologicznej Żagania.</p>
<p>CEL STRATEGICZNY 4. Region atrakcyjny, efektywnie zarządzany i otwarty na współpracę.</p> <p>4.1 Efektywna współpraca międzyregionalna i transgraniczna.</p> <p>4.2 Atrakcyjny wizerunek i rozpoznawalna marka województwa.</p> <p>4.3 Wysoka sprawność działania administracji publicznej i instytucji regionalnych oraz współdziałanie na rzecz rozwoju regionu.</p> <p>4.4 Wzmocnienie roli i integracja systemów zarządzania strategicznego oraz planowania przestrzennego na poziomie regionalnym i lokalnym.</p> <p>4.5 Rozwój e-usług i kompetencji cyfrowych społeczeństwa.</p>	<p>Cel strategiczny I. PRZEDSIĘBIORCZY ŻAGAŃ - NOWOCZESNYM MIEJSCEM ATRAKCYJNYM DLA INWESTORÓW</p> <p>Przedsiębiorczość oparta na innowacyjności i współpracy międzynarodowej.</p> <p>1.5 Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami oraz wsparcie rozwoju innowacyjnych modeli biznesowych umożliwiających międzynarodową współpracę gospodarczą,</p> <p>1.6 Promocja i podniesienie atrakcyjności gospodarczej i konkurencyjności Żagania. Budowanie rozpoznawalności Miasta Żagań w bezpośrednim i dalszym otoczeniu gospodarczym.</p> <p>1.7 Rozwój społeczeństwa informacyjnego Żagania przez zwiększone wykorzystanie technologii informacyjno – komunikacyjnych i systemów teleinformatycznych m.in. w administracji publicznej.</p> <p>Cel strategiczny IV: ŻAGAŃ - MIASTO DLA MIESZKAŃCÓW Z ATRAKCYJNĄ I ESTETYCZNĄ PRZESTRZENIĄ</p> <p>4.3 Zapewnienie ładu przestrzennego oraz poprawa wizerunku Żagania, usprawnienie i cyfryzacja procesów mających na celu zapewnienie optymalnego zagospodarowania przestrzennego miasta,</p> <p>Cel strategiczny I. PRZEDSIĘBIORCZY ŻAGAŃ - NOWOCZESNYM MIEJSCEM ATRAKCYJNYM DLA INWESTORÓW.</p> <p>Spółeczeństwo cyfrowe.</p> <p>1.10 Rozwój społeczeństwa informacyjnego Żagania przez zwiększone wykorzystanie technologii informacyjno – komunikacyjnych i systemów teleinformatycznych m.in. w administracji publicznej.</p>

Źródło: opracowanie własne.

W Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030, ujęto tzw. wymiar terytorialny polityki rozwoju i wskazano obszary strategicznej interwencji (tzw. OSI) do których należy Miasto Żagań. Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) są to wskazane i zidentyfikowane na poziomie regionalnym obszary, które ze względu na szczególne warunki społeczne/gospodarcze/przestrzenne wymagają podjęcia strategicznej interwencji. To obszary, które wymagają wsparcia obejmującego inwestycje, finansowanie z różnych źródeł. Powyższy dokument wskazuje także działania, które należy podjąć, aby obszar wyprowadzić ze stanu kryzysowego a kierunki działań korespondują z celami niniejszej Strategii Rozwoju Miasta Żagań na lata 2021-2031.

Tabela 8. OSI wskazane z poziomu regionalnego obejmujące swoim zasięgiem Gorzów Wielkopolski.

OSI wskazane z poziomu regionalnego.	Zakres planowanych działań
<p>Miejski obszar funkcjonalny Żary-Żagań - Żarsko-Żagański Obszar Funkcjonalny</p>	<p>Interwencja skierowana dla miast subregionalnych i lokalnych w tym Miasta Żagań powinna obejmować m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ rozwój przedsiębiorczości oraz przygotowanie (uzbrojenie) terenów inwestycyjnych, ■ projekty rewitalizacyjne, ■ poprawę jakości świadczenia usług publicznych, ■ inwestycje związane z polepszeniem jakości środowiska naturalnego, ■ podnoszenie kompetencji i umiejętności mieszkańców, ■ wspieranie rozwiązań o charakterze smart city, ■ wspomaganie rozwoju powiązań funkcjonalnych, w tym sąsiadujących ośrodków subregionalnych i lokalnych, ■ wsparcie infrastruktury mieszkalnictwa.
<p>Obszary przygraniczne</p>	<p>Miasto Żagań zlokalizowane jest w tzw. II strefie. Ważnym kierunkiem interwencji polityki regionalnej w stosunku do obszarów przygranicznych jest wspomaganie procesu ich integracji z głównymi obszarami aktywności gospodarczej, dzięki zapewnianiu rozwoju powiązań funkcjonalnych po obu stronach granicy. Wiązać się to powinno m.in. z realizacją projektów infrastrukturalnych i zwiększeniem gęstości połączeń drogowych i kolejowych. Konieczne są ponadto działania na rzecz poprawy standardów życia, wzrostu konkurencyjności i atrakcyjności obszarów przygranicznych, zarówno w wymiarze ekonomicznym, jak i społecznym poprzez inwestycje w infrastrukturę techniczną, edukację i kulturę.</p> <p>Drugi pas to to przygraniczne podregiony gorzowski i zielonogórski (NUTS 3), które obejmują programy współpracy transgranicznej w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej.</p>
<p>Obszary zagrożone powodzią</p>	<p>W województwie lubuskim, ryzyko zalań, podstopień i powodzi dotyczy przede wszystkim rzek: Odra, Warta, Noteć, Bóbr z Kwisą, Nysa Łużycka z Lubszą.</p> <p>Na terenie gmina Żagań stwierdzono występowanie obszarów o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi.</p>

	<p>Inwestycje przeciwpowodziowe na terenie województwa lubuskiego powinny obejmować w szczególności budowę wałów przeciwpowodziowych, a także innych budowli, takich jak: jazy, przepusty, wały cofkowe, zbiorniki retencyjne. Lista strategicznych inwestycji planowanych do realizacji w latach 2016–2021 na terenie województwa lubuskiego wskazana została w Planie zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. Perspektywa tego dokumentu dobiega jednak końca, a w marcu 2020 r. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie rozpoczęło prace nad przeglądem i aktualizacją planów zarządzania ryzykiem powodziowym.</p>
--	--

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.

Miasto Żagań należy do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, w których zdiagnozowano niekorzystne tendencje związane z silnym nagromadzeniem problemów oraz utratą funkcji społeczno-gospodarczych i administracyjnych. Przy delimitacji takich miast bierze się pod uwagę problemy rozwojowe związane ze spadkiem liczby ludności zwłaszcza wykształconej i w wieku produkcyjnym, starzeniem się populacji, niedopasowaniem podaży do popytu na rynku pracy, osłabieniem bazy ekonomiczno-budżetowej samorządów oraz z niewystarczającą dostępnością transportową w tym powiązaniami transportem zbiorowym z innymi miastami i regionami. W SOR i KSRR 2030 do grupy miast średnich, tracących funkcje społeczno-gospodarcze w województwie lubuskim zaliczono m.in. Żagań.

Żarsko - Żagański Obszar Funkcjonalny zasięgiem obejmuje obszar administracyjny miasta Żary i Żagań, gminy miejsko – wiejskiej Iłowa oraz gmin wiejskich Żary i Żagań. Obszar ŻŻOF na koniec 2019 r. zamieszkiwało 89.830 osób(wg. GUS). Powierzchnia ŻŻOF wynosiła 803,37km². Gęstość zaludnienia wynosi 114 os./km². Miasta sklasyfikowane jako rdzenie oddalone są od siebie zaledwie o 13 km i uzupełniają się wzajemnie pełnionymi funkcjami, co stwarza wyjątkową sytuację na tle województwa. Rdzeniem obszaru jest dwumiesto: Żary - Żagań jako obszar najsilniej oddziałujący na miejscowości położone w zasięgu wyznaczonego obszaru. Żarsko-Żagański Obszar Funkcjonalny jest jednym z najsilniejszych gospodarczo obszarów województwa lubuskiego (wymieniany jest jak trzeci, po ośrodkach wojewódzkich: Zielonej Górze i Gorzowie), posiadającym duży potencjał rozwojowy w tym zakresie. Jednocześnie jest to obszar o wyraźnie widocznych problemach demograficznych, wspólnych dla całego obszaru i kumulujących się w Żarach – silniejszym gospodarczo członie rdzenia. W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego uchwalonym w dniu 23.04. 2018r. został zapisany jako: Miejski obszar funkcjonalny ośrodka subregionalnego Żary-Żagań (MOF OS Żary-Żagań). Miejski obszar funkcjonalny ośrodka subregionalnego Żary-Żagań położony jest w południowej części województwa lubuskiego.

Miasto Żagań z Partnerami podjęło działania w ramach Żarsko – Żagańskiego Obszaru Funkcjonalnego (ŻŻOF) dotyczące planowania wspólnych inwestycji. W ramach perspektywy finansowej 2021 -2027 przewiduje się wspólne przedsięwzięcia głównie w obszarze zwiększenia atrakcyjności gospodarczej, projekty mające na celu przeciwdziałanie negatywnym skutkom zmian klimatu, poprawę systemu komunikacji między innymi poprzez budowę i rozbudowę ścieżek rowerowych. Dodatkowe działania zakładają poprawę atrakcyjności kulturalno – turystycznej między innymi na bazie obiektów zabytkowych. Na gruncie współpracy planowane są działania społeczne oraz procesy cyfryzacji usług.

Innymi dokumentami określającymi cele strategiczne na poziomie lokalnym na którego obszarze znajduje się Miasto Żagań są:

- Program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy w powiecie żagańskim na lata 2018-2022,
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2015-2023,
- Strategia Rozwoju Gminy Żagań na lata 2021-2027,
- Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Żagańskiego na lata 2018 – 2022,
- Program Rozwoju Pieczy Zastępczej Powiatu Żagańskiego na lata 2019-2021,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Żagań 2021-2026.

Jako kontynuacja Lokalnego Programu Rewitalizacji opracowywany będzie Gminny Program Rewitalizacji.

Aktualnie tworzony jest tzw. Plan Działań czyli swego rodzaju Strategia dla Żarsko - Żagańskiego Obszaru Funkcjonalnego. Wspólne działania mają się skupić na łączących gminy partnerskie problemach: niewystarczająca atrakcyjność gospodarcza, złe, nieodpowiadające potrzebom skomunikowanie obszaru w kontekście przemieszczania się mieszkańców, problemy starzejącego się społeczeństwa, niewystarczające doinwestowanie infrastruktury turystycznej i kulturalnej, problemy środowiskowe.

Zgodność celów zawartych w Strategii Rozwoju Miasta Żagań na lata 2021-2031 jest spójna z celami dokumentów strategicznych na poziomie krajowym, wojewódzkim oraz lokalnym.

Część 10. System zarządzania, wdrażania i monitoringu programu Strategii.

Zarządzanie Strategią i wdrażanie

System wdrażania, monitorowania i finansowania strategii rozwoju Miasta Żagań zawiera bezpośrednie odniesienie do procedur i zakresu odpowiedzialności za realizację zapisów strategicznych, dokonanie pomiaru i obserwacji postępów w realizacji Strategii.

Dopełnieniem systemu jest określenie podmiotów odpowiedzialnych i zaangażowanych w jego wdrażanie, a także wskazanie możliwych źródeł finansowania realizacji Strategii. Strategia będzie wdrażana i monitorowana przez uzgodnione i wyznaczone do tego podmioty, a wdrażanie zapisów Strategii i monitorowanie jej postępów odbywać będzie się zgodnie z określonymi w Misji rozwoju.

Zarządzanie procesem wdrażania Strategii Rozwoju Miasta Żagań na lata 2021-2031 bazuje na trzech zasadach:

- partnerstwa
- partycypacji
- oszczędności.

Partnerstwo polega na tym, że grupy interesariuszy są równymi uczestnikami całego procesu budowania oraz realizacji strategii, poczynając od wstępnych faz planistycznych, przez najważniejszy etap wdrażania programów po ich ewaluację *post ante*. Zasada partnerstwa jest szczególnie istotna w takich sytuacjach jak okres pandemiczny – gdzie wymagane jest współdziałanie wielu podmiotów w celu osiągnięcia zamierzonych rezultatów.

Monitorowanie realizacji Strategii polegać będzie na zbieraniu informacji i analizowaniu poziomu zbieżności podejmowanych działań z określonymi w Strategii kierunkami (przypisanie Podmiotami zaangażowanymi w proces wdrażania, monitorowania i oceny Strategii Rozwoju oraz pełniącymi określone w nim role będą:

- **Burmistrz Miasta Żagań** - jako organ odpowiedzialny za wdrażanie Strategii. Wykonuje on swoje zadania przy pomocy wydziałów lub samodzielnych stanowisk merytorycznych Urzędu oraz jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta. Ośrodkami koordynującymi współpracę w poszczególnych obszarach tematycznych będą stosowne Wydziały lub samodzielne stanowiska merytoryczne Urzędu Miasta.
- **Rada Miasta Żagań** - analizuje postępy wdrażania Strategii, akceptuje sprawozdania z realizacji Strategii, analizuje i zatwierdza wnioski o aktualizację Strategii, uwzględnia zadania zaplanowane do realizacji przy przyjmowaniu budżetu gminy oraz wieloletnich planów inwestycyjnych.
- **Koordynator Strategii** - pełni funkcje koordynacyjne wobec pozostałych Partnerów, mobilizuje zasoby na rzecz realizacji działań zapisanych w Strategii, upowszechnia założenia Strategii wśród mieszkańców gminy, koordynuje przygotowanie okresowych sprawozdań z realizacji Strategii, rekomenduje wprowadzenie zmian do Strategii, inicjuje realizację kierunków działań.
- **Podmioty realizujące** poszczególne zadania opisane w Strategii, wykonujące przyjęte zadania i opracowujące sprawozdania dotyczące tych zadań dla Koordynatora Strategii.

W celu realizacji działań w zakresie monitorowania i ewaluacji Strategii Burmistrz może powołać Zespół ds. Wdrażania Strategii lub oddelegować do realizacji tych czynności pracowników Urzędu. Do głównych zadań Zespołu będzie należeć koordynowanie prac poszczególnych wydziałów lub samodzielnych stanowisk merytorycznych, by osiągnąć efekt synergii w procesie wdrażania.

Zespół będzie odpowiedzialny za następujące zadania:

- koordynację prac instytucji zaangażowanych we wdrażanie Strategii,
- monitoring (analiza raportów z przebiegu realizacji Strategii),
- dostarczanie syntetycznych informacji o procesach i uwarunkowaniach realizacyjnych Strategii rozwoju,
- nadzór nad prawidłowością realizacji Strategii.

Proces monitoringu

Celem systemu monitorowania Strategii jest weryfikacja skuteczności działań określonych w ramach celów strategicznych ujętych w dokumencie. Monitoring pozwoli sprawdzić, czy Strategia jest wdrażana zgodnie z planem. To niezbędna kontrola procesu wdrażania założeń Strategii pozwalająca uniknąć błędów i niedopatrzeń w realizacji projektów. Istotą wdrożonego systemu monitorowania będzie pokazanie, które założenia Strategii zostały zrealizowane oraz które ustalenia wymagają modyfikacji.

Najważniejszymi zadaniami systemu monitorującego będzie:

- monitorowanie przebiegu oraz ocena efektywności i skuteczności realizacji Strategii rozwoju i programów rozwoju regionalnego;
- ocena i wydawanie opinii w realizacji konkretnych celów;
- ocena postępów i rezultatów konkretnych działań;
- składanie odpowiednich propozycji do jednostek wdrażających;
- przyjmowanie okresowych raportów z realizacji Strategii rozwoju i programów rozwoju regionalnego.

Monitoring Strategii, w tym osiągniętych wskaźników odbywać się będzie co roku, a sprawozdanie z podejmowanych działań będzie przedstawiane w Raporcie o stanie Miasta Żagań.

W celu ułatwienia kontroli i nadzoru nad realizacją ustaleń Strategii Rozwoju Miasta Żagań ustalony został zbiór mierników, za pomocą których możliwe będzie monitorowanie stopnia realizacji poszczególnych celów strategicznych.

Ewaluacja realizacji Strategii

System monitoringu stanowić będzie podstawę do ewaluacji i oceny stopnia aktualności Strategii. Aktualizacja Strategii możliwa będzie w przypadku stwierdzenia istotnych zmian uwarunkowań rozwojowych Miasta Żagań.

Ewaluacja to obiektywna ocena projektu, programu lub polityki na wszystkich jego etapach, tj. planowania, realizacji i mierzenia rezultatów. Powinna ona dostarczyć rzetelnych i przydatnych informacji pozwalając wykorzystać zdobytą w ten sposób wiedzę w procesie decyzyjnym. Często dotyczy ona procesu określenia wartości lub ważności działania, polityki lub programu. To proces polegający na ocenie realizacji Strategii oraz jej wpływu na wszystkie dziedziny życia społeczno-gospodarczego.

Ewaluacja działań wynikających ze Strategii Rozwoju będzie się opierała na trzech rodzajach ocen:

Rysunek 14. Proces ewaluacji Strategii.

Źródło: opracowanie Contract Consulting

Po opracowaniu Strategii, a przed jej wdrażaniem przeprowadzona zostanie tzw. **ewaluacja ex-ante** (warunek wypełnia już niniejsza strategia) opisuje zakładane cele oraz przewidywane rezultaty.

Ewaluację ex-ante stosuje się przy ocenie sytuacji wejściowej, czy i w jaki sposób Strategia wpłynie na grupy docelowe, przyczyni się do poprawy sytuacji na obszarze Miasta Żagań. Przeprowadza się ją w zakresie następujących kryteriów:

- Trafności – analizie poddane zostaną adekwatność postawionych celów i wybranych do realizacji zadań do zidentyfikowanych problemów, potrzeb i posiadanych zasobów.
- Skuteczności – czy wyznaczone cele są możliwe do osiągnięcia poprzez zdefiniowane priorytety i działania.
- Efektywności – ocena dotyczącej tego, czy zdefiniowane cele są uzasadnione pod względem przewidywanych nakładów finansowych.
- Spójności wewnętrznej i zewnętrznej dokumentu. Po przeprowadzonej ewaluacji ex-ante rekomenduje się Strategię do wdrożenia.

W przebiegu **ewaluacji mid-term, on-going** (ocena w trakcie realizacji założeń Strategii) analizuje się proces wdrożenia i ocenia dotychczasowe efekty. Pozwala to odpowiedzieć na pojawiające się pytania, rozwiązać ujawnione problemy. Można tu ocenić przede wszystkim skuteczność i efektywność projektu na danym etapie. Ewaluacja mid-term będzie wykonywana w trakcie realizacji projektów.

Po zakończeniu obowiązywania Strategii przewidziano opracowanie **ewaluacji ex-post** (ocena po realizacji założonych działań) sprawozdania/raportu końcowego z wdrażania założeń dokumentu, który będzie zawierał m.in. wykaz zrealizowanych działań, analizę efektywności wydatkowania środków finansowych, analizę osiągniętych rezultatów w ramach podjętych działań. Do mierzenia postępu realizacji strategii należy posługiwać się miernikami przypisanymi do każdego z zadań

realizacyjnych. Przy ocenie należy zwrócić szczególną uwagę na użyteczność i trwałość przedsięwzięć a także uwzględnić dwa kryteria:

- skuteczności – w jakim stopniu cele zapisane w strategii zostały osiągnięte,
- efektywności – jaki był stosunek poniesionych nakładów do uzyskanych efektów.

Proces ewaluacji będzie przeprowadzany w połowie oraz po zakończeniu realizacji Strategii. W przypadku wystąpienia szczególnych, nieprzewidzianych okoliczności istnieje możliwość wprowadzenia dodatkowych etapów ewaluacyjnych.

Koniecznym uzupełnieniem działań ewaluacyjnych będzie zapewnienie adekwatnych i wiarygodnych źródeł danych potrzebnych do monitoringu interwencji oraz realizacji poszczególnych ewaluacji. Wykorzystywane będą w tym celu dane zbierane przez Urząd Miasta, jednostki podległe, GUS (BDL).

Dokumentacja monitoringu oraz ewaluacji Strategii

Podstawowym dokumentem w procesie monitoringu i ewaluacji jest raport monitoringowy Strategii, opracowywany na podstawie raportów cząstkowych oraz danych pochodzących ze statystyki ogólnej. Raport zawierać będzie analizę odpowiednich wskaźników, określającą stan realizacji Strategii.

Podmiotem odpowiedzialnym za raportowanie są wszystkie podmioty zaangażowane w realizację Strategii. Raport monitoringowy będzie sporządzony przez właściwy Wydział Urzędu i przedstawiony Burmistrzowi Miasta Żagań.

Źródła finansowania realizacji Strategii

Planowanie i realizacja projektów i działań wskazanych w Strategii Rozwoju Miasta Żagań na lata 2021-2031 wymaga wykorzystania zróżnicowanych instrumentów finansowych, które mogą pochodzić zarówno ze środków własnych Miasta Żagań, ale w praktyce będą niestety niewystarczające, aby zakładane cele strategii mogły zostać osiągnięte, niezbędne będzie wykorzystanie funduszy zewnętrznych. Potencjalnymi źródłami finansowania działań ujętych w Strategii Rozwoju Miasta Żagań na lata 2021 -2031 poza środkami własnymi budżetu gminy miejskiej Żagań będą: inne fundusze zewnętrzne np. fundusze norweskie i fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego, środki budżetu państwa przewidziane na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania, środki budżetu samorządu województwa - na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania, środki budżetu powiatu - na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania, inne środki publiczne, np. fundusze celowe oraz środki prywatne, np. przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, mieszkańców.

W najbliższych latach kluczowym dla polskich samorządów źródłem finansowania przedsięwzięć rozwojowych będą nadal środki europejskiej polityki spójności. Poniżej zaprezentowano syntetycznie informacje dotyczące nowej perspektywy budżetowej UE w tym obszarze:

- bardziej inteligentna Europa przez innowacje, cyfryzację, transformację gospodarczą oraz wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw;
- bardziej przyjazna dla środowiska bezemisyjna Europa wdrażająca porozumienie paryskie i inwestująca w transformację sektora energetycznego, w odnawialne źródła energii oraz w walkę ze zmianami klimatu;
- lepiej połączona Europa ze strategiczną infrastrukturą transportową i sieciami cyfrowymi;
- Europa o silniejszym wymiarze społecznym wdrażająca europejski filar praw socjalnych i inwestująca w wysokiej jakości zatrudnienie, edukację, umiejętności, integrację społeczną i równy dostęp do opieki zdrowotnej;

- Europa bliżej obywateli przez wspieranie oddolnych strategii rozwoju i zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich w całej UE.

Do nowych instrumentów finansowych umożliwiających realizację proekologicznej polityki rozwojowej będzie Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST), który w ramach polityki spójności będzie służył do zapewnienia wsparcia obszarom zmagającym się z poważnymi wyzwaniami społeczno - gospodarczymi wynikającymi z transformacji w dążeniu do osiągnięcia neutralności klimatycznej. FST ułatwi wdrażanie Europejskiego Zielonego Ładu, którego celem jest osiągnięcie neutralności klimatycznej UE do 2050 r. Realizacja inwestycji możliwa będzie z nowej puli środków krajowych oraz regionalnych.

Polityka spójności na lata 2021-2027 ma obejmować następujące fundusze:

- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR),
- Fundusz Spójności (FS),
- Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+)
- Fundusz Sprawiedliwej Transformacji (FST).

Fundusze te wzajemnie się uzupełniają.

Fundusze wynikające z Umowy Partnerstwa:

- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS),
- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG),
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS) - następca Programu Wiedza Edukacja Rozwój (POWER),
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC),
- Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich,
- Program Pomoc Żywnościowa,
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Podzielone zostały także fundusze na programy regionalne, w tym finansowanie na poziomie lokalnym w województwie lubuskim: Fundusze Europejskie Województwa Lubuskiego 2021-2027.

Krajowe Programy Ministerialne:

- Programy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej,
- Programy Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego,
- Programy Ministerstwa Rozwoju i Technologii,
- Programy Ministerstwa Edukacji i Nauki,
- Programy Ministerstwa Klimatu i Środowiska,
- Programy Ministerstwa Sportu i Turystyki.

w tym również fundusze celowe m.in.:

- Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych,
- Fundusz Dróg Samorządowych,
- Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych,
- Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030,
- Program Tarcza antykryzysowa,
- Polski Ład- BGK.

Inne Krajowe Programy w oraz programy dotyczące inwestycji w ochronie środowiska naturalnego dystrybuowane przez:

- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
 - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- oraz programy celowe: Czyste powietrze i STOP SMOG, Moja woda.

Finansowania pochodzące z innych funduszy; w tym między innymi:

- Fundusze norweskie i EOG, Program Life,
- Program Interreg Europa Środkowa,
- Program Erasmus+.

Zdolność finansowania działań rozwojowych przez Gminę Miejską Żagań dostarczą informacje dotyczące danych co do wysokości wydatków majątkowych. Ramy finansowe Strategii Rozwoju Miasta Żagań na lata 2021-2031 obejmują wartości zaprognozowane w budżecie Miasta Żagań na lata 2021-2031 r., w podziale na kategorie wydatków przeznaczonych na realizację poszczególnych typów zadań Miasta.

Powyższe instrumenty finansowe, jak i środki własne Miasta wskazują na potencjalne źródła finansowe, z których mogą być pozyskane środki na realizację Strategii Rozwoju Miasta Żagań na lata 2021-2031. Zakłada się, że w perspektywie do 2031 roku rosnąć będą dochody własne gminy miejskiej Żagań, co związane będzie m.in. ze wzrostem wynagrodzeń, wzrostem dochodów z tytułu podatku PIT oraz podatku od nieruchomości. Pandemia COVID-19 niewątpliwie wpłynie na poziom dochodów budżetu gminy, jednocześnie po tym okresie prognozowany jest dalszy wzrost dochodów.

Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą dochody własne Miasta, w szczególności udział w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz podatek od nieruchomości. Jednocześnie wiele zadań przewidzianych w strategii realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności poszczególnych komórek Urzędu Miasta oraz jednostek organizacyjnych Miasta Żagań.

Realizacja części zadań przewidzianych w Strategii wymaga również i zakłada współpracę z gminami sąsiednimi, powiatem żagańskim, Żarsko – Żagańskim Obszarem Funkcjonalnym (ŻŻOF) oraz województwem lubuskim, spółkami komunalnymi i stowarzyszeniami, których Miasto Żagań jest lub będzie członkiem. Współpraca ta może obejmować również wymiar finansowy, w tym przekazanie dotacji na realizację zadania.

Podstawę do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie między innymi budżet Miasta oraz wieloletnia prognoza finansowa. Długookresowe cele strategiczne określane będą w wieloletniej prognozie finansowej. W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa oddawać będzie wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową Miasta, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń, czy planowane zmiany systemowe np. w podatkach dochodowych. Na tej podstawie wyznaczane będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zwrotnych źródeł finansowania, kształt wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań Miasta.

Zaplanowane w Strategii działania oraz działania i decyzje będą podejmowane przez Radę Miasta w planowaniu budżetu i Wieloletniej Prognozy Finansowej.

Część 11. Wytyczne dla sporządzania dokumentów wykonawczych.

Strategia Rozwoju Miasta Żagań na lata 2021-2031 jest dokumentem programującym rozwój Miasta na kolejne 10 lat. Wszystkie pozostałe plany i programy strategiczne są względem Strategii dokumentami wykonawczymi i powinny pozostać zgodne z jej zapisami, w celu zapewnienia spójności programowania rozwoju.

Zgodność dokumentów wykonawczych powinna odnosić się do następujących elementów:

- Zgodność na poziomie celów – cele zaplanowane w dokumentach programowych niższego rzędu powinny wpisywać się w realizację celów zaplanowanych w Strategii.
- Zgodność na poziomie zaplanowanych efektów – dokumenty wykonawcze powinny przyczynić się do osiągnięcia wskaźników zaplanowanych w Strategii.
- Zgodność na poziomie wytycznych i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej.

Strategia Rozwoju Miasta Żagań na lata 2021-2031 jest dokumentem ramowym dla szeregu polityk rozwojowych poziomu lokalnego, w tym w zakresie polityki społecznej, ochrony środowiska, planowaniem przestrzennym.

Poniżej w tabeli przedstawiono wybrane dokumenty wykonawcze w Mieście Żagań wraz z określeniem ich zgodności ze Strategią lub rekomendacjami zmian.

Tabela 9. Ocena aktualności lokalnych planów i polityk rozwoju Miasta Żagań.

Lp.	Dokument	Ocena aktualności	Uzasadnienie
1.	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Żagań o statusie miejskim.	Wymaga aktualizacji	Minął okres obowiązywania dokumentu, uwzględnienie nowej perspektywy ustawowej.
2.	Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Żagań.	Wymaga aktualizacji	Wymaga opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji.
3.	Plan zaopatrzenie w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.	Wymaga aktualizacji	Wymogi ustawowe.
4.	Plan Działań dla Żarsko-Żagańskiego Obszaru Funkcjonalnego	Nowy dokument	Miasto Żagań należy do Żarsko-Żagańskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Źródło: opracowanie własne.

Część 12. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 46 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. 2021 poz. 247.) nakłada obowiązek konieczności przedłożenia do uzgodnienia istotnych, strategicznych dokumentów opracowywanych przez Miasto Żagań do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej. Podczas procedury uzgodnień we wskazanych wyżej instytucjach ocenie podlega charakter działań przewidzianych podczas realizacji celów, kierunków działań i konkretnych projektów, przewidzianych w ramach realizacji założeń dokumentu, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko. Wobec wyżej wskazanych uwarunkowań Miasto Żagań wystąpiło do RDOŚ i WSSE o uzgodnienie odstąpienia od konieczności realizacji strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Mając na uwadze charakter Strategii Rozwoju Miasta Żagań można stwierdzić, że realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w dokumencie w nie powinna spowodować znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko. Jednocześnie analiza wpływu na środowisko może być przeprowadzona po zdefiniowaniu konkretnej lokalizacji przedsięwzięcia i jego zakresu (np. projekty dotyczące budowy i modernizacji dróg,).

W przypadku, gdy w procesie planowania i opracowywania dokumentacji projektowej okaże się, że jakiegokolwiek działania inwestycyjne będą wymagały przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, stosowna ocena zostanie przeprowadzona.

Spis tabel

Tabela 1. Analiza SWOT.....	71
Tabela 2. Cele strategiczne i cele operacyjne - dla obszaru Przedsiębiorczy Żagań – nowoczesnym miejscem atrakcyjnym dla inwestorów.	87
Tabela 3. Cele strategiczne i cele operacyjne - dla obszaru Proekologiczny Żagań- miejscem przyjaznym dla środowiska.	92
Tabela 4. Cele strategiczne i cele operacyjne - dla obszaru Żagań – miasto dla mieszkańców o silniejszym wymiarze społecznym.	98
Tabela 5. Cele strategiczne i cele operacyjne - dla obszaru Żagań – miasto dla mieszkańców z atrakcyjną i estetyczną przestrzenią.....	106
Tabela 6. Cele strategiczne i cele operacyjne - dla obszaru Żagań – miasto dla mieszkańców i odwiedzających z bogatą i atrakcyjną ofertą kulturalną, sportowo - rekreacyjną i turystyczną.....	109
Tabela 7. Spójność celów Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 oraz Strategii Rozwoju Miasta Żagań na lata 2021-2031.	118
Tabela 8. OSI wskazane z poziomu regionalnego obejmujące swoim zasięgiem Gorzów Wielkopolski.....	122
Tabela 9. Ocena aktualności lokalnych planów i polityk rozwoju Miasta Żagań.....	131

Spis rysunków

Rysunek 1. Elementy tworzenia dokumentu Strategii Rozwoju Miasta Żagań na lata 2021-2031.....	5
Rysunek 2. Etapy prac nad Strategią Rozwoju Miasta Żagań na lata 2021-2031.....	8
Rysunek 3. Proces zarządzania strategicznego w Żaganiu.	9
Rysunek 4. Położenie miasta Żagań.	11
Rysunek 5. Ostoja ptasia Bory Dolnośląskie na tle Nadleśnictwa Żagań.....	32
Rysunek 6. Ostoja siedliskowa Małomickie Łęgi na tle Nadleśnictwa Żagań.	33
Rysunek 7. Ostoja siedliskowa Dolina Dolnej Kwisy na tle Nadleśnictwa Żagań.	34
Rysunek 8. Powierzchnia terenów leśnych w Żaganiu.	40
Rysunek 9. Przeznaczenie terenów w Żaganiu - zgodnie z Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Żagań.	42
Rysunek 10. Pokrycie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.....	43
Rysunek 11. Katalog celów Miasta Żagań.	80
Rysunek 12. Pięć obszarów strategicznych Miasta Żagań.....	82
Rysunek 13. Cele strategiczne Strategii Rozwoju Miasta Żagań na lata 2021- 2031.	84
Rysunek 14. Proces ewaluacji Strategii.	127

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba ludności Żagania w latach 2016-2020 z podziałem na płeć.....	15
Wykres 2. Liczba ludności Żagania w latach 2016-2020 z podziałem na ekonomiczne grupy wiekowe.....	15
Wykres 3. Liczba urodzeń i zgonów Żagania w latach 2016-2020.	16
Wykres 4. Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowego w Żaganiu w latach 2015-2020.	28
Wykres 5. Czy warto zamieszkać w Żaganiu?.....	53
Wykres 6. Poziom zadowoleni z faktu bycia mieszkańcem Żagania.	54
Wykres 7. Ocena poziomu szczęśliwości.....	54
Wykres 8. Stosunek Mieszkańców Żagania do społeczności lokalnej.	55
Wykres 9. Odczucie poziomu docenienie przez społeczność lokalną.	55
Wykres 10. Znajomość sąsiedztwa.....	56
Wykres 11. Stosunek Mieszkańców do sąsiedztwa.....	56
Wykres 12. Wzajemne relacje sąsiedzkie.....	57
Wykres 13. Udział w wydarzeniach organizowanych przez Urząd Miasta.....	57
Wykres 14. Członkostwo w stowarzyszeniach/organizacjach pozarządowych.....	58
Wykres 15. Członkostwo w trójce klasowej, zaangażowanie się w organizację działań szkoły.	58
Wykres 16 .Udział w ostatnich wyborach samorządowych.	59
Wykres 17. Rozliczenie PIT w mieście Żagań.....	59
Wykres 18. Ocena poprawy poziomu życia w Żaganiu w ciągu ostatnich 5-7 lat.	60
Wykres 19. Aspekty funkcjonowania miasta.....	61
Wykres 20. Wolny czas spędzany w Mieście.....	62
Wykres 21. Dodatkowa oferta spędzania czasu wolnego na terenie miasta.....	62
Wykres 22. Obszary funkcjonowania Żagania, w które Miasto powinno inwestować w pierwszej kolejności.	63
Wykres 23. Źródła informacji o bieżących działaniach i aktywnościach Samorządu.	67
Wykres 24. Ocena oferty instytucji publicznych.	68